

<p>Teitl:</p> <p>Rheoleiddio adneuo cyfreithiol o ran cyhoeddiadau ar-lein y DU</p> <p>Prif adran neu asiantaeth: Yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon</p> <p>Adrannau neu asiantaethau eraill:</p>	Asesiad o Effaith (IA)
	Rhif IA: DCMS006
	Dyddiad:
	Cam: Ymgynghoriad
	Ffynhonnell yr ymyrraeth: Domestig
	Math o fesur: Is-ddeddfwriaeth
Cyswilt ar gyfer ymholiadau: Daniel Halpern, DCMS	

Crynodeb: Ymyrraeth ac Opsiynau

Beth yw'r broblem sy'n cael ei hystyried? Pam bod angen i'r llywodraeth ymyrryd?

Ailgadarnhaodd Deddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 (Deddf 2003)¹ y darpariaethau presennol ar gyfer adneuo cyhoeddiadau printiedig, lle mae'n ofynnol i gopi o bob llyfr neu gyfres neu gyhoeddiad printiedig arall a gyhoeddir yn y DU gael ei adneuo am ddim, yn y Llyfrgell Brydeinig. Hefyd, mae gan bum llyfrgell arall (Llyfrgell Genedlaethol Cymru, Llyfrgell Genedlaethol yr Alban², llyfrgell Prifysgol Rhydychen, llyfrgell Prifysgol Caergrawnt a llyfrgell Coleg y Drindod, Dulyn), yr hawl i dderbyn, yn unol â chais, un copi am ddim o unrhyw lyfr neu gyhoeddiad printiedig arall a gyhoeddir yn y DU. Gelwir y llyfrgelloedd hyn, ynghyd â'r Llyfrgell Brydeinig, yn gyfunol y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol.

O dan Ddeddf 2003 crëwyd fframwaith o ddeddfwriaeth lle y gellid gwneud Rheoliadau ar gyfer adneuo cyhoeddiadau di-brint.

Beth yw amcanion y polisi a'r effeithiau a fwriedir?

- Sicrhau archif cenedlaethol o gyhoeddiadau ar-lein;
- Galluogi system effeithlon lle y caiff deunydd ei archifo a'i warchod yn y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol;
- Llywodraethu sut y gellir defnyddio copïau wedi'u hadneuo, gan gydbwysu anghenion llyfrgelloedd ac ymwelwyr â buddiannau cyhoeddwy a deiliaid hawliau;
- Hwyluso'r broses o warchod deunydd yn yr hirdymor, fel y gellir parhau i'w ddefnyddio yn y dyfodol;
- Sicrhau ymarferoldeb hirdymor drwy ei gwneud yn ofynnol i Lyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a chyhoeddwy rannu'r cyfrifoldeb am archifo heb osod baich afresymol ar unrhyw sefydliad.

¹ Gweler: http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2003/ukpga_20030028_en_1

² Mae Cyfadrn y Adfocatiaid yn yr Alban yn gweithredu fel y llyfrgell adneuo ar gyfer cyhoeddiadau cyfreithiol yn yr Alban

Pa opsiynau polisi a ystyriwyd? Rhowch gyfiawnhad dros eich dewis opsiwn (ceir rhagor o fanylion yn y Sail Dystiolaeth)

1. Gwneud dim, h.y. gadael y cyfrifoldeb am archifo yn nwylo'r farchnad.
2. Cynlluniau adneuo gwirfoddol, lle mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn cynaeafu deunydd ar sail caniatadau ac mae cyhoeddwr yn ddarparu gweithiau eraill.
3. Rheoleiddio statudol, sy'n caniatáu i lyfrgelloedd gynaeafu gweithiau'n uniongyrchol o'r rhyngwyd.
4. Rheoleiddio statudol, sy'n caniatáu ar gyfer gwe-gynaeafu cynnwys ar-lein sydd ar gael i bawb ac, ar ôl gwneud cais i gyhoeddwr ei ddarparu, gynnwys ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato.
5. Rheoleiddio statudol sy'n caniatáu gwe-gynaeafu cynnwys sydd ar gael i bawb ar-lein a hefyd gynnwys ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato ynghyd â chynnwys a ddarperir drwy gytundeb os dymuna cyhoeddwr.

Cynhaliodd y Llywodraeth ymgynghoriad³ ar Reoliadau drafft ar gyfer adneuo cyfreithiol di-brint rhwng 30 Medi 2010 a 11 Ionawr 2011. Yng ngoleuni'r ymatebion cyffredinol i'r ymgynghoriad, a diffyg dystiolaeth gan lyfrgelloedd a chyhoeddwr fel ei gilydd i gefnogi'r gofyniad nad yw'r Rheoliadau yn gosod baich anghymesur, ni chredwyd bod Opsiwn 4 (ein dewis opsiwn blaenorol) yn ymarferol i'w gyflwyno gyda'r Rheoliadau. Cynnig newydd yw Opsiwn 5 sy'n dileu unrhyw faich gorfodol a allai godi o dan opsiwn 4. Credwn y bydd hyn yn dal i greu archif cenedlaethol o safon dda ac mai bach iawn fydd yr effaith ar y diwydiant cyhoeddi.

<p>Pryd y caiff y polisi ei adolygu er mwyn cadarnhau ei effaith ac i ba raddau y mae amcanion y polisi wedi'u cyflawni?</p>	<p>Mae'r Rheoliadau drafft yn cynnwys cymal machlud 7 mlynedd a chaiff y polisi ei adolygu bryd hynny.</p>
<p>A oes trefniadau ar waith i sicrhau y gellir casglu gwybodaeth fonitro mewn ffordd systematig er mwyn adolygu'r polisi yn y dyfodol?</p>	<p>Bydd Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn rhoi strwythur rheoli ar waith a fydd yn gallu ddarparu gwybodaeth ar gyfer adolygiadau polisi yn y dyfodol.</p>

Cymeradwyaeth Weinidogol Ar gyfer Asesiadau o Effaith yn ystod y cam ymgynghori:

Rwyf wedi darllen yr Asesiad o Effaith ac rwyf yn fodlon, o ystyried y dystiolaeth sydd ar gael, ei fod yn cyflwyno barn resymol ar gostau, buddiannau ac effaith debygol y prif opsiynau.

Llofnodwyd gan y Gweinidog cyfrifol: Dyddiad:

³ Ymgynghoriad ar Reoliadau ar gyfer deunydd di-brint yn gyfreithiol <http://www.culture.gov.uk/consultations/7449.aspx>

Crynodeb: Dadansoddiad a Thystiolaeth Polisi Opsiwn 1 - -- cyhoeddiadau ar-lein y DU

Disgrifiad: Gwneud dim, h.y. gadael y cyfrifoldeb am archifo yn nwylo'r farchnad

Blwyddyn Sail Brisiau 2009	Blwyddyn Sail Gwerth Presennol 2010	Cyfnod Amser Blynnyddoedd 10	Buddiant Net (Gwerth Presennol (PV)) (£m)		
			Isel: 0	Uchel: 0	Amcangyfrif Gorau: 0

COSTAU (£m)	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson) Blynnyddoedd		Cost Flynyddol Gyfartalog (ac eithrio Costau Pontio) (Pris Cyson)	Cyfanswm y Gost (Gwerth Presennol)
Isel	0	0	0	0
Uchel	0		0	0
Amcangyfrif	0		0	0

Disgrifiad a graddau'r costau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Nid oes unrhyw gostau i'r Llyfrgelloedd gan mai penderfyniad y cyhoeddwr yn unig fydd archifo eu deunydd. Bydd cyhoeddwr sy'n mynd ati i greu eu harchifau eu hunain yn mynd i gostau ond ni fyddai rhwymedigaeth i wneud hynny ac felly nid oes modd cyfrifo'r costau hynny.

Costau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Colli treftadaeth ddogfennol ar ffurf llyfrau, papurau, gweithiau celf a chofebau hanes a gwyddoniaeth a gynhyrchir mewn fformat digidol yn unig ac nas cesglir gan yr adneuo cyfreithiol cyfredol. Mae gwerth diwylliannol y dreftadaeth hon yn sylweddol.

BUDDIANNAU (£m)	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson) Blynnyddoedd		Cost Flynyddol Gyfartalog (ac eithrio Costau Pontio) (Pris Cyson)	Cyfanswm y Budd (Gwerth Presennol)
Isel	0	0	0	0
Uchel	0		0	0
Amcangyfrif	0		0	0

Disgrifiad a maint y buddiannau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Er bod rhai cyhoeddwr proffesiynol yn archifo eu deunydd eu hunain, awgryma'r holl dystiolaeth sydd ar gael nad yw'r rhan helaeth o gyhoeddwr unigol sy'n cyhoeddi deunydd ar-lein sydd ar gael i bawb o fewn parth y DU yn gwneud hynny. Felly caiff cyfran sylweddol o allbwn diwylliannol a deallusol y DU ei cholli am byth.

Buddiannau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Tybiaethau/materion sensitif/risgiau allweddol Cyfradd 3.5

Effaith uniongyrchol ar fusnesau (Effaith Flynyddol Costau:	Buddiannau:	Net:	O fewn cwmpas le/Na	Mae'r mesur yn I MEWN/ALLAN
---	-------------	------	---------------------	-----------------------------

Gorfodi, Gweithredu ac Effeithiau Ehangach

Pa ardaloedd daearyddol y mae'r polisi/opsiwn yn eu cwmpasu?			Y Deyrnas Unedig ac Iwerddon		
Ar ba ddyddiad y daw'r polisi'n weithredol?					
Pa sefydliad(au) fydd yn gorfodi'r polisi?			Dd/G		
Beth yw'r newid blynyddol yng nghost y camau gorfodi (£m)?			Dd/G		
A yw'r camau gorfodi'n cydymffurfio ag egwyddorion Hampton?			Dd/G		
A fydd y broses weithredu yn mynd y tu hwnt i ofynion sylfaenol yr UE?			Dd/G		
Beth yw'r newid cyfwerth â CO ₂ mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr? (Cyfwerth â miliwn o dunelli o CO ₂)			Masnach wyd: Dd/G	Heb eu masnachu: Dd/G	
A yw'r cynnig yn cael effaith ar gystadleuaeth?			Na		
Pa gyfran (%) o Gyfanswm y costau/buddiannau PV y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol i ddeddfwriaeth sylfaenol, os yw'n berthnasol?			Costau: Dd/G	Buddiannau: Dd/G	
Cost flynyddol (£m) fesul sefydliad (ac eithrio costau pontio) (Pris Cyson)	Micro Dd/G	< 20 Dd/G	Bach Dd/G	Canolig Dd/G	Mawr Dd/G
A oes unrhyw rai o'r sefydliadau hyn wedi'u heithrio?	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes

Profion Effaith Penodol: Rhestr wirio

Defnyddiwch y tabl isod i nodi ble yn y sail dystiolaeth y ceir gwybodaeth am unrhyw Brofion Effaith Penodol a gynhaliwyd fel rhan o'r gwaith o ddadansoddi'r opsiynau polisi. Am ganllawiau ar sut i gwblhau pob prawf, cliciwch ddwywaith ar y ddolen i'r canllawiau a ddarparwyd gan yr adran berthnasol. Noder ni fwriedir i'r rhestr wirio hon nodi'r holl ystyriaethau statudol y dylai adrannau eu hystyried wrth benderfynu pa opsiwn polisi i'w ddilyn. Cyfrifoldeb yr adrannau yw sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'u dyletswyddau.

A yw eich opsiwn/cynnig polisi yn cael effaith ar...?	Effaith	Cyfeirnod tudalen yn yr IA
Dyletswyddau cydraddoldeb statudol⁴ Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Ddyletswyddau Cydraddoldeb Statudol	Dim	
Effeithiau economaidd		
Cystadleuaeth Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Asesu'r Gystadleuaeth	Dim	
Cwmnïau bach Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gwmnïau Bach	Dim	
Effeithiau amgylcheddol		
Asesu nwyon tŷ gwydr	Dim	
Materion amgylcheddol	Dim	
Effeithiau cymdeithasol		
Iechyd a lles Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Iechyd a Lles	Dim	
Hawliau Dynol Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Hawliau Dynol	Dim	
System Cyfiawnder Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gyfiawnder	Dim	
Prawfesur Polisiâu Gwledig	Dim	
Datblygu cynaliadwy Canllawiau ar Prawf Effaith ar Ddatblygu Cynaliadwy	Dim	

⁴ Mae Asesiadau o Effaith mewn perthynas â hil, anabled a rhywedd yn ofynion statudol ar gyfer polisiâu perthnasol. Caiff gofynion cydraddoldeb statudol eu hystyried yn 2011, ar ôl i'r Mesur Cydraddoldeb ddod i rym. Mae dyletswyddau cydraddoldeb statudol y Mesur Cydraddoldeb yn gymwys i Brydain Fawr yn unig. Mae'r Pecyn Cymorth yn rhoi cyngor ar ddyletswyddau cydraddoldeb statudol yr awdurdodau cyhoeddus â chylch gwaith yng Ngogledd Iwerddon.

Crynodeb: Dadansoddiad a Thystiolaeth Polisi Opsiwn 2 - -- cyhoeddiadau ar-lein y DU

Disgrifiad:

Cynlluniau adneuo gwirfoddol, lle mae'r llyfrgelloedd yn cynaeafu deunydd ar sail caniatadau ac mae cyhoeddwy'r yn darparu gweithiau eraill

Blwyddyn Sail Brisiau 2009	Blwyddyn Sail Gwerth Presennol 2010	Cyfnod Amser Blynnyddoedd 10	Buddiant Net (Gwerth Presennol (PV)) (£m)		
			IseI: - £27.2m	Uchel: -£44.9m	Amcangyfrif Gorau: - £36.0m

COSTAU (£m)	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson)		Cost Flynyddol Gyfartalog (ac eithrio Costau Pontio)	Cyfanswm y Gost (Gwerth Presennol)
IseI	£4.8m	10	£2.8m	£27.2m
Uchel	£8.5m		£4.6m	£44.9m
Amcangyfrif	£6.6m		£3.7m	£36.0m

Disgrifiad a graddau'r costau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Cyfanswm costau llyfrgelloedd ar gyfer cynaeafu deunydd ar sail caniatadau yw £0.7m - £0.9m y flwyddyn. Cyfanswm costau llyfrgelloedd ar gyfer cynlluniau adneuo gwirfoddol yw £0.6m - £0.8m gan gynyddu i £0.9m - £1.3m. Mae costau sefydlu yn dod i gyfanswm o £2.2m - £3.1m dros dair blynedd ac mae costau parhaus sy'n gysylltiedig â gwella systemau a gwarchod yn amrywio o £0.4m - £1m y flwyddyn. Costau cyhoeddwy'r yw £0.4m - £1.0m yn cynyddu i £0.9m - £2.4m ar gyfer cost weinyddol adneuo (£3 - £6.5 fesul eitem a adneuwyd). Mae costau sefydlu cyhoeddwy'r yn amrywio o £0.2m i £1.4m mewn blynnyddoedd gwahanol.

Costau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Bydd cyhoeddwy'r sy'n adneuo gweithiau o bosibl yn ildio rhan o'u huchelfraint o dan hawlfraint i ddefnyddio gweithiau ac elwa ar y buddsoddiad y maent wedi'i wneud ynddynt. Er mwyn lleihau'r golled hon gellir cyfyngu mynediad at gopiâu wedi'u harchifo i eiddo ffisegol y Llyfrgelloedd, cyfyngu mynediad at nifer benodol o bobl ar unrhyw adeg benodol, neu hyd yn oed eu rhoi o dan waharddiad am gyfnod. Os bernir bod cyfyngiadau o'r fath ar fynediad yn annigonol yna gall y cyhoeddwr ddewis peidio â chymryd rhan yn y cynllun gwirfoddol ar gyfer cyhoeddiadau ar-lein y codir tâl amdanynt neu sy'n dod o dan gyfyngiadau ar fynediad cyhoeddus.

BUDDIANNAU (£m)	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson) Blynnyddoedd		Cost Flynyddol Gyfartalog (Pris Cyson) (ac eithrio Costau Pontio)	Cyfanswm y Budd (Gwerth Presennol)
IseI	Dd/G		Dd/G	Dd/G
Uchel	Dd/G		Dd/G	Dd/G
Amcangyfrif Gorau	Dd/G		Dd/G	Dd/G

Disgrifiad a maint y buddiannau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Buddiannau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Caiff rhywfaint o dreftadaeth gyhoeddedig ar-lein y wlad ei warchod ond nid mewn modd systematig ac ni chaiff y rhan helaeth ohoni ei chasglu. Erbyn blwyddyn 10, efallai mai dim ond tua 0.1% o wefannau a chyhoeddiadau sydd ar gael i bawb, ynghyd â 40-55% o gyhoeddiadau eraill a gaiff eu harchifo. Gweler Tabl 2 am gymhariaeth lawn o faint archifau gwe, e-lyfrau/e-bapurau newydd/e-gyfnodolion a gaiff eu harchifo, a buddiannau eraill ar gyfer pob opsiwn.

Tybiaethau/materion sensitif/risgiau allweddol**Cyfradd**

3.5

Heb ddiogelwch statudol gall cyhoeddwyrs sy'n adneuo, neu berchenogion gwefan sy'n rhoi caniatâd i lyfrgell adneuo gynaeafu deunydd, wynebu risg o hawliad am dorri hawlfraint am un neu fwy o resymau. Gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol hefyd wynebu risg o dorri hawlfraint mewn perthynas â'r cipluniau wedi'u harchifo o wefannau neu gopiau wedi'u hadneuo o weithiau eraill. At hynny, efallai y bydd gan rywun sydd wedi cael ei ddifenwi mewn deunydd a archifwyd achos dros hawlio mewn perthynas â'r copi a archifwyd, fel arfer am fod y ffaith ei fod yn dal i fod ar gael i ddarllenwyr yn golygu bod y difenwi yn parhau.

Effaith uniongyrchol ar fusnesau (Effaith Flynyddol**O fewn cwmpas****Mae'r mesur yn**

Costau: -1.5

Buddiannau: 0

Net: -1.5

le/Na

MEWN/ALLAN

Gorfodi, Gweithredu ac Effeithiau Ehangach

Pa ardaloedd daearyddol y mae'r polisi/opsiwn yn eu cwmpasu?	Y Deyrnas Unedig ac Iwerddon				
Ar ba ddyddiad y daw'r polisi'n weithredol?					
Pa sefydliad(au) fydd yn gorfodi'r polisi?	Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol y DU				
Beth yw'r newid blynyddol yng nghost y camau gorfodi (£m)?	Anhysbys				
A yw'r camau gorfodi'n cydymffurfio ag egwyddorion Hampton?	Ydynt				
A fydd y broses weithredu yn mynd y tu hwnt i ofynion sylfaenol yr UE?	Dd/G				
Beth yw'r newid cyfwerth â CO ₂ mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr? (Cyfwerth â miliwn o dunelli o CO ₂)	Masnach wyd: Dd/G		Heb eu masnachu: Dd/G		
A yw'r cynnig yn cael effaith ar gystadleuaeth?	Nac ydy				
Pa gyfran (%) o Gyfanswm y costau/buddiannau PV y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol i ddeddfwriaeth sylfaenol, os yw'n berthnasol?	Costau: Dd/G		Buddiannau : Dd/G		
Cost flynyddol (£m) fesul sefydliad (ac eithrio costau pontio) (Pris Cyson)	Micro	< 20	Bach	Canolig	Mawr
A oes unrhyw rai o'r sefydliadau hyn wedi'u heithrio?	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes

Profion Effaith Penodol: Rhestr wirio

Defnyddiwch y tabl isod i nodi ble yn y sail dystiolaeth y ceir gwybodaeth am unrhyw Brofion Effaith Penodol a gynhaliwyd fel rhan o'r gwaith o ddadansoddi'r opsiynau polisi. Am ganllawiau ar sut i gwblhau pob prawf, cliciwch ddwywaith ar y ddolen i'r canllawiau a ddarparwyd gan yr adran berthnasol. Noder ni fwriedir i'r rhestr wirio hon nodi'r holl ystyriaethau statudol y dylai adrannau eu hystyried wrth benderfynu pa opsiwn polisi i'w ddilyn. Cyfrifoldeb yr adrannau yw sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'u dyletswyddau.

A yw eich opsiwn/cynnig polisi yn cael effaith ar...?	Effaith	Cyfeirnod tudalen yn yr IA
Dyletswyddau cydraddoldeb statudol ⁵ Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Ddyletswyddau Cydraddoldeb Statudol	Dim	
Effeithiau economaidd		
Cystadleuaeth Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Asesu'r Gystadleuaeth	Dim	
Cwmnïau bach Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gwmnïau Bach	Dim	
Effeithiau amgylcheddol		
Asesu nwyon tŷ gwydr	Dim	
Materion amgylcheddol	Dim	
Effeithiau cymdeithasol		
Iechyd a lles Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Iechyd a Lles	Dim	
Hawliau Dynol Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Hawliau Dynol	Dim	
System Cyfiawnder Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gyfiawnder	Dim	
Prawfesur Polisiâu Gwledig	Dim	
Datblygu cynaliadwy Canllawiau ar Prawf Effaith ar Ddatblygu Cynaliadwy	Dim	

⁵ Mae Asesiadau o Effaith mewn perthynas â hil, anabledd a rhywedd yn ofynion statudol ar gyfer polisiâu perthnasol. Caiff gofynion cydraddoldeb statudol eu hystyried yn 2011, ar ôl i'r Mesur Cydraddoldeb ddod i rym. Mae dyletswyddau cydraddoldeb statudol y Mesur Cydraddoldeb yn gymwys i Brydain Fawr yn unig. Mae'r Pecyn Cymorth yn rhoi cyngor ar ddyletswyddau cydraddoldeb statudol yr awdurdodau cyhoeddus â chylch gwaith yng Ngogledd Iwerddon.

Crynodeb: Dadansoddiad a Thystiolaeth Polisi Opsiwn 3 - -- cyhoeddiadau ar-lein y DU

Disgrifiad:

Rheoleiddio statudol sy'n caniatáu i lyfrgelloedd gynaeafu gweithiau'n uniongyrchol o'r rhyngwrwyd o ran cynnwys am ddim yn unig a chynllun gwirfoddol ar gyfer cyhoeddiadau ar-lein y codir tâl amdanynt neu y maent yn dod o dan gyfyngiadau ar fynediad cyhoeddus.

Blwyddyn Sail Brisiau 2009	Blwyddyn Sail Gwerth Presennol 2010	Cyfnod Amser Blynnyddoedd 10	Buddiant Net (Gwerth Presennol (PV)) (£m)		
			Isel: - £30.3m	Uchel: -£48.6m	Amcangyfrif Gorau: - £39.5m

COSTAU (£m)	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson) Blynnyddoedd		Cost Flynyddol Gyfartalog (ac eithrio Costau Pontio) (Pris Cyson)	Cyfanswm y Gost (Gwerth Presennol)
Isel	£4.8m	10	£3.2m	£30.3m
Uchel	£8.5m		£5.0m	£48.6m
Amcangyfrif	£6.6m		£4.1m	£39.5m

Disgrifiad a graddau'r costau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Cyfanswm costau llyfrgelloedd ar gyfer cynaeafu deunydd yw £0.9m - £1.3m y flwyddyn gan gynyddu i £1.4m - £1.9m. Cyfanswm costau llyfrgelloedd ar gyfer cynlluniau adneuo gwirfoddol yw £0.6m - £0.9m gan gynyddu i £1.0m - £1.3m. Mae costau sefydlu yn dod i gyfanswm o £2.2m - £3.1m dros dair blynedd ac mae costau parhaus sy'n gysylltiedig â gwella systemau a gwarchod yn amrywio o £0.4m - £1.1m y flwyddyn. Costau cyhoeddwr yw £0.2m - £0.5m yn cynyddu i £0.6m - £2.0m ar gyfer cost weinyddol adneuo (£3 - £6.5 fesul eitem a adnewwyd). Mae costau sefydlu cyhoeddwr yn amrywio o £0.2m i £1.4m mewn gwahanol flynyddoedd.

Costau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Bydd cyhoeddwr sy'n adneuo gweithiau o bosibl yn ildio rhan o'u huchelfraint o dan hawlfraint i ddefnyddio gweithiau ac elwa ar y buddsoddiad y maent wedi'i wneud ynddynt. Er mwyn lleihau'r golled hon gellir cyfyngu mynediad at gopiâu wedi'u harchifo i eiddo ffisegol y Llyfrgelloedd, cyfyngu mynediad at nifer benodol o bobl ar unrhyw adeg benodol, neu hyd yn oed eu rhoi o dan waharddiad am gyfnod. Gellid gwahardd adneuo gwirfoddol am gyfnod. Os bernir nad yw cyfyngiadau o'r fath ar fynediad yn ddigonol yna gall y cyhoeddwr ddewis peidio â chymryd rhan yn y cynllun.

BUDDIANNAU (£m)	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson)		Cost Flynyddol Gyfartalog (ac eithrio Costau Pontio)	Cyfanswm y Budd (Gwerth Presennol)
Isel	Dd/G		Dd/G	Dd/G
Uchel	Dd/G		Dd/G	Dd/G
Amcangyfrif	Dd/G		Dd/G	Dd/G

Disgrifiad a maint y buddiannau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Bydd rheoliadau newydd yn lleihau'r baich ar gyhoeddwy gan na fydd angen iddynt gyflwyno copïau caled o adneuo mwyach ac felly byddant yn gwneud arbedion a thrwy hynny'n cael budd o'r opsiwn hwn. Esbonnir y dull a ddefnyddir i gyfrifo'r arbedion hyn o dan opsiwn 4 yn yr adran ganlynol. Fodd bynnag, cydnabyddwn nad yw'n hawdd pennu'r buddiannau hynny mewn termau ariannol ac er i ni roi amcangyfrif bras o'r arbedion uchod hoffem ddefnyddio'r ymgynghoriad i gasglu gwell gwybodaeth a thystiolaeth ynglŷn â'r amcangyfrifon a'r tybiaethau a ddefnyddiwyd gennym a hefyd beth yw costau presennol adneuo copïau caled ym marn cyhoeddwy

Buddiannau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Bydd llyfrgelloedd yn gallu cynaeafu deunydd mewn ffordd systematig, gan greu un archif o dreftadaeth gyhoeddedig ar-lein y wlad er budd ymchwilwyr a chenedlaethau'r dyfodol. Erbyn blwyddyn 10, efallai y bydd hyd at 100% o wefannau a chyhoeddiadau sydd ar gael i bawb ac sydd o fewn y cwmpas, ynghyd â 40-55% o gyhoeddiadau eraill yn cael eu harchifo. Gweler Tabl 2 am gymhariaeth lawn o faint archifau gwe, e-lyfrau/e-bapurau newydd/e-gyfnodolion a gaiff eu harchifo, a buddiannau eraill ar gyfer pob opsiwn.

Tybiaethau/materion sensitif/risgiau allweddol**Cyfradd**

3.5

Heb ddiogelwch statudol gall cyhoeddwy sy'n adneuo, neu berchenogion gwefan sy'n rhoi caniatâd i lyfrgell adneuo gynaeafu deunydd, wynebu risg o hawliad am dorri hawlfraint am un neu fwy o resymau. Gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol hefyd wynebu risg o dorri hawlfraint mewn perthynas â'r cipluniau wedi'u harchifo o wefannau neu gopïau wedi'u hadneuo o weithiau eraill. At hynny, efallai y bydd gan rywun sydd wedi cael ei ddifenwi mewn deunydd a archifwyd achos dros hawlio mewn perthynas â'r copi a archifwyd, fel arfer am fod y ffaith ei fod yn dal i fod ar gael i ddarllenwyr yn golygu bod y difenwi yn parhau. Bydd deunydd a gynaeafwyd o dan reoliad yn cael ei ddiogelu rhag hyn, ond erys o ran deunydd a adneuwyd o dan gynlluniau gwirfoddol.

Effaith uniongyrchol ar fusnesau (Effaith Flynyddol**O fewn cwmpas****Mae'r mesur yn**

Costau: 1.2

Buddiannau: 0

Net: -1.2

le/Na

MEWN/ALLAN

Gorfodi, Gweithredu ac Effeithiau Ehangach

Pa ardaloedd daearyddol y mae'r polisi/opsiwn yn eu cwmpasu?	Y Deyrnas Unedig				
Ar ba ddyddiad y daw'r polisi'n weithredol?					
Pa sefydliad(au) fydd yn gorfodi'r polisi?	Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol y DU a'r llysoedd				
Beth yw'r newid blynyddol yng nghost y camau gorfodi (£m)?	Anhysbys				
A yw'r camau gorfodi'n cydymffurfio ag egwyddorion Hampton? Ddim yn	Ydynt				
A fydd y broses weithredu yn mynd y tu hwnt i ofynion sylfaenol yr UE?	Dd/G				
Beth yw'r newid cyfwerth â CO ₂ mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr? (Cyfwerth â miliwn o dunelli o CO ₂)	Masnach wyd:		Heb eu masnachu:		
A yw'r cynnig yn cael effaith ar gystadleuaeth?	Nac ydy				
Pa gyfran (%) o Gyfanswm y costau/buddiannau PV y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol i ddeddfwriaeth sylfaenol, os yw'n berthnasol?	Costau: Dd/G		Buddiannau: Dd/G		
Cost flynyddol (£m) fesul sefydliad (ac eithrio costau pontio) (Pris Cyson)	Micro	< 20	Bach	Canolig	Mawr
A oes unrhyw rai o'r sefydliadau hyn wedi'u heithrio?	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes

Profion Effaith Penodol: Rhestr wirio

Defnyddiwch y tabl isod i nodi ble yn y sail dystiolaeth y ceir gwybodaeth am unrhyw Brofion Effaith Penodol a gynhaliwyd fel rhan o'r gwaith o ddadansoddi'r opsiynau polisi. Am ganllawiau ar sut i gwblhau pob prawf, cliciwch ddwywaith ar y ddolen i'r canllawiau a ddarparwyd gan yr adran berthnasol. Noder ni fwriedir i'r rhestr wirio hon nodi'r holl ystyriaethau statudol y dylai adrannau eu hystyried wrth benderfynu pa opsiwn polisi i'w ddilyn. Cyfrifoldeb yr adrannau yw sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'u dyletswyddau.

A yw eich opsiwn/cynnig polisi yn cael effaith ar...?	Effaith	Cyfeirnod tudalen yn yr IA
Dyletswyddau cydraddoldeb statudol ⁶ Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Ddyletswyddau Cydraddoldeb Statudol Gorfodol?	Dim	
Effeithiau economaidd		
Cystadleuaeth Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Asesu'r Gystadleuaeth	Dim	
Cwmnïau bach Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gwmnïau Bach	Dim	
Effeithiau amgylcheddol		
Asesu nwyon tŷ gwydr	Dim	
Materion amgylcheddol	Dim	
Effeithiau cymdeithasol		
Iechyd a Lles Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Iechyd a Lles	Dim	
Hawliau Dynol Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Hawliau Dynol	Dim	
System Cyfiawnder Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gyfiawnder	Dim	
Prawfesur Polisiâu Gwledig	Dim	
Datblygu cynaliadwy Canllawiau ar Prawf Effaith ar Ddatblygu Cynaliadwy	Dim	

⁶ Mae Asesiadau o Effaith mewn perthynas â hil, anabledd a rhywedd yn ofynion statudol ar gyfer polisiâu perthnasol. Caiff gofynion cydraddoldeb statudol eu hystyried yn 2011, ar ôl i'r Mesur Cydraddoldeb ddod i rym. Mae dyletswyddau cydraddoldeb statudol y Mesur Cydraddoldeb yn gymwys i Brydain Fawr yn unig. Mae'r Pecyn Cymorth yn rhoi cyngor ar ddyletswyddau cydraddoldeb statudol yr awdurdodau cyhoeddus â chylch gwaith yng Ngogledd Iwerddon.

Crynodeb: Dadansoddiad a Thystiolaeth Polisi Opsiwn 4 - -- cyhoeddiadau ar-lein y DU

Disgrifiad: Rheoleiddio statudol, sy'n caniatáu ar gyfer gwe-gyngaeafu cynnwys ar-lein sydd ar gael i bawb ac, ar ôl gwneud cais i'r cyhoeddwr ei ddarparu, gynnwys ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato.

Blwyddyn Sail Brisiau 2009	Blwyddyn Sail Gwerth Presennol	Cyfnod Amser Blynnyddoedd 10	Buddiant Net (Gwerth Presennol (PV)) (£m)		
			Isel: - £20.3m	Uchel: -£41.0m	Amcangyfrif Gorau: - £30.6m

	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson) Blynnyddoedd		Cost Flynyddol Gyfartalog (ac eithrio Costau Pontio) (Pris Cyson)	Cyfanswm y Gost (Gwerth Presennol)
Isel	£7.4m	10	£3.7m	£36.7m
Uchel	£13.9m		£6.4m	£63.8m
Amcangyfrif	£10.6m		£5.0m	£50.2m

Disgrifiad a graddau'r costau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Cyfanswm costau llyfrgelloedd ar gyfer cynaeafu deunydd yw £0.9m - £1.3m y flwyddyn gan gynyddu i £1.4m - £1.9m. Cyfanswm costau llyfrgelloedd ar gyfer adneuo ar sail hysbysu yw £0.8m - £1.2m gan gynyddu i £1.0m - £1.5m. Mae costau sefydlu yn dod i gyfanswm o £2.2m - £3.1m dros dair blynedd ac mae costau parhaus sy'n gysylltiedig â gwella systemau a gwarchod yn amrywio o £0.4m - £1.1m y flwyddyn. Costau cyhoeddwr yw £0.3m - £1.0m yn cynyddu i £1.3m - £3.9m ar gyfer cost weinyddol adneuo (£3 - £6.5 fesul eitem a adneuwyd). Mae costau sefydlu cyhoeddwr yn amrywio o £0.3m i £2.9m mewn blynnyddoedd gwahanol.

Costau i gyhoeddwr o £10.5m (isel) i £27.4m (uchel) gydag amcangyfrif gorau (canolbwynt) o £18.9m (mewn termau NPV dros 10 mlynedd).

Costau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Bydd cyhoeddwr sy'n adneuo gweithiau o bosibl yn ildio rhan o'u huchelfraint o dan hawlfraint i ddefnyddio gweithiau ac elwa ar y buddsoddiad y maent wedi'i wneud ynddynt. Er mwyn lleihau'r golled hon gellir cyfyngu mynediad at gopiâu wedi'u harchifo i eiddo ffisegol y Llyfrgelloedd, cyfyngu mynediad at nifer benodol o bobl ar unrhyw adeg benodol, neu hyd yn oed eu rhoi o dan waharddiad am gyfnod. O ran cyhoeddiadau gwerth mawr / cyfaint isel penodol gellid cytuno ar waharddiadau am

BUDDIANNAU (£m)	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson) Blynnyddoedd		Cost Flynyddol Gyfartalog (ac eithrio Costau Pontio) (Pris Cyson)	Cyfanswm y Budd (Gwerth Presennol)
Isel	Dd/G		Dd/G	£16.4m
Uchel	Dd/G		Dd/G	£22.8m
Amcangyfrif	Dd/G		Dd/G	£19.6m

Disgrifiad a maint y buddiannau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Disgrifiad a maint y buddiannau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'. Bydd y rheoliadau newydd yn lleihau'r baich ar gyhoeddwr gan na fydd angen iddynt gyflwyno copïau caled o adneuo mwyach ac felly byddant yn gwneud arbedion a thrwy hynny'n cael budd o'r opsiwn hwn. Esbonnir y dull a ddefnyddir i gyfrifo'r arbedion hyn o dan opsiwn 4 yn yr adran ganlynol. Fodd bynnag, cydnabyddwn nad yw'n hawdd pennu'r buddiannau hynny mewn termau ariannol ac er i ni roi amcangyfrif bras o'r arbedion uchod hoffem ddefnyddio'r ymgynghoriad i gasglu gwell gwybodaeth a thystiolaeth ynglŷn â'r amcangyfrifon a'r tybiaethau a ddefnyddiwyd gennym a hefyd beth yw costau presennol adneuo copïau caled ym marn cyhoeddwr.

Cyfanswm arbedion 10 mlynedd (buddiannau) o £16.4m (isell) i £22.8m (uchel) gydag amcangyfrif gorau (canolbwynt) o £19.6m (mewn termau NPV dros 10 mlynedd),

Mae hyn yn cynnig budd net cyfartalog gwerth £0.2m i fusnesau (amcangyfrif gorau).⁷

Buddiannau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Bydd llyfrgelloedd yn gallu cynaeafu deunydd mewn ffordd systematig, gan greu un archif o dreftadaeth gyhoeddedig ar-lein y wlad er budd ymchwilwyr a chenedlaethau'r dyfodol. Efallai y câi hyd at 100% o wefannau a chyhoeddiadau sydd ar gael i bawb, ynghyd â 100% o gyhoeddiadau eraill eu harchifo. Mae'r opsiwn hwn yn sicrhau y caiff hyd at 100% o dreftadaeth ddogfennol y wlad ar ffurf llyfrau, papurau, gweithiau celf a chofebau hanes a gwyddoniaeth eu gwarchod a'u diogelu. Mae'r opsiwn hwn yn cynnal ac yn datblygu sylfaen ymchwil o'r radd flaenaf, y gellir ei defnyddio i gefnogi

Tybiaethau/materion sensitif/risgiau allweddol

Cyfradd

3.5

Mae deunydd sy'n cael ei adneuo neu ei gasglu drwy reoliad o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 yn elwa ar ddau gysur cyfreithiol; drwy adran 8, nid yw'r llyfrgelloedd adneuo yn amharu ar hawlfraint na hawliau cronfeydd data drwy gynaeafu copïau o'r rhyngwryd, a thrwy adran 9 mae'r cyhoeddwr hefyd wedi'i ddiogelu rhag torri hawlfraint, hawl gyhoeddi neu hawliau cronfeydd data, a rhag unrhyw honiad o dor-contract mewn perthynas â chopïau a adneuwyd. Hefyd, mae gweithredu adran 10 o Ddeddf 2003 yn lleihau'n sylweddol y risg o atebolrwydd am unrhyw hawliadau am ddifenwi mewn perthynas â'r copïau a archifwyd.

Cynhaliodd y Llywodraeth ymgynghoriad ar Reoliadau drafft ar gyfer adneuo cyfreithiol di-brint rhwng 30 Medi 2010 a 11 Ionawr 2011. Yn yr ymgynghoriad gofynnwyd i ymatebwyr ddarparu gwybodaeth am gostau i gyhoeddwr ac am adneuo cynnwys na ellir ei gynaeafu. Roedd yr opsiwn hwn yn cynnwys yr angen i adneuo gwybodaeth gymhleth megis cronfeydd data a chynnwys wedi'i ffrydio ar gost y cyhoeddwr. Dengys y dystiolaeth a gasglwyd o'r ymgynghoriad y gallai'r costau hyn fod yn sylweddol uwch na'r amcangyfrif. Yng ngoleuni'r ymatebion i'r ymgynghoriad yn gyffredinol, ni chafwyd dystiolaeth ddigonol i ddangos nad yw'r Rheoliadau yn gosod baich anghymesur ar gyhoeddwr i adneuo cynnwys na ellir ei gynaeafu.

Effaith uniongyrchol ar fusnesau (Effaith Flynyddol

O fewn cwmpas

Mae'r mesur yn

Costau: 2.3

Buddiannau: 2.5

Net: 0.15

Ie/Na

MEWN/ALLAN

⁷ Yn 2005 amcangyfrifwyd y baich gweinyddol ar gyhoeddwr sy'n gysylltiedig ag adneuo copïau caled yn gyfreithiol sef tua £53m. Fodd bynnag cydnabyddwn nad oedd y ffigur hwn yn gywir. Roedd y ffigur, a baratowyd gan PwC, yn rhan o ymarfer ehangach i roi amcan o'r costau y mae'r Llywodraeth yn eu gosod ar fusnesau, ac nid i baratoi data ystadegol gywir ar gyfer pob rheoliad. Defnyddiwyd y Model Cost Safonol, sy'n gweithio ar fethodoleg gymharol syml, drwy fesur cost cwblhau un trafodyn (yn nhermau yr amser a gymer i'w gwblhau ac unrhyw gostau allanol) ac yna'i lluosio â nifer y gweithiau y mae'n digwydd. Cadarnhawyd y costau hyn drwy gyfweiliadau â chyhoeddwr. Nid yw'n amlwg a yw'r ffigurau hyn yn cynnwys cost y cyhoeddiadau eu hunain. Felly, nid yw'r rhain yn gostau cywir, ond yn hytrach, maent yn rhoi amcan o'r baich y mae'r rheoliad yn ei rhoi ar fusnesau.

Fodd bynnag ni wyddom a fydd y rheoliadau yn lleihau'r baich gweinyddol ac felly rydym wedi ceisio cynnal ymarfer cyfrifo buddiannau er mwyn pennu gwerth ariannol yr arbedion hyn a llunio buddiannau dangosol.

Gorfodi, Gweithredu ac Effeithiau Ehangach

Pa ardaloedd daearyddol y mae'r polisi/opsiwn yn eu cwmpasu?		Y Deyrnas Unedig ac			
Ar ba ddyddiad y daw'r polisi'n weithredol?					
Pa sefydliad(au) fydd yn gorfodi'r polisi?		Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a Llysoedd y DU			
Beth yw'r newid blynyddol yng nghost y camau gorfodi (£m)?		Anhysbys			
A yw'r camau gorfodi'n cydymffurfio ag egwyddorion Hampton?		Ydynt			
A fydd y broses weithredu yn mynd y tu hwnt i ofynion sylfaenol yr UE?		Dd/G			
Beth yw'r newid cyfwerth â CO ₂ mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr? (Cyfwerth â miliwn o dunelli o CO ₂)		Masnach wyd: Dd/G	Heb eu masnachu: Dd/G		
A yw'r cynnig yn cael effaith ar gystadleuaeth?		Nac ydy			
Pa gyfran (%) o Gyfanswm y costau/buddiannau PV y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol i ddeddfwriaeth sylfaenol, os yw'n berthnasol?		Costau: Dd/G	Buddiannau: Dd/G		
Cost flynyddol (£m) fesul sefydliad (ac eithrio costau pontio) (Pris Cyson)	Micro	< 20	Bach	Canolig	Mawr
A oes unrhyw rai o'r sefydliadau hyn wedi'u heithrio?	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes

Profion Effaith Penodol: Rhestr wirio

Defnyddiwch y tabl isod i nodi ble yn y sail dystiolaeth y ceir gwybodaeth am unrhyw Brofion Effaith Penodol a gynhaliwyd fel rhan o'r gwaith o ddadansoddi'r opsiynau polisi. Am ganllawiau ar sut i gwblhau pob prawf, cliciwch ddwywaith ar y ddolen i'r canllawiau a ddarparwyd gan yr adran berthnasol.

Noder ni fwriedir i'r rhestr wirio hon nodi'r holl ystyriaethau statudol y dylai adrannau eu hystyried wrth benderfynu pa opsiwn polisi i'w ddilyn. Cyfrifoldeb yr adrannau yw sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'u dyletswyddau.

A yw eich opsiwn/cynnig polisi yn cael effaith ar...?	Effaith	Cyfeirnod tudalen yn yr IA
Dyletswyddau cydraddoldeb statudol ⁸ Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Ddyletswyddau Cydraddoldeb Statudol	Dim	
Effeithiau economaidd		
Cystadleuaeth Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Asesu'r Gystadleuaeth	Dim	
Cwmnïau bach Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gwmnïau Bach	Ydy	76
Effeithiau amgylcheddol		
Asesu nwyon tŷ gwydr	Dim	
Materion amgylcheddol	Dim	
Effeithiau cymdeithasol		
Iechyd a Lles Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Iechyd a Lles	Dim	
Hawliau Dynol Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Hawliau Dynol	Dim	
System Cyfiawnder Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gyfiawnder	Dim	
Prawfesur Polisiâu Gwledig	Dim	
Datblygu cynaliadwy Canllawiau ar Prawf Effaith ar Ddatblygu Cynaliadwy	Dim	

⁸ Mae Asesiadau o Effaith mewn perthynas â hil, anabled a rhywedd yn ofynion statudol ar gyfer polisiâu perthnasol. Caiff gofynion cydraddoldeb statudol eu hystyried yn 2011, ar ôl i'r Mesur Cydraddoldeb ddod i rym. Mae dyletswyddau cydraddoldeb statudol y Mesur Cydraddoldeb yn gymwys i Brydain Fawr yn unig. Mae'r Pecyn Cymorth yn rhoi cyngor ar ddyletswyddau cydraddoldeb statudol yr awdurdodau cyhoeddus â chylch gwaith yng Ngogledd Iwerddon.

Crynodeb: Dadansoddiad a Thystiolaeth Polisi Opsiwn 5 – cyhoeddiadau ar-lein y DU

Disgrifiad: Rheoleiddio statudol sy'n caniatáu gwe-gynaeafu cynnwys ar-lein sydd ar gael i bawb a hefyd gynnwys ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato ynghyd â chynnwys a ddarperir drwy gytundeb os dymuna cyhoeddwr.

Blwyddyn Sail Brisiau 2009	Blwyddyn Sail Gwerth Presennol 2010	Cyfnod Amser Blynnyddoedd 10	Buddiant Net (Gwerth Presennol (PV)) (£m)		
			Isel: - £19.1m	Uchel: -33m	Amcangyfrif Gorau: - £-26m

	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson) Blynnyddoedd		Cost Flynyddol Gyfartalog (ac eithrio Costau Pontio) (Pris Cyson)	Cyfanswm y Gost (Gwerth Presennol)
Isel	£4.8m	10	£3.3m	£31.4m
Uchel	£8.5m		£5.2m	£50.1m
Amcangyfrif	£6.6m		£4.3m	£40.8m

Disgrifiad a graddau'r costau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Cyfanswm costau llyfrgelloedd ar gyfer cynaeafu deunydd yw £0.9m - £1.3m y flwyddyn gan gynyddu i £1.4m - £1.9m. Cyfanswm costau llyfrgelloedd ar gyfer adneuo ar sail hysbysu yw £0.9m - £1.3m gan gynyddu i £1.1m - £1.5m. Mae costau sefydlu yn dod i gyfanswm o £2.2m - £3.1m dros dair blynedd ac mae costau parhaus sy'n gysylltiedig â gwella systemau a gwarchod yn amrywio o £0.4m - £1.1m y flwyddyn. Costau cyhoeddwr yw £0.2m - £0.5m yn cynyddu i £0.6m - £2m ar gyfer cost weinyddol adneuo (£3 - £6.5 fesul eitem a adneuwyd). Mae costau sefydlu cyhoeddwr yn amrywio o £0.2m i £1.4m mewn blynnyddoedd gwahanol.

Costau i gyhoeddwr o £5.2m (isel) i £13.7m (uchel) gydag amcangyfrif gorau (canolbwynt) o £12.1m (mewn termau NPV dros 10 mlynedd).

Costau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Bydd cyhoeddwr sy'n adneuo gweithiau o bosibl yn ildio rhan o'u huchelfraint o dan hawlfraint i ddefnyddio gweithiau ac elwa ar y buddsoddiad y maent wedi'i wneud ynddynt. Er mwyn lleihau'r golled hon gellir cyfyngu mynediad at gopiâu wedi'u harchifo i eiddo ffisegol y Llyfrgelloedd, cyfyngu mynediad at nifer benodol o bobl ar unrhyw adeg benodol, neu hyd yn oed eu rhoi o dan waharddiad am gyfnod. O ran cyhoeddiadau gwerth mawr / cyfaint isel penodol gellid cytuno ar waharddiadau am gyfnod.

BUDDIANNAU (£m)	Cyfanswm Costau Pontio (Pris Cyson) Blynnyddoedd		Cost Flynyddol Gyfartalog (ac eithrio Costau Pontio) (Pris Cyson)	Cyfanswm y Budd (Gwerth Presennol)
Isel	Dd/G		Dd/G	£12.3m
Uchel	Dd/G		Dd/G	£17.1m
Amcangyfrif	Dd/G		Dd/G	£14.7m

Disgrifiad a maint y buddiannau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Disgrifiad a maint y buddiannau ariannol allweddol yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt' Bydd y rheoliadau newydd yn lleihau'r baich ar gyhoeddwr gan na fydd angen iddynt gyflwyno copïau caled o adneuo mwyach ac felly byddant yn gwneud arbedion a thrwy hynny'n cael budd o'r opsiwn hwn. Esbonnir y dull a ddefnyddir i gyfrifo'r arbedion hyn o dan opsiwn 4 yn yr adran ganlynol. Fodd bynnag, cydnabyddwn nad yw'n hawdd pennu'r buddiannau hynny mewn termau ariannol ac er i ni roi amcangyfrif bras o'r arbedion uchod hoffem ddefnyddio'r ymgynghoriad i gasglu gwell gwybodaeth a thystiolaeth ynglŷn â'r amcangyfrifon a'r tybiaethau a ddefnyddiwyd gennym a hefyd beth yw costau presennol adneuo copïau caled ym marn cyhoeddwr.

Cyfanswm arbedion 10 mlynedd (buddiannau) o £12.3m (isel) i £17.1m (uchel) gydag amcangyfrif gorau (canolbwynt) o £14.7m (mewn termau NPV dros 10 mlynedd).

Mae hyn yn cynnig budd net cyfartalog gwerth £0.7m i fusnesau (amcangyfrif gorau).⁹

Buddiannau anariannol allweddol eraill yn ôl y 'prif grwpiau yr effeithir arnynt'

Bydd llyfrgelloedd yn gallu cynaeafu deunydd mewn ffordd systematig, gan greu un archif o dreftadaeth gyhoeddedig ar-lein y wlad er budd ymchwilwyr a chenedlaethau'r dyfodol. Efallai y câi hyd at 100% o wefannau a chyhoeddiadau sydd ar gael i bawb, ynghyd â 100% o gyhoeddiadau eraill eu harchifo. Gweler tabl 2 am gymhariaeth lawn o faint archifau gwe, e-lyfrau/e-bapurau newydd/e-ovfnodolion a gaiff eu harchifo a buddiannau eraill ar gyfer pob opsiwn

Tybiaethau/materion sensitif/risgiau allweddol

Cyfradd

3.5

Mae deunydd sy'n cael ei adneuo neu ei gasglu drwy reoliad o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 yn elwa ar ddau gysur cyfreithiol; drwy adran 8, nid yw'r llyfrgelloedd adneuo yn amharu ar hawlfraint na hawliau cronfeydd data drwy gynaeafu copïau o'r rhyngwyd, a thrwy adran 9 mae'r cyhoeddwr hefyd wedi'i ddiogelu rhag torri hawlfraint, hawl gyhoeddi neu hawliau cronfeydd data, a rhag unrhyw honiad o dor-contract mewn perthynas â chopïau a adneuwyd. Hefyd, mae gweithredu adran 10 o Ddeddf 2003 yn lleihau'n sylweddol y risg o atebolrwydd am unrhyw hawliadau am ddifenwi mewn perthynas â'r copïau a archifwyd.

Gan nad oes unrhyw ofyniad ar y cyhoeddwr i adneuo cynnwys na ellir ei adneuo drwy ddefnyddio'r broses gynaeafu nid yw costau a fu mor uchel ar gyfer opsiwn 4 yn berthnasol mwyach.

Effaith uniongyrchol ar fusnesau (Effaith Flynyddol

Costau: 1.16

Buddiannau: 1.86

Net: 0.70

O fewn cwmpas

Yes/No

Mae'r mesur yn

IN/OUT

⁹ Yn 2005 amcangyfrifwyd y baich gweinyddol ar gyhoeddwr sy'n gysylltiedig ag adneuo copïau caled yn gyfreithiol sef tua £53m. Fodd bynnag cydnabyddwn nad oedd y ffigur hwn yn gywir. Roedd y ffigur, a baratowyd gan PwC, yn rhan o ymarfer ehangach i roi amcan o'r costau y mae'r Llywodraeth yn eu gosod ar fusnesau, ac nid i baratoi data ystadegol gywir ar gyfer pob rheoliad. Defnyddiwyd y Model Cost Safonol, sy'n gweithio ar fethodoleg gymharol syml, drwy fesur cost cwblhau un trafodyn (yn nhermau yr amser a gymer i'w gwblhau ac unrhyw gostau allanol) ac yna'i lluosio â nifer y gweithiau y mae'n digwydd. Cadarnhawyd y costau hyn drwy gyfweiliadau â chyhoeddwr. Nid yw'n amlwg a yw'r ffigurau hyn yn cynnwys cost y cyhoeddiadau eu hunain. Felly, nid yw'r rhain yn gostau cywir, ond yn hytrach, maent yn rhoi amcan o'r baich y mae'r rheoliad yn ei rhoi ar fusnesau.

Fodd bynnag ni wyddom a fydd y rheoliadau yn lleihau'r baich gweinyddol ac felly rydym wedi ceisio cynnal ymarfer cyfrifo buddiannau er mwyn pennu gwerth ariannol yr arbedion hyn a llunio buddiannau dangosol.

Gorfodi, Gweithredu ac Effeithiau Ehangach

Pa ardaloedd daearyddol y mae'r polisi/opsiwn yn eu cwmpasu?	Y Deyrnas Unedig ac				
Ar ba ddyddiad y daw'r polisi'n weithredol?					
Pa sefydliad(au) fydd yn gorfodi'r polisi?	Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a Llysoedd y DU				
Beth yw'r newid blynyddol yng nghost y camau gorfodi (£m)?	Anhysbys				
A yw'r camau gorfodi'n cydymffurfio ag egwyddorion Hampton?	Ydynt				
A fydd y broses weithredu yn mynd y tu hwnt i ofynion sylfaenol yr UE?	Dd/G				
Beth yw'r newid cyfwerth â CO ₂ mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr? (Cyfwerth â miliwn o dunelli o CO ₂)	Masnach wyd: Dd/G		Heb eu masnachu: Dd/G		
A yw'r cynnig yn cael effaith ar gystadleuaeth?	Nac ydy				
Pa gyfran (%) o Gyfanswm y costau/buddiannau PV y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol i ddeddfwriaeth sylfaenol, os yw'n berthnasol?	Costau: Dd/G		Buddiannau: Dd/G		
Cost flynyddol (£m) fesul sefydliad (ac eithrio costau pontio) (Pris Cyson)	Micro	< 20	Bach	Canolig	Mawr
A oes unrhyw rai o'r sefydliadau hyn wedi'u heithrio?	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes

Profion Effaith Penodol: Rhestr wirio

Defnyddiwch y tabl isod i nodi ble yn y sail dystiolaeth y ceir gwybodaeth am unrhyw Brofion Effaith Penodol a gynhaliwyd fel rhan o'r gwaith o ddadansoddi'r opsiynau polisi. Am ganllawiau ar sut i gwblhau pob prawf, cliciwch ddwywaith ar y ddolen i'r canllawiau a ddarparwyd gan yr adran berthnasol.

Noder ni fwriedir i'r rhestr wirio hon nodi'r holl ystyriaethau statudol y dylai adrannau eu hystyried wrth benderfynu pa opsiwn polisi i'w ddilyn. Cyfrifoldeb yr adrannau yw sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'u dyletswyddau.

A yw eich opsiwn/cynnig polisi yn cael effaith ar...?	Effaith	Cyfeirnod tudalen yn yr IA
Dyletswyddau cydraddoldeb statudol ¹⁰ Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Ddyletswyddau Cydraddoldeb Statudol	Dim	
Effeithiau economaidd		
Cystadleuaeth Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Asesu'r Gystadleuaeth	Dim	
Cwmnïau bach Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gwmnïau Bach	Ydy	83
Effeithiau amgylcheddol		
Asesu nwyon tŷ gwydr	Dim	
Materion amgylcheddol	Dim	
Effeithiau cymdeithasol		
Iechyd a Lles Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Iechyd a Lles	Dim	
Hawliau Dynol Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Hawliau Dynol	Dim	
System Cyfiawnder Canllawiau ar y Prawf Effaith ar Gyfiawnder	Dim	
Prawfesur Polisiâu Gwledig	Dim	
Datblygu cynaliadwy Canllawiau ar Prawf Effaith ar Ddatblygu Cynaliadwy	Dim	

¹⁰ Mae Asesiadau o Effaith mewn perthynas â hil, anabledd a rhywedd yn ofnion statudol ar gyfer polisiâu perthnasol. Caiff gofynion cydraddoldeb statudol eu hystyried yn 2011, ar ôl i'r Mesur Cydraddoldeb ddod i rym. Mae dyletswyddau cydraddoldeb statudol y Mesur Cydraddoldeb yn gymwys i Brydain Fawr yn unig. Mae'r Pecyn Cymorth yn rhoi cyngor ar ddyletswyddau cydraddoldeb statudol yr awdurdodau cyhoeddus â chylch gwaith yng Ngogledd Iwerddon.

Defnyddiwch y gofod hwn i nodi'r cyfeiriadau, y dystiolaeth, y gwaith dadansoddi a'r naratif manwl perthnasol a ddefnyddiwyd gennych i lunio eich opsiynau polisi neu gynnig. Cwblhewch yr adran **Cyfeiriadau**.

Cyfeiriadau

Nodwch ddolenni i ddeddfwriaeth a chyhoeddiadau perthnasol, megis asesiad o effaith camau cynharach ar y cyhoedd (e.e. Ymgynghori, Terfynol, Gweithredu).

Rhif	Deddfwriaeth neu gyhoeddiad
1	Deddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 (http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2003/ukpga_20030028_en_1)
2	Asesiad Effaith Rheoleiddiol ar gyfer Bil Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, 2003 (http://www.culture.gov.uk/images/publications/RIALegalDepositLibrariesFinalMArch2003.pdf)
3	Ymgynghori: Cynnig ar Gasglu a Gwarchod Cyhoeddiadau All-lein a Microffurf y DU a Chyhoeddiadau Ar-lein y DU (sydd ar gael am ddim a heb gyfyngiadau ar fynediad) (http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+http://www.culture.gov.uk/reference_library/consultations/6506.aspx)

Sail Dystiolaeth

Sicrhewch fod y wybodaeth yn yr adran hon yn rhoi tystiolaeth glir o'r wybodaeth a roddwyd ar dudalennau crynodeb y ffurflen hon (argymhellir dim mwy na 30 o dudalennau). Cwblhewch y **Proffil blynyddol o gostau a buddiannau ariannol** (pontio a chylchol) isod ar gyfer cyfnod oes y polisi a ffeirir (defnyddiwch y daenlen atodedig os yw'r cyfnod yn hirach na 10 mlynedd).

Mae'r daenlen hefyd yn cynnwys tabl newidiadau allyriadau y bydd angen i chi ei gwblhau os yw eich mesur yn cael effaith ar allyriadau nwyon tŷ gwydr.

Proffil blynyddol o gostau a buddiannau ariannol* - (£m) prisiau cyson

	BL ₀	BL ₁	BL ₂	BL ₃	BL ₄	BL ₅	BL ₆	BL ₇	BL ₈	BL ₉
Costau pontio	1.95	1.15	1.15	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27	0.53	0.53
Cost gylchol flynyddol	2.93	3.29	3.56	4.20	4.51	4.58	4.69	4.75	4.93	5.24
Cyfanswm costau blynyddol	4.88	4.44	4.70	4.46	4.78	4.85	4.95	5.02	5.47	5.77
Buddiannau pontio										
Buddiannau cylchol blynyddol	1.07	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27	0.53	0.53
Cyfanswm buddiannau blynyddol	1.07	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27	0.53	0.53

Sail Dystiolaeth (ar gyfer taflenni crynodeb)

Beth yw'r broblem sy'n cael ei hystyried

Mae diflaniad treftadaeth gyhoeddedig ar ba ffurf bynnag a fo yn gyfystyr â cholli gwerth ac mae gwledydd yn anelu at gynnal, cynyddu a lledaenu gwybodaeth drwy sicrhau bod eu treftadaeth ddogfennol o lyfrau, papurau, gweithiau celf a chofebau hanes a gwyddoniaeth yn cael eu gwarchod a'u diogelu. O ran cyhoeddiadau printiedig (annigidol) ymdrinnir â'r broblem hon fel arfer drwy lyfrgelloedd ac archifau cenedlaethol, weithiau ar y cyd â llyfrgelloedd ymchwil dethol, sy'n creu ac yn gwarchod casgliad cynhwysfawr o allbwn cyhoeddedig eu gwlad. Fel arfer cefnogir y gweithgarwch hwn gan fframwaith cyfreithiol sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyhoeddwyr, ar eu cost eu hunain, adneuo copi o bob gwaith gyda'r llyfrgell neu'r llyfrgelloedd penodedig - a elwir yn "adneuo cyfreithiol". Mae hyn yn helpu i sicrhau un archif yn unig, gan oresgyn problemau posibl o ran cydgysylltu o fewn sector mawr ac amrywiol.

Mae system adneuo cyfreithiol statudol wedi bodoli yn y DU ers dros 300 o flynyddoedd o ran gwaith printiedig. Fodd bynnag mae adnoddau gwybodaeth a mynegiant creadigol yn fwyfwy tebygol o gael eu cynhyrchu, eu dosbarthu, eu cyrchu a'u cynnal ar ffurf ddi-brint. Heb fframweithiau cyfreithiol, technegol na sefydliadol priodol i sicrhau y caiff y dreftadaeth ddi-brint hon ei diogelu, mae perygl y caiff ei cholli am byth.

Cydnabyddir y risg hon gan y gymuned ymchwil a chan lawer o gyhoeddwyr, yn enwedig y rhai sy'n cynhyrchu cyhoeddiadau o ddiddordeb ysgolheigaidd neu hanesyddol. Mae hefyd yn codi yn y rhan fwyaf o wledydd a llywodraethau; er enghraifft ar 15 Hydref 2003 mabwysiadodd aelod-wladwriaethau UNESCO Siarter ynglŷn â Gwarchod y Dreftadaeth Ddigidol a cheir, neu ceid, mentrau mewn sawl gwlad i ymestyn y system adneuo cyfreithiol i gynnwys cyhoeddiadau digidol. Mae'r Asesiad Effaith hwn yn ystyried opsiynau ar gyfer mynd i'r afael ag ef yn y DU, mewn perthynas â chynnwys digidol a gyhoeddir drwy'r rhyngwrld i'w lawrlwytho neu ei weld ar-lein.

Y sail resymegol dros ymyrraeth

Mae system adneuo cyfreithiol y DU wedi datblygu dros y canrifoedd ond gellir ei holrhain yn ôl i statudau i Gymru a Lloegr yn 1662 ac i'r Deyrnas Unedig gyfan yn 1710. Mae Deddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 sydd mewn grym yn gosod rhwymedigaeth ar gyhoeddwyr i adneuo, ar eu cost eu hunain, un copi o bob cyhoeddiad printiedig a gyhoeddir neu a ddosberthir yn y DU yn y Llyfrgell Brydeinig ac, ar gais, mewn hyd at bum llyfrgell arall:

- Y Llyfrgell Brydeinig ("BL")
- Llyfrgell y Bodley, Rhydychen
- Llyfrgell Genedlaethol yr Alban ("NLS"). Noder: mae'r Ddeddf hefyd yn rhoi hawliau i fynediad at weithiau cyfreithiol sydd wedi'u hadneuo gyda'r NLS i Lyfrgell Cyfadran yr Adfocatiaid ("FoA")
- Llyfrgell Genedlaethol Cymru ("NLW")
- Llyfrgell y Brifysgol, Caergrawnt ("CUL")
- Llyfrgell Coleg y Drindod, Dulyn ("TCD")

Mae Deddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 yn ymestyn y darpariaethau adneuo cyfreithiol presennol ar gyfer deunydd printiedig i gwmpasu gwaith di-brint. Mae Deddf 2003 yn rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon i wneud is-ddeddfwriaeth sy'n dod â chyfryngau cyhoeddi newydd o fewn ei chwmpas. Mae'n rhaid i reoliadau o'r fath gael eu cymeradwyo gan benderfyniad cadarnhaol dau dŷ Senedd y DU ac ni ellir eu gwneud onid ymgynghorir â'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a'r cyhoeddwyr y mae'r rheoliadau yn debygol o effeithio arnynt ac oni fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn fodlon nad yw'r rheoliadau yn effeithio'n afresymol ar fuddiannau personau sy'n cyhoeddi gwaith y mae a wnelo'r rheoliadau ag ef ac nad oes costau anghymesur i gyhoeddwyr. Yn 2005, sefydlodd yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon y Panel

Ymgynghorol ar Adneuo Cyfreithiol fel corff cyhoeddus anadrannol cynghori annibynnol, yn gweithio ar hyd braich oddi wrth y Llywodraeth i gynghori a gwneud argymhellion ynglŷn â chynnwys rheoliadau o'r fath neu opsiynau eraill.

Cyflwynodd y Panel Ymgynghorol ar Adneuo Cyfreithiol ei argymhellion i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon a chynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus ar ddechrau 2009 yn unol ag argymhellion y Panel.

Amcanion y Polisi

- Sicrhau archif cenedlaethol o gyhoeddiadau ar-lein;
- Galluogi system effeithlon lle y caiff deunydd ei archifo a'i warchod yn y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol;
- Llywodraethu sut y gellir defnyddio copïau wedi'u hadneuo, gan gydbwysu anghenion llyfrgelloedd ac ymwelwyr â buddiannau cyhoeddwr a deiliaid hawliau;
- Hwyluso'r broses o warchod deunydd yn yr hirdymor, fel y gellir parhau i'w ddefnyddio yn y dyfodol;
- Sicrhau ymarferoldeb hirdymor drwy ei gwneud yn ofynnol i Lyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a chyhoeddwr rannu'r cyfrifoldeb am archifo heb osod baich afresymol ar unrhyw sefydliad.

Crynodeb o opsiynau

Opsiwn 1 - Gwneud dim

Gwneud dim, h.y. gadael y cyfrifoldeb am archifo yn nwylo'r farchnad

Opsiwn 2 - Cynlluniau adneuo gwirfoddol, lle mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn cynaeafu deunydd ar sail caniatadau ac mae cyhoeddwr yn darparu gweithiau eraill.

Yr ail opsiwn yw annog mentrau archifo canolog gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, ond ar sail wirfoddol gyda chyhoeddwr.

Opsiwn 3: Rheoleiddio statudol sy'n caniatáu i lyfrgelloedd gynaeafu gweithiau'n uniongyrchol o'r rhyngwyd o ran cynnwys am ddim yn unig a chynllun gwirfoddol ar gyfer cyhoeddiadau ar-lein y codir tâl amdanynt neu y maent yn dod o dan gyfyngiadau ar fynediad cyhoeddus.

Y trydydd opsiwn yw hwyluso mentrau archifo canolog gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, drwy basio rheoliad statudol a fyddai'n rhoi caniatâd awtomatig iddynt, fel eithriad i hawlfraint, lawrlwytho copïau o weithiau yn uniongyrchol o'r rhyngwyd at ddibenion archifo.

Opsiwn 4: Rheoleiddio statudol, sy'n caniatáu ar gyfer gwe-gynaeafu cynnwys ar-lein sydd ar gael i bawb ac, ar ôl gwneud cais i'r cyhoeddwr ei ddarparu, gynnwys ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato.

Y pedwerydd opsiwn yw gwneud rheoliadau sy'n hwyluso cynaeafu gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ac sydd hefyd yn gosod rhwymedigaeth ar gyhoeddwr i weithio gyda'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol i sicrhau bod deunydd arall (fel arfer deunydd y cyfyngir ar fynediad ato) yn cael ei archifo.

Opsiwn 5 Rheoleiddio statudol, sy'n caniatáu gwe-gynaeafu cynnwys ar-lein sydd ar gael i bawb a hefyd gynnwys ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato, ynghyd â chynnwys a ddarperir drwy gytundeb os dymuna cyhoeddwr.

Bydd llyfrgelloedd adneuo yn gwneud cais am waith ar-lein sydd ar gael i bawb a gwaith ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato (sydd o fewn cwmpas Deddf 2003) a'i gynaeafu drwy ddefnyddio meddalwedd gwe-gynaeafu. Pan fo'r cynnwys ar gael i bawb bydd y gwe-gynaeafwr ond yn ymweld â'r wefan ac yn casglu'r cynnwys. Pan fo'r cynnwys o dan gyfyngiad ar fynediad, tybir bod cais y gwe-gynaeafwr i'r dudalen fewngofnodi yn gais am y cynnwys y tu ôl i'r dudalen fewngofnodi honno. Bydd y cyhoeddwr yn cael 14 diwrnod o rybudd ymlaen llaw i ddarparu manylion mewngofnodi i'r llyfrgell adneuo er mwyn caniatáu ar gyfer darparu'r cynnwys y cyfyngir ar fynediad ato. Os na fydd y cyhoeddwr yn rhoi manylion

mewngofnodi i ganiatáu ar gyfer darparu deunydd, bydd y cyhoeddwr wedi torri'r rhwymedigaeth o dan Ddeddf 2003 i ddarparu deunydd a bydd y darpariaethau gorfodi o ran darparu deunydd yn Neddf 2003 yn gymwys iddo.

Yn ychwanegol at y drefn hon, caiff cyhoeddwr gytuno ar ffordd amgen i ddarparu deunydd ar-lein gyda llyfrgell adneuo. Mae hwn yn opsiwn amgen, gwirfoddol y caiff cyhoeddwr ddewis ei fabwysiadu os dymunant, ond os na chytuna cyhoeddwr ar ffordd amgen o ddarparu deunydd, bydd y rhwymedigaeth lawn i ddarparu deunydd drwy we-gynaeafwr yn dal i fod yn gymwys iddynt.

Mae Cynnig 5 yn lleihau'r baich ar gyhoeddwr a fyddai wedi'i roi arnynt o dan opsiwn 4 gan mai'r unig rhwymedigaeth yw darparu deunydd drwy we-gynaeafwr ac nid oes rhwymedigaeth i ddarparu cronfeydd data cefndirol, ffeiliau cymhleth na systemau gweithredu costus eraill. Os na ellir adneuo gweithiau drwy'r broses gynaeafu yna **nid oes** rhaid eu hadneuo.

Tabl 1: Crynodeb o opsiynau

Opsiw	Cynaeafu deunydd o safleoedd sydd yn rhad ac am ddim (gwe-archifo)	Cynaeafu deunydd o safleoedd a chynnwys nad ydynt yn rhad ac am ddim	Adneuo cynnwys na ellir ei gynaeafu
Opsiw 1	Dd/G	Dd/G	Dd/G
Opsiw 2	Ar sail caniatadau	Ar sail caniatadau	Gwirfoddol
Opsiw 3	Rheoleiddio	Ar sail caniatadau	Gwirfoddol
Opsiw 4	Rheoleiddio	Rheoleiddio	Rheoleiddio
Opsiw 5	Rheoleiddio	Rheoleiddio	Rheoleiddio gyda chytundeb yn unig.

Tabl 2: Crynodeb o gostau a buddiannau ar gyfer pob opsiwn

Cyfansymiau 10 mlynedd	Opsiw 1	Opsiw 2	Opsiw 3	Opsiw 4	Opsiw 5
Costau gweithredu'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol (£Moedd)	0	21.6 – 30.0	28.0 – 39.0	29.4 – 40.8	29.4-40.8
Costau sefydlu'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol (£Moedd)	0	2.2 – 3.1	2.2 – 3.1	2.2 – 3.1	2.2-3.1
Baich y cyhoeddwr: costau trafodion (£Moedd)	0	6.3 – 15.8	3.8 - 11.4	7.6 – 22.9	3.8-11.4
Baich y cyhoeddwr: costau sefydlu (£Moedd)	0	2.6 – 5.4	2.6 – 5.4	5.2 – 10.8	2.6-5.4
Buddiannau: gwefannau wedi'u harchifo (miliynau)	0	0.01 – 0.02	12.8 -17.5	12.8 -17.5	12780-17750
Buddiannau: maint yr archif gwe (terabeitiau)	0	50 – 75	4500 – 6250	4500 – 6250	4500-6250
Buddiannau: e-lyfrau wedi'u harchifo (000oedd)	0	238 –	238 – 330	475 – 650	238 – 33
Buddiannau: e-bapurau newydd wedi'u harchifo (000oedd)	0	396 – 550	396 – 550	792 – 1100	396-550
Buddiannau: e-gyfnodolion wedi'u harchifo (000oedd)	0	634-880	634-880 – 900	1267 – 1760	634-880
Arall: Costau gwrthbwyso a baich adneuo deunydd print	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Ydy i gyhoeddwr

					sy'n adneuo drwy gytundeb (cyfanswm o 50% yn ôl amcangyfrif)
Arall: Lliniaru risgiau cyfreithiol	Nac oes	Nac oes	Gwefannau wedi'u gwegynaeafu'n unig	Oes: gwefannau wedi'u gwegynaeafu a chyhoeddiadau eraill	Ydy: gwefannau wedi'u gwegynaeafu a chyhoeddiadau eraill

Opsiwn 1: Gwneud dim, h.y. gadael y cyfrifoldeb am archifo yn nwylo'r farchnad

Yr opsiwn cyntaf yw peidio â chymryd unrhyw gamau canolog yn y sector cyhoeddus; byddai'n rhaid i'r sector preifat a grymoedd y farchnad ymgymryd â phob cyfrifoldeb am ddatblygu archif o gyhoeddiadau ar-lein y DU, ei gynnal, ei warchod a rhoi mynediad ato. Byddai'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn parhau i gasglu ac archifo cyhoeddiadau printiedig ar ran y wlad, o dan ddarpariaethau presennol sy'n ymwneud ag adneuo cyfreithiol, ond ni fyddent yn mynd ati i geisio archifo cyhoeddiadau ar-lein mewn unrhyw ffordd systematig. Efallai y byddai cyhoeddwy'r unigol yn cysylltu â llyfrgell adneuo i archifo cyhoeddiadau ar-lein ar eu rhan, ond byddai'n rhaid cynnal cyd-drafodaethau ar wahân a dadansoddiad cost a budd ar gyfer yr amgylchiadau penodol.

Fodd bynnag, er bod rhai cyhoeddwy'r proffesiynol (rhai mawr fel arfer) yn archifo eu deunydd eu hunain dengys ymholiadau gan y Panel Ymgynghorol ar Adneuo Cyfreithiol nad yw'r rhan helaeth o gyhoeddwy'r y DU yn gwneud hynny. Felly câi cyfran sylweddol o dreftadaeth ddiwylliannol a deallusol y DU ei cholli am byth.

At hynny, yn gyffredinol nid yw'r niferoedd cymharol fach o gyhoeddwy'r sy'n archifo eu deunydd yn caniatáu mynediad at y copïau a archifwyd, oni fydd methiant system sy'n effeithio ar eu prif ddarpariaeth i'r cyhoedd; neu efallai y byddent yn eu darparu ar sail fasnachol yn gyfnewid am danysgrifiad neu daliad. Felly mae'r opsiwn hwn yn cynnwys rhyw elfen o gostau i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, prifysgolion a sefydliadau ymchwil eraill a ariennir yn gyhoeddus ac sy'n tanysgrifio i gael mynediad gan eu defnyddwyr, er mai bach iawn yw'r effaith gyffredinol gan fod cyn lleied o archifau ar gael yn y ffordd hon. Hefyd, nid oes unrhyw ddull gweithredu systematig na chydgyssylltiedig cyffredinol; mae mentrau archifo gan y sector preifat yn tueddu i gael eu trefnu'n unigol, gyda gwahanol sefydliadau partner ac mewn gwahanol leoliadau, gan ei gwneud yn anodd o bosibl i ymchwilywyr yn y dyfodol wybod ble i ddod o hyd i'r cynnwys. Felly cyfyngedig iawn yw'r buddiannau i ymchwilywyr.

Yn gyffredinol nid yw'r opsiwn hwn yn cyflawni unrhyw un o amcanion y polisi - er na fyddai'n golygu unrhyw gost, ac na fyddai'n esgor ar unrhyw fuddiannau cyhoeddus.

Opsiwn 2: Cynlluniau adneuo gwirfoddol, lle mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn cynaeafu deunydd ar sail caniatadau ac mae cyhoeddwr yn darparu gweithiau eraill.

Yr ail opsiwn yw annog mentrau archifo canolog gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, ond ar sail wirfoddol gyda chyhoeddwr.

Ni fyddai'n ddichonadwy i'r Llywodraeth na'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol i brynu copi o bob cyhoeddiad i'w archifo, yn rhannol oherwydd y gost ychwanegol i bwrs y wlad ond yn bennaf oherwydd, yn achos cynnwys digidol, nid yw tâl o reidrwydd yn rhoi hawl i'r prynwr lawrlwytho, defnyddio na chadw copi o'r gwaith i'w warchod—yn aml mae ar ffurf trwydded neu danysgripiad nad yw ond yn caniatáu darllen y deunydd, a hynny am gyfnod penodol.

Yn achos y rhan fwyaf o wefannau a rhai cyhoeddiadau ar-lein, gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol lawrlwytho copïau yn uniongyrchol o'r rhyngwrdd at ddibenion archifo, ond dim ond ar ôl cael caniatâd hawlfraint gan bob deiliad hawliau. Mae Archif Gwe presennol y Llyfrgell Brydeinig ar gyfer y DU, a ail-lansiwyd ym mis Chwefror 2010 gyda deunydd a gasglwyd o 2005 ymlaen, wedi cael ei ddatblygu ar y sail hon (<http://www.webarchive.org.uk/ukwa/>). Caiff "cipluniau" eu tynnu o wefannau dethol o bryd i'w gilydd, a'u cynnwys yn yr archif. Maent ar gael ar-lein i ymchwilyr, ar ôl i berchennog y wefan wedi cadarnhau'n ysgrifenedig y caiff y Llyfrgell wneud hynny. Fodd bynnag un o gyfyngiadau'r dull gweithredu hwn yw bod yn rhaid i'r wefan neu'r cyhoeddiadau ar-lein fod ar gael i bawb, h.y. wedi'u cyhoeddi heb gyfyngiadau ar fynediad, cyn bod modd eu casglu drwy system gynaeafu llyfrgell adneuo.

Felly, ar gyfer pob math arall o gyhoeddiad ar-lein lle mae cynaeafu ar sail caniatadau yn anymarferol, byddai angen hefyd i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol weithio gyda'r cymdeithasau masnach cyhoeddi i gytuno ar gynlluniau adneuo gwirfoddol a'u sefydlu, gan annog cyhoeddwr unigol i adneuo copïau o'u cyhoeddiadau neu ganiatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol eu lawrlwytho. Er enghraifft, mae cod adneuo gwirfoddol ar gyfer cyhoeddiadau all-lein (ar CD, DVD neu gyfryngau eraill a ddelir â llaw) a chyhoeddiadau microffurf eisoes wedi bod yn weithredol ers sawl blwyddyn, a sefydlwyd cynllun adneuo gwirfoddol ar gyfer e-gyfnodolion ysgolheigaid yn 2007. Gellir gweld telerau'r ddau gynllun ar wefan y Llyfrgell Brydeinig: <http://www.bl.uk/aboutus/stratpolprog/legaldep/index.html>.

Mae i Opsiwn 2 ddwy elfen felly: cynaeafu ar sail caniatadau gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol lle y bo'n ymarferol ar gyfer mathau penodol o ddeunydd, ynghyd â chynlluniau gwirfoddol lle mae cyhoeddwr yn adneuo copïau o weithiau eraill neu'n rhoi mynediad i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol eu lawrlwytho.

Opsiwn 2: Costau a buddiannau

a) Gwe-gynaeafu gan lyfrgell adneuo (ar sail caniatadau)

Dadansoddwyd buddiannau, a'r costau i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, sy'n gysylltiedig ag ychwanegu at yr archif gwe, ei gynnal a'i warchod ar sail caniatadau, drwy gyfeirio at brofiad gwirioneddol y Llyfrgell Brydeinig, Llyfrgell Genedlaethol Cymru a Llyfrgell Genedlaethol yr Alban dros y pum mlynedd diwethaf o ran datblygu Archif Gwe'r DU. Mae Archif Gwe'r DU bellach wedi'i ddarparu gan y Llyfrgell Brydeinig mewn partneriaeth â Llyfrgell Genedlaethol Cymru, y Cyd-bwyllgor Systemau Gwybodaeth a Llyfrgell Wellcome; rhwng 2004 a 2008, fel Consortiwm Gwe Archifo i'r DU, roedd y grŵp hefyd yn cynnwys Llyfrgell Genedlaethol yr Alban a'r Archifau Cenedlaethol.

Yn ôl Nominent, sef cofrestrwyd pob parth .uk, ac eithrio .gov.uk ac .ac.uk, roedd 8.5 miliwn o barthau wedi'u cofrestru ym mis Mai 2010. Ar ôl addasiadau i dynnu gwefannau anweithredol neu wefannau eraill sydd y tu allan i'r cwmpas ac ychwanegu gwefannau yn .com a pharthau eraill y gellir eu hadnabod yn hawdd fel gwefannau yn y DU, mae'r Panel Ymgynghorol ar Adneuo Cyfreithiol yn amcangyfrif bod tua 5.4 miliwn o wefannau o bosibl yn dod o fewn cwmpas cynaeafu ym mis Mehefin 2010, gan gynyddu i 14.2 miliwn o bosibl erbyn 2020. Oherwydd yr angen i gael caniatâd hawlfraint ymlaen llaw gan bob deiliad hawliau mae'r opsiwn hwn, sef ciplun o'r parth cyfan, gan gynnwys pob un o'r 5.4 miliwn o wefannau, yn amhosibl yn ymarferol. Yn hytrach na hynny, o dan y broses yn gyntaf bydd angen i lyfrgell adneuo ragddewis gwefannau unigol, nodi a chysylltu â pherchennog y wefan, yna drafod neu gyd-drafod y telerau ar gyfer archifo eu cynnwys.

Fodd bynnag, yn aml mae'n anodd neu'n amhosibl nodi'r person priodol, gan fod sefydliadau fel arfer ond yn darparu manylion cyswllt cyffredinol (amhenodol) ar eu gwefannau neu i'r cofrestrwydd parthau. At hynny, nid yw cais y llyfrgell adneuo am ganiatâd yn cael ateb yn aml, am amrywiol resymau. Ers mis Ionawr 2005, mae'r Llyfrgell Brydeinig wedi rhagddewis 15,018 o wefannau (ar 30 April 2010), ond dim ond mewn 14,035 o achosion y bu modd gwneud cais ac, o'r rhain, dim ond mewn 3,411 o achosion, neu 23% o'r rhai a ragddewiswyd i ddechrau y llwyddwyd i gael caniatâd ysgrifenedig. Mae Llyfrgell Genedlaethol Cymru a Llyfrgell Genedlaethol yr Alban wedi canolbwyntio ar lai o wefannau (y naill a'r llall o dan 20% o'r cyfanswm a dargedwyd gan y Llyfrgell Brydeinig) sydd o ddi-ddordeb penodol o ran diwylliant Cymru neu'r Alban; felly mae eu cyfradd llwyddo wedi bod ychydig yn well, ond maent wedi cael profiad tebyg. Ar y cyfan, mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn amcangyfrif, o ran yr opsiwn hwn, mai dim ond ar gyfer rhwng 700 a 1200 o wefannau newydd y byddent yn llwyddo i gael caniatâd bob blwyddyn o fewn lefelau staffio presennol.

Ar ôl cael caniatâd ysgrifenedig, gall y llyfrgell adneuo berthnasol ddefnyddio meddalwedd cynaeafu i gasglu cipluniau neu "enghreifftiau" o wefan yn awtomatig. Bydd amlder pob ciplun yn amrywio ar gyfer pob gwefan, yn dibynnu ar ei gwerth ymchwil a'r graddau y mae'r cynnwys yn newid a pha mor aml; ond o ran y rhai sydd eisoes yn cymryd rhan yn Archif Gwe'r DU maent yn newid bob chwe mis fel arfer. Wrth i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol gael mwy o brofiad ac wrth i feddalwedd gael ei gwell, gallai'r amlder cyfartalog gynyddu, ond yn yr Asesiad Effaith hwn, rhagdybir dau i bedwar ciplun y flwyddyn ar gyfartaledd.

Mae'r feddalwedd cynaeafu yn casglu ac yn creu metadata sylfaenol fel rhan o'r broses awtomataidd, er bod angen hefyd sicrhau ansawdd a gwneud ymyriadau eraill â llaw er mwyn sicrhau bod y cynnwys a gesglir yn gyflawn ac yn gydlynol fel ciplun, ac ychwanegu gwybodaeth ddisgrifiadol arall i ddefnyddwyr yr archif. Ar ôl i'r gwaith hwn gael ei gwblhau, caiff y ciplun ei lanlwytho i'r archif, ei storio yn storfa ddiogel y seilwaith a rennir a gafodd ei gynllunio'n bwrpasol i leihau'r risg y câi unrhyw gynnwys ei lygru neu ei golli, a sicrhau ei fod ar gael i'w ddefnyddio.

Yn gyffredinol, amcangyfrifir costau'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol sy'n gysylltiedig â chefnogi'r gweithgarwch hwn yn y tabl canlynol:

Tabl 3: Cost cynaeafu llyfrgelloedd adneuo ar sail caniatadau o dan Opsiwn 2

Costau dewis tua 700 i 1200 o wefannau newydd bob blwyddyn a chael caniatâd.	£0.2m- £0.3m y flwyddyn
Cost cynaeafu a sicrhau ansawdd gwefannau lle rhoddwyd caniatâd bedair gwaith y flwyddyn, gydag offer metadata a darganfod.	£0.3m i £0.4m y flwyddyn
Costau blynyddol sy'n gysylltiedig â storio gyda chymorth technegol ar gyfer gwefannau a archifwyd (amcangyfrifir 8 terabeit ym Blwyddyn 1, gan gynyddu i 60 terabeit i gyd erbyn Blwyddyn 10)	£0.1m-£0.2m y flwyddyn
CYFANSWM (ond heb gynnwys costau sefydlu na chymorth parhaus na gwarchod- gweler tabl 1)	£0.7m- £0.9m y flwyddyn

Mae hyn yn cyfateb yn fras i £13,000 y flwyddyn ar gyfer pob terabeit o ddata a archifwyd dros gyfnod o ddeng mlynedd.

Ymchwilwyr a chenedlaethau'r dyfodol fydd yn cael budd o'r gweithgarwch hwn yn bennaf, gan y byddent yn gallu defnyddio'r archif fel adnodd, ynghyd â'r wlad drwy ddiogelu rhan o'i threfnadaeth ddigidol. Yn ogystal ag Archif Gwe presennol y DU (26,460 o enghreifftiau o 7,142 o wefannau, sef cyfanswm o 6.4 terabeit), dros gyfnod o ddeng mlynedd gallai 7,000 i 12,000 o wefannau eraill, ar ffurf ciplun neu enghraifft sef cyfanswm o 50 i 80 terabeit, gael eu harchifo o bosibl.

At hynny, mae perchenogion gwefannau fel arfer yn rhoi caniatâd i enghreifftiau o'u gwefan a archifwyd gael eu darparu i bawb ar y we. Felly byddai'r archif ar gael i unrhyw ddefnyddiwr gwe ledled y byd a gallai ymchwilwyr ei ddefnyddi yn y cartref, mewn swyddfa neu mewn gweithleoedd eraill, unrhyw adeg o'r dydd, heb orfod teithio i un o'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol.

Fodd bynnag, mae'r angen i gael caniatâd hawlfraint ymlaen llaw yn cyfyngu'n fawr ar fuddiannau; dim ond tua 0.1% o wefannau'r DU yw'r rhain, sef cyfran fach iawn o'r cyfan, ac mae perygl y câi 99.9% ei

golli am byth. Oherwydd y ffordd y caiff gwefannau eu ffurfio, gyda dolenni i wefannau ac adnoddau eraill, gallai hyn hefyd olygu y bydd llawer o'r rhai a gynaeafwyd yn ymddangos yn anghyflawn am fod dolenni wedi'u torri.

At hynny mae'n anochel na chaiff rhywfaint o ddeunydd, er iddo gael ei ddewis oherwydd ei bwysigrwydd a'i werth ymchwil, ei archifo am fod deiliaid hawliau yn amharod i roi caniatâd neu na allant wneud hynny.

b) Cynllun gwirfoddol ar gyfer cyhoeddiadau ar-lein y codir tâl amdanynt neu sy'n dod o dan gyfyngiadau ar fynediad cyhoeddus

Yn achos llawer o weithiau, nid yw'n bosibl yn dechnegol i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol lawrlwytho copiâu yn uniongyrchol o'r rhyngwrdd heb fod y cyhoeddwr yn eu galluogi i osgoi wal dâl neu rwystr i fynediad. Mewn rhai achosion o'r fath byddai'n well gan y cyhoeddwr a'r llyfrgell adneuo pe bai'r cyhoeddwr yn darparu'r gwaith i'r llyfrgell mewn pecynnau gwybodaeth ar wahân yn hytrach na chaniatáu i'r llyfrgell adneuo osgoi diogelwch arferol y wefan a lawrlwytho y cynnwys yn uniongyrchol, er bod yn rhaid i'r ddau fod ar gael fel opsiwn.

Hefyd, er mai rhan o ddefnyddioldeb archif gwe yw ei ehangder, a geid drwy gipluniau o wefannau lluosog ar yr un pryd o bryd i'w gilydd, mae cyhoeddiadau eraill, megis e-lyfrau, papurau newydd digidol, e-gyfnodolion a chyfnodolion electronig eraill fel arfer yn weithiau ar wahân ac efallai y byddai'n fwy buddiol eu prosesu fel eitemau unigol ar wahân i'w darganfod a'u hastudio yn archifau'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol. Mae hyn yn golygu y byddai angen cyfatebol i gael neu greu gwell metadata disgrifiadol ac mae'r prosesau sy'n gysylltiedig ag adneuo gwaith o'r fath, ei gaffael, ei brosesu, ei warchod a sicrhau ei fod ar gael i'w ddarganfod a'i ddefnyddio gan ymchwilwyr, oll yn wahanol iawn i'r prosesau sy'n cefnogi archif o wefannau wedi'u cynaeafu.

Mae llawer o gyhoeddwr yn gefnogol iawn i fentrau adneuo gwirfoddol ac ychydig iawn o gyhoeddwr sy'n eu gwrthwynebu; eto i gyd dengys profiad o'r cynllun gwirfoddol presennol ar gyfer e-gyfnodolion a chynlluniau adneuo gwirfoddol eraill, heb fframwaith cyfreithiol i ategu'r cynlluniau, mai dim ond 20-25% o gyhoeddwr wahoddir i adneuo deunydd sy'n gwneud hynny mewn gwirionedd, er y gall y gymhareb fod yn uwch i gyhoeddwr mawr cyfnodolion ysgolheigaidd a gwaith arall o ddiddordeb academiaidd. Mae rhai yn dewis peidio â chymryd rhan am nad yw'n ofynnol iddynt wneud hynny, ond nid yw eraill yn cymryd rhan oherwydd cymhlethdodau o ran hawlfraint a risgiau cyfreithiol neu risgiau eraill sy'n gysylltiedig ag adneuo ar sail wirfoddol. Felly, mae cryn dipyn o ymdrech y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol i nodi cyhoeddwr, cysylltu â hwy a gwneud cais iddynt adneuo eu deunydd, yn mynd yn ofer i bob diben, gan ychwanegu at gostau cyffredinol. Amcangyfrifwn y senario canlynol o dan yr opsiwn hwn:

- Ym Mlwyddyn 1, câi hyd at tua 60,000 o gyhoeddiadau (monograffau a rhannau cyfresi) eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo.
- Erbyn Blwyddyn 4, câi tua 100,000 i 140,000 o fonograffau a rhannau cyfresi eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 18% i 26% o'r rhai sy'n gymwys i'w hadneuo.
- Erbyn Blwyddyn 10, câi tua 210,000 i 300,000 o fonograffau a rhannau cyfresi eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 40% i 55% o'r rhai sy'n gymwys i'w hadneuo.¹¹

Gan ystyried hyn oll, amcangyfrifir y costau canlynol i lyfrgelloedd adneuo ar gyfer cynlluniau adneuo gwirfoddol.

Tabl 4: Cost cynlluniau adneuo gwirfoddol o dan Opsiwn 2

Costau caffael (hyrwyddo cynlluniau adneuo a chyd-drafod cytundebu gwirfoddol â chyhoeddwr unigol)	£0.3m-£0.4m y flwyddyn
Costau amlyncu, gan gynnwys prosesu metadata i sicrhau bod modd darganfod y cynnwys a'i fod ar gael i ymchwilwyr.	£0.3m-£0.5m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i £0.7 i £0.9m y flwyddyn erbyn

¹¹ Tybiaeth y byddai adneuo gwirfoddol ond yn cwmpasu 50% o'r holl ddeunydd a gyhoeddir, yn seiliedig ar brofiad gwirioneddol o dreialon gwirfoddol hyd yma. A hefyd gynyddu'n raddol dros ddeng mlynedd yn unol â chyllidebau Llyfrgelloedd a chynlluniau newyd i ymdopi â'r newid o ddeunydd printiedig i ddeunydd digidol.

	Blwyddyn 10
CYFANSWM (ond heb gynnwys costau sefydlu na chymorth parhaus na gwarchod- gweler tabl 1)	£0.6m-£0.8m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i £0.9 i £1.3m y flwyddyn erbyn Blwyddyn 10

Opsiwn 2: Risgiau

Risg Colli Deunydd - erbyn blwyddyn 10, efallai mai dim ond tua 0.1% o wefannau a chyhoeddiadau sydd ar gael i bawb, ynghyd â 40-55% o gyhoeddiadau eraill a gâi eu harchifo. Felly mae perygl y câi'r rhan fwyaf o'r 99.9% o wefannau a 45% i 60% o gyhoeddiadau eraill eu colli am byth.

Nid yw'r dull gweithredu hwn yn cynnig y diogelwch cyfreithiol a gâi ei roi i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a chyhoeddwr pe bai Rheoliadau yn cael eu rhoi ar waith rhag torri hawlfraint trydydd parti, torri amodau trwydded (e.e. ar gyfer meddalwedd), a mathau eraill o atebolrwydd cyfreithiol posibl, megis difenwi ac enllib.

Risg Hawlfraint - Mae cyhoeddiadau, gan gynnwys gwefannau a ffeiliau digidol eraill sydd ar gael ar y rhyngwrdd wedi'u diogelu drwy hawlfraint. Gallant hefyd gynnwys cynnwys a gynhyrchwyd gan sawl cyfrannwr, megis erthyglau neu benodau gan awduron gwahanol a delweddau gan ffotograffwyr neu artistiaid, y mae pob un ohonynt yn berchen ar yr hawliau i'w gwaith o bosibl ac sydd wedi cyd-drafod telerau penodol ynglŷn â sut y gellir ei ddefnyddio; o dan y telerau hyn efallai na chaniateir i gopïau gael eu hadneuo a'u darparu i ymchwilwyr fel rhan o archif.

Felly, gall y cyhoeddwr sy'n adneuo deunydd, neu berchennog y wefan sy'n rhoi caniatâd i lyfrgell adneuo gynaeafu deunydd, wynebu risg o hawliad am dorri hawlfraint am un neu fwy o resymau.

- Efallai na fydd y cyhoeddwr yn gyfarwydd â chyfraith hawlfraint ac yn adneuo deunydd neu'n rhoi caniatâd heb roi ystyriaeth briodol i hawliau eiddo deallusol. Ceir tystiolaeth, mewn astudiaethau achos a gynhaliwyd gan y Panel Ymgynghorol ar Adneuo Cyfreithiol nad yw llawer o berchenogion gwefannau yn gyfarwydd â'u hatebolrwydd posibl, er enghraifft gan gredu ar gam nad oes hawlfraint ar gynnwys sydd ar gael i bawb ar y we ac y gall unrhyw un ei gopïo a'i aildefnyddio heb oblygiadau cyfreithiol.
- Er bod y cyhoeddwr yn ceisio sicrhau hawliau cyn adneuo neu roi caniatâd, efallai na fydd modd iddo nodi neu gysylltu â rhai deiliaid hawliau; gallai tystiolaeth o ymgais i wneud hynny fod o gymorth wrth amddiffyn rhag hawliad, ond eto i gyd byddai'r cyhoeddwr yn mynd i gostau wrth ymdrin â'r mater.
- O ran gwefannau a chyhoeddiadau ar-lein sy'n cynnwys cynnwys gan gyfranwyr lluosog, megis rhai cylchgronau neu bapurau newydd, efallai y bydd y cyhoeddwr yn sicrhau hawliau ar adeg benodol ond yna'n methu â monitro a diweddarau'r hawliau wrth i gynnwys gael ei ddiweddarau neu wrth i gynnwys newydd gael ei ychwanegu.

Gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol hefyd wynebu risg o dorri hawlfraint mewn perthynas â'r cipluniau wedi'u harchifo o wefannau neu gopïau wedi'u hadneuo o weithiau eraill.

- Fel arfer caiff cynnwys a ddarperir gan gyhoeddwr ei adneuo heb gadarnhau nac egluro'r hawliau cysylltiedig i'w ddefnyddio, ac mae'n rhaid i'r llyfrgell ddibynnu ar delerau'r cynllun gwirfoddol yn unig. Am resymau sy'n ymwneud â gwarchod deunydd yn yr hirdymor a mynediad parhaus, fel arfer mae angen i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol wneud copïau ychwanegol neu newid fformat y cynnwys ac o ddarparu mynediad ar-lein ato gellid ystyried hynny'n fath o ailgyhoeddi; er bod y defnyddiau hyn yn cael eu hegluro yn nheleu'r cynllun o bosibl, efallai na fyddent yn ddigon i amddiffyn rhag hawliadau gan ddeiliad hawliau trydydd parti nad oedd wedi cael ei hysbysu bod deunydd wedi'i adneuo ac nad oedd wedi rhoi caniatâd penodol.
- Efallai na fydd caniatadau a roddir gan berchennog gwefan gwmpasu holl gynnwys y safle; os nad yw hyn yn glir, gallai llyfrgell adneuo copïo rhannau ohoni i'w harchifo heb awdurdod priodol drwy ddamwain.
- Efallai y bydd llys yn dyfarnu na all Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ddibynnu ar ganiatadau a roddir gan berchennog gwefan.

Y Risg sy'n gysylltiedig â Difenwi - efallai y bydd gan rywun sydd wedi cael ei ddifenwi mewn deunydd a archifwyd achos dros hawlio mewn perthynas â'r copi a archifwyd, fel arfer am fod y ffaith ei fod yn dal i

fod ar gael i ddarllenwyr yn golygu bod y difenwi yn parhau. Er enghraifft, gallai'r achwynydd fod wedi cael penderfyniad (drwy'r llys neu drwy setliad ar wahân gyda'r cyhoeddwr) bod pob copi yn cael ei dynnu'n ôl neu i ymddiheuriad neu wrthdynciad gael ei gyhoeddi, ond erys y copi a archifwyd fel yr oedd ar adeg ei gyhoeddi gyntaf. Ac o dan gyfraith achosion (Loutchansky v Times Newspapers Ltd ac Eraill Rhif 2) gellir dadlau bod creu copi sgrin dros dro o waith digidol, sy'n digwydd bob tro yr edrychir ar waith digidol, yn gyfystyr â math o ailgyhoeddi ac felly gellid dadlau bod y llyfrgell adneuo yn creu difenwad newydd. Bydd y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn rhoi gweithdrefnau ar waith i dynnu unrhyw ddeunydd difenwol y cânt eu hysbysu yn ei gylch, h.y. gwahardd mynediad am gyfnod o flynyddoedd, a byddant yn ystyried camau lliniaru eraill. Fodd bynnag, byddai gweithdrefnau o'r fath fel arfer yn dibynnu ar sefyllfa lle mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn cael eu hysbysu am y difenwad gan y cyhoeddwr gwreiddiol, a allai hefyd yn fod yn rhannol gyfrifol felly os bydd diffyg cyfathrebu. O gofio natur rhai gwefannau a'r deunydd y maent ei gynnwys, mae'r risg o gasglu deunydd difenwol a'i gynnwys gyda'r archif drwy ddamwain yn gymharol uchel, ac felly gall fod yn risg sylweddol.

Opsiwn 2: Cyfrifiadau o'r baich gweinyddol

Mae'r baich gweinyddol ar Lyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol eisoes wedi'i gynnwys yn y costau uchod. Mae'r adran hon yn ystyried y baich gweinyddol ar gyhoeddwr wrth ymdrin â cheisiadau gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ac wrth adneuo gwaith neu drefnu caniatâd ar gyfer cynaeafu.

Cynaeafu gan lyfrgell adneuo (ar sail caniatadau)

Ers mis Ionawr 2005, mae'r Llyfrgell Brydeinig wedi anfon ceisiadau am ganiatâd at 14,035 o berchenogion gwefannau (ar 30 Ebrill 2010) ond dim ond mewn 3,411 o achosion, neu 24.3% o'r rhai y cysylltwyd â hwy, y llwyddwyd i gael caniatâd ysgrifenedig. Mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol eraill ac aelodau o Archif Gwe'r DU wedi cael profiadau tebyg. Felly, ar sail y gymhareb hon, er mwyn i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol gael sicrhau caniatâd ar gyfer 700-1200 o wefannau newydd bob blwyddyn, rhaid cysylltu ag o leiaf 2,800 i 4,800 o berchenogion gwefannau.

Mae'r baich gweinyddol ar bob un o'r perchenogion gwefannau hyn yn amrywio'n eang, gan ddibynnu ar natur y wefan ac a yw'n cynnwys cynnwys gan un deiliad hawliau neu sawl deiliad hawliau, ac ar natur, maint a strwythur y sefydliad sy'n ei gyhoeddi. Er enghraifft, mae'n hawdd yn weinyddol i unigolyn megis blogiwr, sy'n ysgrifennu ac yn cyhoeddi ei ddeunydd ei hun drwy ei wefan ei hun, roi caniatâd, am mai'r blogiwr fyddai'r unig ddeiliad hawliau ar gyfer ei ddefnydd ei hun; gall gymryd hanner awr i ddarllen ac ystyried y cais ac yna lofnodi'r ffurflen a'i dychwelyd i'r llyfrgell adneuo berthnasol. Ond mewn achosion eraill gall olygu nifer fawr o oriau o waith gweinyddol i rywun: er enghraifft, efallai y byddai angen i amgueddfa genedlaethol fawr sy'n arddangos lluniau a disgrifiadau o'u trysorau ynghyd ag erthyglau a chynnwys arall gysylltu â sawl un yn yr amgueddfa er mwyn nodi ac asesu eu sefyllfa eu hunain, cyn, o bosibl, gysylltu â nifer o ddeiliaid hawliau y tu allan i'r amgueddfa. Hyd yn oed os penderfynir na ellir rhoi caniatâd, bydd baich gweinyddol yn cael ei roi ar berchennog y wefan am ei fod yn derbyn ac yn ymdrin â chais y llyfrgell adneuo, ac felly hefyd y deiliaid hawliau unigol.

Cadarnhaodd cyhoeddwr a arolygwyd gan y Panel Ymgynghorol ar Adneuo Cyfreithiol y gall y broses o ymdrin â cheisiadau am ganiatâd fod yn un gostus, er na nodwyd y symiau dan sylw. Fodd bynnag, yn seiliedig ar dybiaeth y byddai angen i 80% o bobl sy'n cael cais ei gyfeirio at o leiaf un person arall yn ei sefydliad, ac y byddai angen i o leiaf hanner sefydliadau o'r fath gysylltu â dau neu fwy o ddeiliaid hawliau sydd hefyd yn rhoi ateb, a bod pob cam yn cymryd hyd at hanner awr o amser gweinyddol, yna gallai'r baich gweinyddol cyffredinol gynnwys cost untro o £90 o leiaf fesul gwefan, neu o leiaf £0.25m i £0.4m y flwyddyn ar gyfer 2800 i 4800 o geisiadau, neu lawer mwy o bosibl. Nid yw hyn yn cynnwys y posibilrwydd y byddai angen hefyd i lawer o berchenogion gwefannau roi gweithdrefnau ar waith i fonitro unrhyw newid i'w sefyllfa o ran hawliau, ac o bosibl, ddiweddarau'r caniatâd a roddwyd i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol.

b) Cynlluniau adneuo gwirfoddol

Mae'r baich gweinyddol ar gyhoeddwr sy'n adneuo o dan gynllun gwirfoddol yn cynnwys tair prif elfen:

1. gweinyddiaeth wrth ymdrin â'r cais gwreiddiol a/neu'r penderfyniad i gymryd rhan yn y cynllun gwirfoddol, gan gynnwys asesiad o'r risgiau a'r buddiannau i'r cyhoeddwr o bosibl.

2. gweinyddiaeth, a chymorth technegol o bosibl, i sefydlu dull a phroses adneuo gyda'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ar gyfer darparu deunydd neu roi mynediad i'w lawrlwytho.
3. costau trafod pob achos o adneuo neu ddarparu deunydd.

Nid oes unrhyw ddadansoddiad awdurdodol na chydabyddedig, yn ôl math o gyhoeddiad neu gyhoeddwr, ynglŷn â nifer y gweithiau digidol a gyhoeddir yn y DU y tu ôl i wal dâl neu gyda rhyw fath arall o gyfyngiad ar fynediad. Felly amcangyfrifwyd effeithiau drwy gyfeirio at ddeunydd printiedig, gan gymryd nifer gyfartalog yr adneuo cyfreithiol o fonograffau (printiedig), rhifynnau papurau newydd a rhifynnau cyfresi a wnaed yn y Llyfrgell Brydeinig bob blwyddyn yn ystod 2006/07 i 2008/09 fel llinell sylfaen:

- 116,822 o fonograffau
- 148,844 o rifynnau papurau newydd
- 271,432 o rifynnau cyfnodolion

Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn paratoi adroddiadau blynyddol ("UK Business: Activity Size & Location") ar nifer y sefydliadau yn y DU sydd wedi'u cofrestru ar gyfer TAW a/neu TWE yn ôl math o ddiwydiant. Defnyddiwyd cyfartaledd ffigurau'r SYG a baratowyd yn 2007-09 ar gyfer codau Dosbarthu Diwydiannol Safonol 2211, 2212, 2213, 5811, 5813 and 5814 (sefydliadau cyhoeddi) i amcangyfrif faint o sefydliadau sydd o bosibl, wedi'i rannu yn ôl nifer y cyflogeion y gall y cynnig hwn effeithio arnynt.

Tabl 5: Nifer y sefydliadau cyhoeddi

	Cyhoeddwr Llyfrau	Cyhoeddwr Papurau Newydd	Cyhoeddwr Cyfnodolion	CYFANSWM
Micro (1 i 9)	2,212	387	1,747	4,346
< 20 (10 i 19)	125	28	227	380
Bach (20 i 49)	78	27	173	278
Canolig (50 i 250)	50	12	93	155
Mawr (dros 250)	15	23	37	75
Cyfanswm	2,480	477	2,277	5,234

Mae'n rhaid cydnabod nad yw'r ffigurau yn y tabl hwn yn cynnwys mathau eraill o sefydliad megis prifysgolion, cymdeithasau masnach, cyrff proffesiynol neu sefydliadau ymchwil wyddonol sydd hefyd yn cyhoeddi fel gweithgarwch eilaidd. Fodd bynnag mae llawer o sefydliadau o'r fath, yn ogystal â rhai o'r sefydliadau y mae cyhoeddi yn brif weithgarwch iddynt, yn rhoi mynediad agored i'w deunydd, a allai felly gael ei gynaeafu'n uniongyrchol gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol. Felly, yn gyffredinol, mae'n rhesymol cymryd y ffigurau yn y tabl hwn fel sail ar gyfer cyfrifiadau, gan ganiatáu lwfans cyfeiliornad.

Gan ddefnyddio nifer y cyhoeddiadau printiedig a adneuwyd yn y Llyfrgell Brydeinig a data'r SYG yn nhabl 5 fel cyfeirnodau, gellir amcangyfrif dosbarthiad wedi'i bwysoli o nifer y llyfrau, papurau newydd neu gyfnodolion a gyhoeddwyd gan sefydliadau o wahanol feintiau.

Yn seiliedig ar arolwg a gynhaliwyd gan Gymdeithas y Cyhoeddwr, amcangyfrifwn mai baich gweinyddol cyfartalog cyhoeddwr ar gyfer adneuo deunydd fydd rhwng £3 a £6.50 fesul adnau fel arfer, gyda chost sefydlu gychwynnol ar gyfer gweithdrefnau o rhwng £1,300 a £2000 fesul cyhoeddwr, er y gall fod amrywiadau sylweddol rhwng cyhoeddwr unigol. Yn ymarferol mae'r baich cyffredinol gan gynnwys costau sefydlu i'r cyhoeddwr hynny sy'n cytuno i gymryd rhan yn debygol o amrywio rhwng £1.1m a £2.4m yn ystod y flwyddyn gyntaf, £0.8m i £1.8m ym mlwyddyn 5, £1.3m i £3.1m ym mlwyddyn 10.

Tabl 6 - Baich Gweinyddol Cyhoeddwr - costau trafodion

Burden calculations in £000's		Year 1		Year 2		Year 3		Year 4		Year 5		Year 6		Year 7		Year 8		Year 9		Year 10		
		Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	
Harvesting:-																						
No of website owners giving permission			700	1200	700	1200	700	1200	700	1200	700	1200	700	1200	700	1200	700	1200	700	1200	700	1200
No of website owners contacted			2800	4800	2800	4800	2800	4800	2800	4800	2800	4800	2800	4800	2800	4800	2800	4800	2800	4800	2800	4800
Burden (website owners) @		£90	252	432	252	432	252	432	252	432	252	432	252	432	252	432	252	432	252	432	252	432
E-publications:-																						
Book publishers (<49 employees) ave @		£3.00	16	22	20	27	24	33	28	38	32	44	36	49	40	55	44	60	51	71	59	82
Book publishers (<49 employees) ave @		£6.50	34	48	43	60	51	71	60	83	69	95	77	107	86	119	94	131	111	155	129	179
Book publishers (50+ employees) @		£3.00	17	23	21	29	25	35	29	40	33	46	37	52	41	58	46	63	54	75	62	86
Book publishers (50+ employees) @		£6.50	36	50	45	62	54	75	63	87	72	100	81	112	90	125	99	137	117	162	135	187
Newspaper publishers (<49 employees) ave @		£3.00	10	15	13	18	16	22	18	25	21	29	24	33	26	36	29	40	34	47	39	55
Newspaper publishers (<49 employees) ave @		£6.50	23	32	28	39	34	47	40	55	45	63	51	71	57	79	62	87	74	103	85	118
Newspaper publishers (50+ employees)		£3.00	44	60	54	76	65	91	76	106	87	121	98	136	109	151	120	166	141	196	163	227
Newspaper publishers (50+ employees)		£6.50	94	131	118	164	141	196	165	229	189	262	212	295	236	327	259	360	306	426	354	491
Periodical publishers (<49 employees) ave @		£3.00	29	41	37	51	44	61	51	71	59	81	66	91	73	102	81	112	95	132	110	152
Periodical publishers (<49 employees) ave @		£6.50	63	88	79	110	95	132	111	154	127	176	143	198	159	220	174	242	206	286	238	330
Periodical publishers (50+ employees)		£3.00	57	79	71	99	86	119	100	139	114	159	129	179	143	198	157	218	186	258	214	298
Periodical publishers (50+ employees)		£6.50	124	172	155	215	186	258	217	301	248	344	278	387	309	430	340	473	402	559	464	645
TOTAL at lower unit cost			173	240	216	300	259	360	302	420	346	480	389	540	432	600	475	660	562	780	648	900
TOTAL at higher unit cost			374	520	468	650	562	780	655	910	749	1040	842	1170	936	1300	1030	1430	1217	1690	1404	1950

Tabl 7 - Baich Gweinyddol Cyhoeddwr - costau sefydlu

Burden calculations in £000's		Year 1		Year 2		Year 3		Year 4		Year 5		Year 6		Year 7		Year 8		Year 9		Year 10		
		Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	Low	High	
E-publications: No of publishers depositing:-																						
Book publishers (<50 employees)			223	310	56	78	56	78	56	78	56	78	56	78	56	78	56	78	112	155	112	155
Book publishers (50+ employees)			6	8	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	4	3	4
Newspaper publishers (<50 employees)			53	74	13	19	13	19	13	19	13	19	13	19	13	19	13	19	27	37	27	37
Newspaper publishers (50+ employees)			4	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	3
Periodical publishers (<50 employees)			228	316	57	79	57	79	57	79	57	79	57	79	57	79	57	79	114	158	114	158
Periodical publishers (50+ employees)			14	19	3	5	3	5	3	5	3	5	3	5	3	5	3	5	7	10	7	10
E-publications setup costs:-																						
Book publishers (<49 employees) ave @		£1,308	292	406	73	101	73	101	73	101	73	101	73	101	73	101	73	101	146	203	146	203
Book publishers (<49 employees) ave @		£1,962	438	608	110	152	110	152	110	152	110	152	110	152	110	152	110	152	219	304	219	304
Book publishers (50+ employees) @		£1,308	8	11	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	4	5	4	5
Book publishers (50+ employees) @		£1,962	12	16	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	6	8	6	8
Newspaper publishers (<49 employees) ave @		£1,308	70	97	17	24	17	24	17	24	17	24	17	24	17	24	17	24	35	49	35	49
Newspaper publishers (<49 employees) ave @		£1,962	105	146	26	36	26	36	26	36	26	36	26	36	26	36	26	36	52	73	52	73
Newspaper publishers (50+ employees)		£1,308	6	8	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	3	4
Newspaper publishers (50+ employees)		£1,962	8	12	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	4	6	4	6
Periodical publishers (<49 employees) ave @		£1,308	298	414	74	103	74	103	74	103	74	103	74	103	74	103	74	103	149	207	149	207
Periodical publishers (<49 employees) ave @		£1,962	447	621	112	155	112	155	112	155	112	155	112	155	112	155	112	155	223	310	223	310
Periodical publishers (50+ employees)		£1,308	18	25	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6	9	13	9	13
Periodical publishers (50+ employees)		£1,962	27	38	7	9	7	9	7	9	7	9	7	9	7	9	7	9	14	19	14	19
TOTAL at lower unit cost			691	960	173	240	173	240	173	240	173	240	173	240	173	240	173	240	346	480	346	480
TOTAL at higher unit cost			1037	1440	259	360	259	360	259	360	259	360	259	360	259	360	259	360	519	720	519	720

Opsiwn 2: Effeithiau ehangach

Wrth adneuo copïau o weithiau neu roi caniatâd iddynt gael eu lawrlwytho, ar eu cost eu hunain, ac wrth roi caniatâd iddynt fod ar gael i ymchwilyr, mae cyhoeddwr o bosibl yn ildio rhan o'u huchelfr faint lawn o dan hawlfraint i ddefnyddio gweithiau ac elwa ar y buddsoddiad y maent wedi'i wneud ynddynt. O ran gweithiau printiedig, cyfyngedig yw effaith bosibl adneuo hyd at chwe chopi a sicrhau eu bod ar gael i ddarllenwyr yn y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol; mae cost cynhyrchu hyd at chwe chopi yn gymharol fach o'i gwrthbwysu yn erbyn y referniw a enillwyd drwy werthu cannoedd ar filoedd o gopïau, a chymharol fach hefyd yw'r posibilrwydd y bydd gwerthiannau yn gostwng am fod chwe chopi ar gael i bawb yn y llyfrgelloedd penodol.

Fodd bynnag o ran cyhoeddiadau digidol, gallai'r risg fod yn uwch o bosibl os nad oes unrhyw reolaethau i lywodraethau sut yn union y gellir eu defnyddio. Gall fod yn hawdd ac yn rhad i gopïo gweithiau digidol yn eu cyfanrwydd ac mae'r copïau yn aml yn "berffaith", h.y. nid oes modd gwahaniaethu rhyngddynt hwy a'r gweithiau gwreiddiol o ran ansawdd. Gall fod yn hawdd ac yn rhad iawn lledaenu copïau o'r fath ar raddfa eang hefyd. Felly mae cyhoeddwr wrth reswm yn pryderu bod angen sicrhau bod unrhyw gynlluniau gwirfoddol yn cynnwys rheolau ynglŷn â sut y gellir defnyddio'r gweithiau a adneurir ganddynt, bod yn rhaid i reolau o'r fath beidio ag effeithio ar eu buddiannau, a bod y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn rhoi rheolaethau priodol ar waith i orfodi'r rheolau hyn.

O ran gwefannau a deunydd arall sydd ar gael gan y cyhoeddwr ar ffurf mynediad agored, h.y. heb gyfyngiad, mae'r rhan fwyaf o gyhoeddwr yn fodlon caniatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol drefnu bod y copïau a archifwyd (a gynaeafwyd) ar gael ar yr un sail, ar yr amod bod hysbysiad neu ryw ffordd arall o nodi'n glir mai copïau a archifwyd ydynt a bod modd gwahaniaethu rhyngddynt hwy a fersiynau byw neu fersiynau wedi'u diweddarau ar eu gwefannau eu hunain. Mae caniatadau a roddir i'r Llyfrgell Brydeinig a sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn Archif Gwe'r DU oll wedi'u rhoi ar y sail honno. Fodd bynnag efallai na fydd rhai cyhoeddwr sy'n rhoi mynediad agored am resymau masnachol, fel ategu hysbysebion neu ddenu ymwelwyr ac ennyn diddordeb mewn cyhoeddiadau eraill y codir tâl amdanynt, yn dymuno caniatáu i'r copïau a archifwyd fod ar gael ar-lein i bawb ac na fyddent yn rhoi caniatâd ar y sail hon. Felly efallai y bydd cyhoeddwr o'r fath yn dewis peidio â chymryd rhan yn yr archif gwe yn yr Opsiwn 2 hwn.

O ran deunydd digidol arall y mae cyhoeddwr yn ei adneuo o dan gynllun gwirfoddol, yn enwedig cyhoeddiadau y codir tâl amdanynt fel arall, bydd y cyhoeddwr a'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol fel arfer yn ceisio gosod rheolau sy'n efelychu'r cyfyngiadau de facto ar weithiau printiedig:-

- Dim ond darllenwyr awdurdodedig ar safle (ffisegol) y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a all ddefnyddio'r copïau a archifwyd—nid ydynt ar gael o bell neu ar-lein.
- Dim ond un darlennydd ar y tro ym mhob llyfrgell adneuo a all ddefnyddio gweithiau.
- Mae'r rhaid i'r gweithiau gael eu diogelu i atal unrhyw gopïo anawdurdodedig.
- Gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol wneud copïau ychwanegol at ddibenion gwarchod a pharhad mynediad, ond nid er mwyn rhoi mwy o fynediad nac at ddibenion eraill.

O ran nifer fach o gyhoeddiadau sy'n werthfawr iawn ac a werthir mewn cyfeintiau bach iawn, efallai na fydd hyd yn oed y darpariaethau hyn yn ddigon i osgoi effeithio ar fuddiannau'r cyhoeddwr. Felly mae arfer anffurfiol ond synhwyrol wedi datblygu dros y blynyddoedd ar gyfer gweithiau printiedig, lle mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn cytuno i wahardd pob mynediad at y copïau a archifwyd am gyfnod o hyd at bum mlynedd, fel na fydd unrhyw effaith o gwbl ar fuddiannau'r cyhoeddwr yn ystod y cyfnod y gallai'r cyhoeddwr ddisgwyl cael budd. Caniateir y gwaharddiadau hyn yn ôl disgrisiwn y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, ond maent wedi cael eu defnyddio i osgoi effeithio ar fuddiannau masnachol y cyhoeddwr lle gallai argaeledd hyd yn oed un copi i'w ddarllen am ddim mewn llyfrgell adneuo amharu ar werthiannau'r cyhoeddwr. Gellir hefyd ddefnyddio'r ateb hwn i gefnogi cynlluniau gwirfoddol ar gyfer gweithiau a gyhoeddir yn ddigidol.

Yn gyffredinol byddai darpariaethau o'r fath yn sicrhau na fydd cynaeafu ar sail caniatadau na chynlluniau adneuo gwirfoddol yn cael effaith andwyol ar fusnes y cyhoeddwr nac effeithio'n ormodol ar fuddiannau cyhoeddwr. Fodd bynnag ar achlysuron prin pan na fydd y cyhoeddwr a'r llyfrgell adneuo yn dod i gyfaddawd a fydd yn caniatáu adneuo neu'n caniatáu i llyfrgell adneuo gynaeafu heb effeithio ar fuddiannau'r cyhoeddwr ychwaith, nid yw'r cynllun gwirfoddol yn gosod unrhyw rwymedigaeth i adneuo.

Opsiwn 3: Rheoleiddio statudol sy'n caniatáu i lyfrgelloedd gynaeafu gweithiau'n uniongyrchol o'r rhyngwrwd o ran cynnwys am ddim yn unig a chynllun gwirfoddol ar gyfer cyhoeddiadau ar-lein y codir tâl amdanynt neu y maent yn dod o dan gyfyngiadau ar fynediad cyhoeddus.

Y trydydd opsiwn yw hwyluso mentrau archifo canolog gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, drwy basio rheoliad statudol a fyddai'n rhoi caniatâd awtomatig iddynt, fel eithriad i hawlfraint, lawrlwytho copïau o weithiau yn uniongyrchol o'r rhyngwrwd at ddibenion archifo.

Heb yr angen i gael caniatâd ar wahân ymlaen llawn gan bob deiliad hawliau, byddai'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn gallu defnyddio prosesau mwy awtomataidd i dynnu "cipluniau" o bryd i'w gilydd o lawer mwy o wefannau ym mharth y DU, i'w cynnwys yn yr archif lle byddant ar gael i ymchwilyr. Mae caffael deunydd o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 hefyd yn cynnig rhai mathau eraill o ddiogelwch cyfreithiol, rhag y risg o hawliadau am ddifenwi mewn perthynas â deunydd a archifwyd. Mae hefyd yn golygu nad oes angen i berchennog y wefan na'r cyhoeddwr gysylltu â deiliaid hawliau nac ymateb i geisiadau am ganiatâd, ac felly gellir osgoi creu unrhyw faich gweinyddol.

Fodd bynnag un o gyfyngiadau'r dull gweithredu hwn yw bod yn rhaid i'r wefan neu'r cynnwys ar-lein fod ar gael i bawb, h.y. wedi'u cyhoeddi heb gyfyngiadau ar fynediad, cyn bod modd eu casglu drwy system gynaeafu awtomataidd llyfrgell adneuo. Felly, ar gyfer pob math arall o gynnwys ar-lein lle mae'n anarferol cynhaeafu deunydd yn awtomataidd neu lle y byddai angen i'r llyfrgell adneuo gysylltu â chyhoeddwr i gael mynediad i'w lawrlwytho, byddai angen cynlluniau adneuo gwirfoddol o hyd, sy'n annog cyhoeddwr yn unigol i adneuo copïau o'u cyhoeddiadau neu ganiatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol eu lawrlwytho.

Mae i opsiwn 3 ddwy elfen felly: cynaeafu awtomataidd o dan reoliad statudol gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol lle bynnag y bo hyn yn ymarferol, ond ar y cyd â chynlluniau gwirfoddol ar gyfer gweithiau eraill lle mae cyhoeddwr yn adneuo copïau neu'n rhoi mynediad i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol gael lawrlwytho copïau.

Opsiwn 3: Costau a buddiannau

a) Cynaeafu gan lyfrgelloedd adneuo o dan reoliad statudol

Modelwyd y buddiannau, a'r costau i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, sy'n gysylltiedig ag ychwanegu at yr archif gwe, ei gynnal a'i warchod drwy ddefnyddio rheoleiddio statudol o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 ar sail tybiaethau ynglŷn â maint posibl parth gwe'r DU, ynghyd â chasgliadau ynglŷn â sut y byddai gweithgarwch cynaeafu ar gyfer Archif Gwe'r DU yn newid o dan reoliad.

Yn ôl Nominent, sef cofrestrydd pob parth .uk, ac eithrio .gov.uk ac .ac.uk, roedd dros 8.5 miliwn o barthau wedi'u cofrestru ym mis Mai 2010; ar ôl addasiadau i dynnu gwefannau anweithredol neu wefannau eraill sydd y tu allan i'r cwmpas ac ychwanegu gwefannau yn .com a pharthau eraill, mae'r Panel Ymgynghorol ar Adneuo Cyfreithiol yn amcangyfrif bod tua 5.4 miliwn o wefannau o bosibl yn dod o fewn cwmpas cynaeafu ym mis Mehefin 2010, gan gynyddu i 14.2 miliwn o bosibl erbyn 2020, ac sy'n cyfateb i tua 135 terabeit o ddeunydd y gellid ei gynaeafu ym mhob "ciplun" yn ystod 2010, gan gynyddu i 360 terabeit o bosibl yn 2020. Mae'r amcangyfrif hwn yn seiliedig ar rai tybiaethau craidd:

- bod tua 35% o barthau cofrestredig yn segur, heb eu defnyddio, neu eu bod yn cael eu cofrestru ac yna'u gwaredu ("churned") bob blwyddyn.
- bod tua 2.5% o barthau wedi'u diogelu gan gyfyngiadau ar fynediad
- mai maint cyfartalog wedi'i bwysoli gwefan y gellir ei chynaeafu, heb gynnwys llawer o gynnwys clyweledol am ei fod y tu allan i gwmpas y Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol na chynnwys a gyhoeddir o dan gyfyngiadau ar fynediad, yw tua 25 megabeit (yn amrywio rhwng llai na 5 megabeit i 80% o wefannau hyd at dros gigabeit fesul gwefan ar gyfer y 0.5% mwyaf)

O ddileu'r angen i gael caniatâd hawlfraint ymlaen llaw gan bob deiliad hawliau, mae ciplun o bob gwefan mewn parth cyfan yn dod yn bosibl yn ymarferol. Byddai rhywfaint o weithgarwch dethol curadurol yn parhau, er mwyn nodi gwefannau o ddiddordeb arbennig lle byddai rheolaethau ansawdd ychwanegol a sicrhau ansawdd yn y broses gynaeafu yn fuddiol, neu ddewis gwefannau a chynnwys am ddigwyddiadau neu themâu penodol, i ffurfio casgliadau arbennig ychwanegol o fewn yr archif cyffredinol.

Mewn gwrthgyferbyniad â'r broses gynaeafu ar sail caniatadau yn Opsiwn 2, mae'r opsiwn hwn yn caniatáu ar gyfer archif gwe llawer mwy cynhwysfawr. Felly gellir casglu llawer mwy o ddeunydd, a manteisio ar arbedion maint sylweddol yn ystod y broses gasglu. Yn gyffredinol byddai cyfanswm costau archifo gwefannau yn y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol tua dwbl y costau yn Opsiwn 2, ond gellid casglu cannoedd o weithiau neu hyd yn oed miloedd o weithiau yn fwy o ddeunydd, a byddai'n gofnod llawer mwy cyflawn a defnyddiol o dreftadaeth y wlad a gyhoeddir yn ddigidol.

Yn gyffredinol, amcangyfrifir costau'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol sy'n gysylltiedig â chefnogi'r gweithgarwch fel a ganlyn:

Tabl 8: Cost cynaeafu gan lyfrgell adneuo o dan reoliad statudol, yn Opsiwn 3

Costau dewis gwefannau ar gyfer prosesau sicrhau ansawdd ychwanegol neu gasgliadau â thema arbennig.	£0.2m-£0.3m y flwyddyn
Costau cynaeafu gwefannau a sicrhau eu hansawdd unwaith neu ddwy y flwyddyn ar gyfartaledd, gydag offer metadata ac offer darganfod.	£0.3m-£0.5m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £0.4m-£0.6m y flwyddyn erbyn Blwyddyn 10
Costau blynyddol sy'n gysylltiedig â storio, gwarchod a chymorth technegol parhaus ar gyfer gwefannau a archifwyd (amcangyfrifir 100 terabeit ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i 5 petabeit erbyn Blwyddyn 10)	£0.4m-£0.5m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £0.8m-£1.1m y flwyddyn o Flwyddyn 5 ymlaen
CYFANSWM (heb gynnwys costau sefydlu a chostau a ddyrannwyd sy'n gysylltiedig â chynnal yr amgylchedd mynediad, diogelwch ac ati)	£0.9m-£1.3m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £1.4m-£1.9m y flwyddyn erbyn Blwyddyn 10

Mae hyn yn cyfateb i rhwng tua £280 a £380 y flwyddyn ar gyfartaledd ar gyfer pob terabeit o ddata a archifwyd dros gyfnod o ddeng mlynedd, a gallai pob ciplun a archifwyd o bosibl gynnwys hyd at 100% o wefannau'r DU sydd o fewn y cwmpas.

Ymchwilwyr a chenedlaethau'r dyfodol fydd yn cael budd o'r gweithgarwch hwn yn bennaf, gan y byddent yn gallu defnyddio'r archif fel adnodd, ynghyd â'r wlad drwy ddiogelu rhan o'i threftadaeth ddigidol. Mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn amcangyfrif y bydd rheoliad sy'n galluogi Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol i gynaeafu deunydd yn hwyluso'r broses o greu archif o ddeunydd a gyhoeddir heb gyfyngiadau ar fynediad.

b) Cynllun gwirfoddol ar gyfer cyhoeddiadau ar-lein y codir tâl amdanynt neu sy'n dod o dan gyfyngiadau ar fynediad cyhoeddus

Fodd bynnag yn Opsiwn 3 cyfyngedig yw effaith y rheoliad ac ni fyddai'n cwmpasu unrhyw ddeunydd a gyhoeddir gyda chyfyngiadau ar fynediad. Felly ni fyddai'r rheoliad yn cynnwys y rhan fwyaf o waith a gyhoeddir yn broffesiynol ac y telir amdano, na gwaith lle mae angen tanysgrifio i fewngofnodi neu fath arall o gofrestru, cyfrinair neu ddull o gael mynediad. Felly ni fyddai rhan hanfodol o dreftadaeth y DU a gyhoeddir yn ddigidol h.y. yr hyn sydd o fudd fwyaf amlwg ac uniongyrchol i ymchwil ysgolheigaidd, yn cael ei chwmpasu'n ddigonol gan y rheoliad.

Er mwyn archifo a gwarchod deunydd o'r fath byddai angen o hyd yr un fath o gynlluniau a threfniadau adneuo gwirfoddol ag a ddisgrifiwyd o dan opsiwn 2, gyda'r un terfyn uchaf ar fuddiannau. Yn un yw'r ffigurau hyn â ffigurau opsiwn 2:

- Ym Mlwyddyn 1, câi hyd at tua 60,000 o gyhoeddiadau (monograffau a rhannau cyfresi) eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo
- Erbyn Blwyddyn 4, câi tua 100,000 i 140,000 o fonograffau a rhannau cyfresi eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 18% i 26% o'r rhai sy'n gymwys i'w hadneuo)
- Erbyn Blwyddyn 10, câi tua 210,000 i 300,000 o fonograffau a rhannau cyfresi eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 40% i 55% o'r rhai sy'n gymwys i'w hadneuo).

Gan ystyried hyn oll, amcangyfrifir y costau canlynol i lyfrgelloedd adneuo ar gyfer cynlluniau adneuo gwirfoddol (yr un yw'r costau hyn â'r costau yn opsiwn 2).

Tabl 96: Cost cynlluniau adneuo gwirfoddol o dan Opsiwn 3

Costau caffael (hyrwyddo cynlluniau adneuo a chyd-drafod cytundebu gwirfoddol â chyhoeddwr unigol)	£0.3m-£0.4m y flwyddyn
Costau amlyncu, gan gynnwys prosesu metadata i sicrhau bod modd darganfod y cynnwys a'i fod ar gael i ymchwilyr.	£0.3m-£0.5m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i £0.7 i £0.9m y flwyddyn erbyn Blwyddyn 10
CYFANSWM (ond heb gynnwys costau sefydlu na chymorth parhaus na gwarchod- gweler tabl 1)	£0.6m-£0.8m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i £0.9 i £1.3m y flwyddyn erbyn Blwyddyn 10

Opsiwn 3: Risgiau a thybiaethau

a) Risg o Golled - Tybir y bydd rheoliad yn caniatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol gynaeafu, a'r unig gyfyngiad fydd yr adnoddau a'r dechnoleg sydd ar gael. Felly, gellid casglu hyd at 100% o wefannau sydd ar gael i bawb a deunydd mynediad agored drwy gynaeafu, ond dim ond drwy "cipluniau" o bryd i'w gilydd; gall amlder cipluniau amrywio yn ôl gwefan ond tybiwyd y câi cipluniau eu tynnu unwaith neu ddwy y flwyddyn ar gyfartaledd ar gyfer yr Asesiad Effaith hwn. Felly mae'n bosibl y caiff unrhyw ddeunydd a gyhoeddir ond wedyn ei dynnu oddi ar y wefan cyn y ciplun nesaf ei golli am byth o hyd. At hynny, erbyn blwyddyn 10, dim ond 40% i 55% o gyhoeddiadau unigol eraill sy'n cael eu darparu bob blwyddyn fyddai'n cael eu harchifo drwy gynlluniau gwirfoddol.

Felly mae perygl y câi'r rhan fwyaf o'r 45% i 60% o gyhoeddiadau unigol eraill eu colli am byth. Mae deunydd sy'n cael ei adneuo neu ei gasglu drwy reoliad o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 yn elwa ar ddau gysur cyfreithiol; drwy Adran 8, nid yw'r llyfrgelloedd adneuo yn torri hawlfraint na hawliau cronfeydd data drwy gynaeafu copïau o'r rhyngwyd, a thrwy Adran 10 nid yw'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol (na chyhoeddwr), yn ddarostyngedig i rai amodau, yn atebol am iawndal, nac yn agored i unrhyw atebolwydd troseddol, am ddifenwi mewn perthynas â defnyddio copïau a adneuwyd.

Felly, o ran deunydd a gynaeafwyd drwy reoliad, mae'r cymalau hyn yn y Ddeddf yn lliniaru'r rhan fwyaf o'r rigiau cyfreithiol a ddisgrifir o dan Opsiwn 2, a cheir budd sylweddol. Fodd bynnag, mae'r risgiau hyn yn aros yr un peth o ran y deunydd sy'n weddill a fyddai'n cael ei gasglu neu'i adneuo o dan gynlluniau gwirfoddol:

b) Risg Hawlfraint - Gall y cyhoeddwr sy'n adneuo deunydd neu sy'n caniatáu i lyfrgell adneuo lawrlwytho deunydd na ellir ei gynaeafu o dan reoliad wynebu risg o hawliad oherwydd torri hawlfraint am un neu fwy o resymau:

- Er bod y cyhoeddwr yn ceisio sicrhau hawliau cyn adneuo neu roi caniatâd, efallai na fydd modd iddo nodi neu gysylltu â rhai deiliaid hawliau; gallai tystiolaeth o ymgais i wneud hynny fod o gymorth wrth amddiffyn rhag hawliad, ond eto i gyd byddai'r cyhoeddwr yn mynd i gostau wrth ymdrin â'r mater.
- O ran cyhoeddiadau ar-lein sy'n cynnwys cynnwys gan gyfranwyr lluosog, megis rhai cylchgronau neu bapurau newydd, efallai y bydd y cyhoeddwr yn sicrhau hawliau ar adeg benodol ond yna'n methu â monitro a diweddarau'r hawliau wrth i gynnwys gael ei ddiweddarau neu wrth i gynnwys newydd gael ei ychwanegu.

Gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol hefyd wynebu risg o dorri hawlfraint mewn perthynas â'r cipluniau wedi'u harchifo o wefannau neu gopïau wedi'u hadneuo o weithiau eraill.

- Fel arfer caiff cynnwys a ddarperir gan gyhoeddwr ei adneuo heb gadarnhau nac egluro'r hawliau cysylltiedig i'w ddefnyddio, ac mae'n rhaid i'r llyfrgell ddiwynnu ar delerau'r cynllun gwirfoddol yn unig. Am resymau sy'n ymwneud â gwarchod deunydd yn yr hirdymor a mynediad parhaus, fel arfer mae angen i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol wneud copïau ychwanegol neu newid fformat y cynnwys ac o ddarparu mynediad ar-lein ato gellid ystyried hynny'n fath o ailgyhoeddi; er bod y defnyddiau hyn yn cael eu hegluro yn nheleu'r cynllun o bosibl, efallai na fyddent yn ddigon i amddiffyn rhag hawliadau gan ddeiliad hawliau trydydd parti nad oedd wedi cael ei hysbysu bod deunydd wedi'i adneuo ac nad oedd wedi rhoi caniatâd penodol.

- Efallai na fydd y caniatâd a roddir gan y cyhoeddwr i lawrlwytho deunydd yn cwmpasu pob rhan o'r cynnwys sydd ar gael ganddo drwy'r rhyngwrwyd; os nad yw hyn yn glir, gallai llyfrgell adneuo lawrlwytho ac archifo cynnwys heb awdurdod priodol drwy ddamwain.
- Efallai y bydd llys yn dyfarnu na all Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ddibynnu ar ganiatadau a roddir gan gyhoeddwr.

c) Y Risg sy'n gysylltiedig â Difenwi - Fel y disgrifiwyd o dan Opsiwn 2, efallai y bydd gan rywun sydd wedi cael ei ddifenwi mewn deunydd a archifwyd achos dros hawlio mewn perthynas â'r copi a archifwyd, fel arfer am fod y ffaith ei fod yn dal i fod ar gael i ddarllenwyr yn golygu bod y difenwi yn parhau. Er bod y risg hon wedi'i lliniaru gan y Ddeddf ar gyfer deunydd a gynaeafwyd o dan reoliad, mae'n aros yr un peth o ran deunydd a adneuwyd o dan gynlluniau gwirfoddol. Bydd y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn rhoi gweithdrefnau ar waith i dynnu unrhyw ddeunydd difenwol y cânt eu hysbysu yn ei gylch, h.y. gwahardd mynediad am gyfnod o flynyddoedd, a byddant yn ystyried camau lliniaru eraill. Fodd bynnag, byddai gweithdrefnau o'r fath fel arfer yn dibynnu ar sefyllfa lle maent yn cael eu hysbysu am y difenwad gan y cyhoeddwr gwreiddiol, a allai hefyd yn fod yn rhannol gyfrifol felly os bydd diffyg cyfathrebu.

Opsiwn 3: Cyfrifiadau o'r baich gweinyddol

Mae'r baich gweinyddol ar Lyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol eisoes wedi'i gynnwys yn y costau uchod. Mae'r adran hon yn ystyried y baich gweinyddol ar gyhoeddwr wrth ymdrin â cheisiadau gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ac wrth adneuo gwaith neu drefnu caniatâd ar gyfer cynaeafu.

a) Cynaeafu gan lyfrgelloedd adneuo o dan reoliad statudol

Gan y byddai rheoliad yn caniatáu cymhwyso Adran 8 o'r Ddeddf, lle nad yw deunydd a gopiwyd gan lyfrgell adneuo o'r rhyngwyd yn torri hawlfraint na hawliau cronfeydd data, nid oes angen i'r llyfrgell adneuo gysylltu â pherchennog y we i gael caniatâd ymlaen llaw mwyach. Ac nid oes angen ychwaith i gyhoeddwr neu berchennog gwe roi gweithdrefnau ar waith i fonitro hawliau a statws caniatadau yn benodol at ddibenion adneuo.

Mae'n arferol gan rai perchenogion gwefannau a chyhoeddwr i ddefnyddio robots.txt, ACAP neu gonfensiynau a phrotocolau eraill i hysbysu'r offer cynaeafu awtomataidd a ddefnyddir gan gwmnïau chwilio'r we a sefydliadau eraill ynglŷn ag unrhyw dudalennau neu ffeiliau y maent am eu hatal rhag cael eu mynegeo. Felly efallai y bydd rhai perchenogion gwefannau neu gyhoeddwr am ddiwygio eu ffeiliau robots.txt neu ACAP o ran y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, er mwyn adlewyrchu effaith y rheoliad o ran rhoi goddefeb ar gyfer archifo; efallai y byddent hefyd yn ystyried hyn yn faich gweinyddol. Fodd bynnag nid oes angen i gyhoeddwr gymryd unrhyw gamau mewn gwirionedd; drwy reoliad statudol byddai'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn cael caniatâd hawlfraint i gopïo deunydd i bob diben p'un a oes gan y cyhoeddwr offer o'r fath ar waith, ac o wneud hynny nid yw'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn effeithio fel arall ar y defnydd y mae cyhoeddwr yn ei wneud o offer o'r fath nac yn amharu arno. Bydd Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn defnyddio protocolau awtomataidd safonol er mwyn hysbysu rheolwr y wefan (drwy "llynyn defnyddiwr-asiant" a gyflwynir i gofnod y gweinydd gwe o geisiadau i'r gweinydd) bob tro y caiff copi o'i chynnwys ei gynaeafu at ddibenion adneuo cyfreithiol; gall perchennog y wefan ddewis defnyddio'r wybodaeth hon ai peidio, ond ni fydd unrhyw ofyniad ar berchennog gwefan i newid ei ffeiliau robots.txt, na chymryd unrhyw gamau eraill.

Byddai rheoliad hefyd yn caniatáu cymhwyso Adran 10 o'r Ddeddf, sy'n cynnwys cysur cyfreithiol rhag difenwi, gan ddileu'r angen i bob diben i gyhoeddwr fonitro unrhyw ddeunydd difenwol a geir ar ei wefan a hysbysu llyfrgell adneuo yn ei gylch.

Felly, o ran deunydd sy'n cael ei gynaeafu gan lyfrgell adneuo o dan reoliad, ni fyddai dim baich gweinyddol ar gyhoeddwr i bob diben.

b) Cynlluniau adneuo gwirfoddol

Fodd bynnag erys baich gweinyddol ar gyhoeddwr mewn perthynas ag adneuo o dan gynllun gwirfoddol. Fel y disgrifir o dan Opsiwn 2, mae'r baich hwn yn cynnwys tair prif elfen yn y bôn:

1. gweinyddiaeth wrth ymdrin â'r cais gwreiddiol a/neu'r penderfyniad i gymryd rhan yn y cynllun gwirfoddol, gan gynnwys asesiad o'r risgiau a'r buddiannau i'r cyhoeddwr o bosibl.
2. gweinyddiaeth, a chymorth technegol o bosibl, i sefydlu dull a phroses adneuo gyda'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ar gyfer darparu deunydd neu roi mynediad i'w lawrlwytho.
3. costau trafod pob achos o adneuo neu ddarparu deunydd.

Mae'r un cyfrifiad, fel y'i disgrifiwyd o dan Opsiwn 2, wedi'i wneud, gan ddefnyddio yr un ffigurau sylfaen ar gyfer amcangyfrif nifer y cyhoeddiadau a chyhoeddwr ym mhob categori. Hynny yw:

- Amcangyfrifwyd nifer y cyhoeddiadau digidol a all fod yn gymwys i'w hadneuo drwy gyfeirio at ddeunydd printiedig, gan gymryd nifer gyfartalog yr adneuo cyfreithiol o fonograffau (printiedig), rhifynnau papurau newydd a rhifynnau cyfresi a wnaed yn y Llyfrgell Brydeinig bob blwyddyn yn ystod 2006/07 i 2008/09 fel llinell sylfaen
- Bu nifer y sefydliadau cyhoeddi, yn ôl nifer y cyflogeion a'r math o gyhoeddi (llyfrau, papurau newydd a chyfnodolion eraill) yn seiliedig ar wybodaeth a gynhyrchir gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ac a ddangosir yn Nhabl 5.

Unwaith eto, amcangyfrifwn mai baich gweinyddol cyfartalog cyhoeddwr ar gyfer adneuo deunydd fydd rhwng £3 a £6.50 fesul adnau fel arfer, gyda chost sefydlu gychwynnol ar gyfer gweithdrefnau o rhwng

£1,300 a £2000 fesul cyhoeddwr. O ran cynlluniau gwirfoddol byddai angen cynyddu'r raddfa weithredu'n raddol dros nifer o flynyddoedd, ond awgryma'r profiad o gynlluniau peilot presennol nad yw nifer yr adneuo'n byth yn debygol o fod yn fwy na 50-60% o gyhoeddiadau gan 20%-30% o gyhoeddwr. Felly, yn ymarferol, mae'r baich cyffredinol gan gynnwys costau sefydlu ar y cyhoeddwr hynny sy'n cytuno i gymryd rhan yn debygol o fod yn llai na £3m yn ystod y ddwy flynedd gyntaf, bydd yn amrywio rhwng £0.4m a £1.8m y flwyddyn ym mhob un o'r chwe blynedd nesaf, a dim ond ym mlynnyddoedd 9 a 10 y bydd cymaint â £0.7m i £2.7m wrth i'r cam gweithredu terfynol ddod i ben. Mae'r baich gweinyddol terfynol mewn blynnyddoedd dilynol, ar ôl cyrraedd "cyfradd sefydlog" o adneuo, yn debygol o fod rhwng £0.6m a £1.9m y flwyddyn.

Opsiwn 3: Effeithiau ehangach

Fel y disgrifiwyd yn Opsiwn 2, wrth adneuo copïau o weithiau neu roi caniatâd iddynt gael eu lawrlwytho, ar eu cost eu hunain, ac wrth roi caniatâd iddynt fod ar gael i ymchwilyr, mae cyhoeddwr o bosibl yn ildio rhan o'u huchelfraint lawn o dan hawlfraint i ddefnyddio gweithiau ac elwa ar y buddsoddiad y maent wedi'i wneud ynddynt.

O ran gwefannau a deunydd arall sydd ar gael gan y cyhoeddwr ar ffurf mynediad agored, h.y. heb gyfyngiad, er bod llawer, os nad y rhan fwyaf, o gyhoeddwr yn fodlon caniatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol drefnu bod y copïau a archifwyd (a gynaeafwyd) ar gael ar yr un sail, ni fyddai rhai cyhoeddwr sy'n rhoi mynediad agored am resymau masnachol, megis ategu hysbysebion neu annog mwy o ymwelwyr ac ennyn diddordeb mewn cyhoeddiadau eraill y codir tâl amdanynt, yn fodlon ar hynny, am y gallai trefnu bod copïau a archifwyd ar gael yn agored ar yr un sail â'r hyn a gynigir gan y cyhoeddwr beri i ddefnyddwyr gwefan y cyhoeddwr ddefnyddio'r copïau a archifwyd yn lle hynny, gan arwain at lai o ymweliadau â gwefan y cyhoeddwr.

Felly dim ond mewn ffyrdd a ganiateir o dan y Ddeddf a thrwy reoliadau y gellir defnyddio deunydd a archifwyd drwy reoliad. Un cyfyngiad pwysig a geir yn Neddf 2003, yn rhinwedd ei diffiniad o ddarllenwyd yn Adran 7, yw mai dim ond darllenwyr awdurdodedig ar eiddo (ffisegol) y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol sy'n gallu defnyddio copïau a archifwyd - ni ellir trefnu eu bod ar gael o bell nac ar-lein. Byddai mynediad, at yr un deunydd perthnasol, ar gyfer cynnwys di-brint wedi'i adneuo yn gyfyngedig i un derfynell wyllo ar unrhyw adeg benodol ym mhob un o'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol. Mae hyn yn dilyn yr un dull gweithredu o ran llyfrau lle mae hyd at chwe chopi yn unig ar gael i'w darllen ar yr un pryd, â chynnwys digidol. Mae'r cyfyngiad hwn i bob diben yn osgoi unrhyw risg wirioneddol o effeithio ar fodolau masnachol o'r fath lle mae refeniw hysbysebu neu fuddiannau eraill yn dibynnu ar filoedd lawer neu hyd yn oed miliynau o ddefnyddwyr yn ymweld â gwefan y cyhoeddwr ac edrych ar ei ddeunydd.

O ran deunydd digidol arall y mae cyhoeddwr yn ei adneuo o dan gynllun gwirfoddol, fel arfer cyhoeddiadau a werthir neu y telir amdanynt drwy danysgrifiadau, bydd y cyhoeddwr a'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol fel arfer yn ceisio gosod rheolau sy'n efelychu'r cyfyngiadau de facto ar weithiau printiedig:-

- Unwaith eto, dim ond darllenwyr awdurdodedig ar safle (ffisegol) y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a all ddefnyddio'r copïau a archifwyd ac ni ellir trefnu iddynt fod ar gael o bell nac ar-lein.
- Dim ond wrth un derfynell ar y tro ym mhob llyfrgell adneuo y gellir defnyddio gweithiau.
- Mae'r rhaid i'r gweithiau gael eu diogelu i atal unrhyw gopïo anawdurdodedig.
- Gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol wneud copïau ychwanegol at ddibenion gwarchod a pharhad mynediad, ond nid er mwyn rhoi mwy o fynediad nac at ddibenion eraill.

Fel yn Opsiwn 2, o ran y nifer fach o gyhoeddiadau sy'n werthfawr iawn ac a werthir mewn cyfeintiau bach iawn, gellir caniatáu gwaharddiadau dros dro, er mwyn osgoi effeithio ar fuddiannau masnachol cyhoeddwr lle gallai argaeledd hyd yn oed un copi i'w ddarllen am ddim mewn llyfrgell adneuo amharu ar werthiannau'r cyhoeddwr. Fodd bynnag ar achlysuron prin, os na fydd y cyhoeddwr a'r llyfrgell adneuo yn dod i gyfaddawd a fydd yn caniatáu adneuo neu'n caniatáu i llyfrgell adneuo gynaeafu heb effeithio ar fuddiannau'r cyhoeddwr ychwaith, nid oes unrhyw rwymedigaeth i adneuo deunydd gan mai dim ond adneuo gwirfoddol a gwmpesir gan y cynllun hwn.

Yn gyffredinol, mae'r cyfyngiad ar ddefnyddwyr ar safleoedd llyfrgelloedd ar gyfer copïau wedi'u harchifo o ddeunydd mynediad agored a gynaeafwyd o dan reoliad, a'r darpariaethau ychwanegol o dan gynlluniau adneuo gwirfoddol ar gyfer deunydd arall, oll yn sicrhau na fydd adneuo deunydd yn cael effaith niweidiol ar fusnes y cyhoeddwr nag effeithio'n ormodol ar fuddiannau'r cyhoeddwr.

Opsiwn 4: Rheoleiddio statudol, sy'n caniatáu ar gyfer gwe-gynaeafu cynnwys ar-lein sydd ar gael i bawb ac, ar ôl gwneud cais i gyhoeddwr ei ddarparu, gynnwys ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato.

Y pedwerydd opsiwn yw gwneud rheoliadau sy'n hwyluso cynaeafu gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ac sydd hefyd yn gosod rhwymedigaeth ar gyhoeddwr i weithio gyda'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol i sicrhau bod deunydd arall yn cael ei archifo.

Fel y disgrifiwyd o dan Opsiwn 3, o dan reoliad byddai'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn gallu defnyddio prosesau mwy awtomataidd i dynnu "cipluniau" o bryd i'w gilydd o wefannau ym mharth y DU, i'w cynnwys yn yr archif lle byddant ar gael i ymchwilyr.

O ran cynnwys na ellir ei gynaeafu yn y ffordd hon am nad yw ar gael i bawb ond wedi'i gyhoeddi gyda chyfyngiadau ar fynediad, neu lle na fyddai "cipluniau" a archifwyd yn ddigonol fel cofnod o'r dreftadaeth ddigidol, cynigir proses adneuo ffurfiol hefyd:

- Bydd yn ofynnol adneuo cyhoeddiadau o'r fath ar ôl cais i gyhoeddwr unigolyn gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol. Bydd Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a chyhoeddwr yn cyd-drafod ac yn cytuno ar yr hyn sydd i'w adneuo ac ar ddull ddarparu priodol.
- Bydd y chwe Llyfrgell Adneuo Cyfreithiol yn rhannu neu'n dosbarthu cyhoeddiadau i'w gilydd er mwyn sicrhau mai dim ond drwy un sianel y bydd angen i gyhoeddwr adneuo deunydd.
- Bydd cyhoeddiadau ar gael i ddarllenwyr i'w cyrchu i'w darllen ac i'w copïo (deunydd printiedig yn unig) o fewn cyfyngiadau a sefydlwyd o dan y Ddeddf a rheoliadau eilaidd, ac o fewn amgylchedd digidol lle gall Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol orfodi'r cyfyngiadau hyn.
- Ar wahân i hynny, bydd cynrychiolwyr o'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a'r diwydiant cyhoeddi yn ystyried canllawiau i ategu gwahanol agweddau ar sicrhau adneuo cyfreithiol, yn ogystal â llunio a chyhoeddi nodiadau canllaw cysylltiedig a gwybodaeth ategol.

Byddai'r rheoliadau yn gosod rhwymedigaeth ar bob cyhoeddwr i adneuo copïau o ddeunydd a gyhoeddwyd yn ddigidol gyda'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol pan fydd llyfrgell adneuo yn gofyn iddo wneud hynny, neu ganiatáu mynediad i gynaeafwr wneud hynny. Ond byddai'r rheoliadau hefyd yn caniatáu hyblygrwydd i'r cyhoeddwr a'r llyfrgell benderfynu ar y ffordd fwyaf effeithiol a chosteffeithlon o wneud hynny.

Byddai'r rheoliadau hefyd yn amlinellu sut y gellir defnyddio deunydd a adneuwyd, ond ni fyddent yn cael eu drafftio mor gul fel na fyddai modd eu gweithredu ar gyfer mathau newydd o gyhoeddi sydd wrthi'n cael eu datblygu. Disgwylir i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol lunio polisiâu gwneud cais blaengar. Yn ymarferol disgwylir i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol hefyd roi strwythur rheoli ar waith, ochr yn ochr â'r rheoliadau. Bydd hyn yn cynnwys polisi ar gasgliadau, ceisio cyngor gan gyhoeddwr a rhanddeiliaid eraill, er mwyn sicrhau y caiff yr egwyddorion a'r rheolau a nodwyd mewn rheoliadau eu dehongli a'u cymhwyso mewn ffordd briodol, o dan yr amgylchiadau amrywiol iawn a allai effeithio ar gyhoeddi electronig ac adneuo a gwarchod treftadaeth ddigidol.

Mae nifer o wledydd yn cydnabod yr angen i sicrhau treftadaeth ddiwylliannol gwlad fel y'i hadlewyrchir gan ei phresenoldeb ar-lein ac yn mynd i'r afael â hynny. Gellir gweld rhestr lawn o wledydd yn nhabl 13 ar ddiwedd yr adran hon. Gan fod cynifer o wledydd ledled Ewrop a gweddill y byd yn creu ac yn cynnal archif o adneuo ar-lein ac all-lein o'r fath, mae'n bwysig bod y DU yn gweithredu er mwyn sicrhau bod ei threftadaeth ddigidol yn cael ei gwarchod a bod ffynhonnell effeithiol o ddeunydd o'r fath yn y DU.

Opsiwn 4: Costau a buddiannau

a) Cynaeafu gan lyfrgelloedd adneuo o dan reoliad statudol

Fel yn achos Opsiwn 3, modelwyd y buddiannau, a'r costau i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, sy'n gysylltiedig ag ychwanegu at yr archif gwe, ei gynnal a'i warchod drwy ddefnyddio rheoleiddio statudol o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 ar sail tybiaethau ynglŷn â maint posibl parth gwe'r DU, ynghyd â chasgliadau ynglŷn â sut y byddai gweithgarwch cynaeafu ar gyfer Archif Gwe'r DU yn newid o dan reoliad.

O ddileu'r angen i gael caniatâd hawlfraint ymlaen llaw gan bob deiliad hawliau, mae ciplun o bob gwefan mewn parth cyfan yn dod yn bosibl yn ymarferol. Byddai rhywfaint o weithgarwch dethol curadurol yn parhau, er mwyn nodi gwefannau o ddi-ddordeb arbennig lle byddai rheolaethau ansawdd ychwanegol a sicrhau ansawdd yn y broses gynaeafu yn fuddiol, neu ddewis gwefannau a chynnwys am ddigwyddiadau neu themâu penodol, i ffurfio casgliadau arbennig ychwanegol o fewn yr archif cyffredinol. Ond, mewn gwrthgyferbyniad â'r broses gynaeafu ar sail caniatadau yn Opsiwn 2, mae rheoliadau yn caniatáu ar gyfer archif gwe llawer mwy cynhwysfawr, gyda chipluniau o bryd i'w gilydd o barth cyfan y DU bron iawn. Felly gellir casglu llawer mwy o ddeunydd, a manteisio ar arbedion maint sylweddol yn ystod y broses gasglu.

Yn gyffredinol, yr un fyddai costau archifo gwefannau yn y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol â'r costau yn Opsiwn 3, sef dwbl y costau yn Opsiwn 2 ond byddai modd cael cofnod llawer mwy cyflawn a defnyddiol o dreftadaeth y wlad o ddeunydd mynediad agored a gyhoeddir yn ddigidol, heb gyfyngiadau ar fynediad.

Tabl 106: Cost cynaeafu gan lyfrgell adneuo o dan reoliad statudol, yn Opsiwn 4

Costau dewis gwefannau ar gyfer prosesau sicrhau ansawdd ychwanegol neu gasgliadau â thema arbennig.	£0.2m-£0.3m y flwyddyn
Costau cynaeafu gwefannau a sicrhau eu hansawdd unwaith neu ddwy y flwyddyn ar gyfartaledd, gydag offer metadata ac offer darganfod.	£0.3m-£0.5m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £0.4m-£0.6m y flwyddyn erbyn Blwyddyn 10
Costau blynyddol sy'n gysylltiedig â storio, gwarchod a chymorth technegol parhaus ar gyfer gwefannau a archifwyd (amcangyfrifir 100 terabeit ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i 5 petabeit erbyn Blwyddyn 10)	£0.4m-£0.5m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £0.8m-£1.1m y flwyddyn o Flwyddyn 5 ymlaen
CYFANSWM (heb gynnwys costau sefydlu a chostau a ddyrannwyd sy'n gysylltiedig â chynnal yr amgylchedd mynediad, diogelwch ac ati)	£0.9m-£1.11.3m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £1.4m-£1.9m y flwyddyn erbyn Blwyddyn 10

Mae hyn yn cyfateb i rhwng tua £280 a £380 y flwyddyn ar gyfartaledd ar gyfer pob terabeit o ddata a archifwyd dros gyfnod o ddeng mlynedd, a gallai pob ciplun a archifwyd o bosibl gynnwys hyd at 100% o wefannau'r DU sydd o fewn y cwmpas.

Ymchwilwyr a chenedlaethau'r dyfodol fydd yn cael budd o'r gweithgarwch hwn yn bennaf, gan y byddent yn gallu defnyddio'r archif fel adnodd, ynghyd â'r wlad drwy ddiogelu rhan o'i threftadaeth ddigidol. Mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn amcangyfrif y bydd rheoliad sy'n galluogi Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol i gynaeafu deunydd yn hwyluso'r broses o greu archif mwy cynhwysfawr o ddeunydd a gyhoeddir heb gyfyngiadau ar fynediad a hefyd archif sydd wedi'i ddewis yn fwy gofalus.

b) Darparu gweithiau eraill ar sail cais o dan reoleiddio statudol

Fel y disgrifiwyd uchod, yn achos llawer o weithiau, nid yw'n bosibl yn dechnegol i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol lawrlwytho copiâu yn uniongyrchol o'r rhyngwrwyd heb fod y cyhoeddwr yn eu galluogi i osgoi wal dâl neu rwystr i fynediad. Mewn rhai achosion o'r fath byddai'n well gan y cyhoeddwr a'r llyfrgell adneuo pe bai'r cyhoeddwr yn darparu'r gwaith i'r llyfrgell mewn pecynnau gwybodaeth ar wahân yn hytrach na chaniatáu i'r llyfrgell adneuo osgoi diogelwch arferol y wefan a lawrlwytho y cynnwys yn uniongyrchol, er bod yn rhaid i'r ddau fod ar gael fel opsiwn mewn achosion eraill.

Ar lefel uchel, mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol wedi cyngori y bydd angen i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol gefnogi chwe phrif fethodoleg adneuo, yn ogystal â'r seithfed sy'n ymwneud â llyfrgelloedd yn cynaeafu deunydd ar gyfer yr archif gwe. Dangosir y rhain yn nhabl 3 uchod. Oherwydd amrywiaeth cyhoeddwr a fformatau cyhoeddi mae angen rheoliadau sy'n ddigon hyblyg i ganiatáu ar gyfer ystod eang o opsiynau darparu ac amgylchiadau eraill sy'n benodol i gyhoeddwr unigol.

Mae'r angen i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ddatblygu systemau a phrosesau sy'n ddigon hyblyg i ddarparu ar gyfer pob un o'r saith methodoleg gyffredinol, ynghyd â'r ffaith y bydd dulliau gweithredu unigryw cyhoeddwr o fewn y methodolegau cyffredinol hyn yn amrywio'n ymarferol, yn golygu y gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol cyd-drafod gyda chyhoeddwr ynglŷn â'r ffordd orau o adneuo cyhoeddiadau, i'r naill barti a'r llall. Fel arall byddai'n faich afresymol ar y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol

i ddarparu nifer ddiderfyn bron o brosesau darparu a gofynion gwarchod. Hefyd mae'n rhaid bod unrhyw gynllun adneuo yn cael ei gyflwyno'n raddol dros gyfnod o flynyddoedd.

Felly cynigir dull 'partneriaeth' mwy cydweithredol rhwng pob cyhoeddwr a llyfrgell ar gyfer cyhoeddiadau o'r fath, ac mae'n ymarferol oherwydd y niferoedd llawer llai o gyhoeddwr o'u cymharu â chynaeafu pob gwefan ym mharth y DU:

- Dim ond pan ofynnir yn benodol i gyhoeddwr adneuo deunydd drwy hysbysiad ffurfiol a gyflwynwyd gan lyfrgell adneuo neu ei chynrychiolydd penodedig y bydd yn ofynnol iddo wneud hynny.
- Caiff hysbysiadau eu cyflwyno ar sail cyhoeddwr unigol, a byddant yn gymwys i bob cyhoeddiad ar-lein perthnasol sydd ar gael ar neu ar ôl dyddiad yr hysbysiad (neu efallai i is-set ddiffiniedig o allbwn y cyhoeddwr os yw'r cyhoeddwr a'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn cytuno ar hynny).
- Bydd yr hysbysiad yn caniatáu cyfnod rhesymol o amser, na fydd yn hwy na chwe mis, i'r cyhoeddwr ddechrau adneuo deunydd yn electronig. Bydd canllawiau ar wahân yn nodi sut y gall y cyhoeddwr a'r llyfrgell adneuo cyfreithiol drafod beth yn union y dylid ei adneuo, a phryd, a chytuno ar hynny, yn ogystal â dull darparu priodol.

Er y caiff ei weithredu'n raddol, gan gymryd hyd at ddeng mlynedd, fwy na thebyg cyn bod copi o bob cyhoeddiad cymwys a gynhyrchir bob blwyddyn hefyd yn cael ei archifo, bydd rheoliad yn ei gwneud yn bosibl i gasgliad llawer mwy cynhwysfawr gael ei ddatblygu'n gynt. Mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn amcangyfrif:

- Ym Mlwyddyn 1, câi hyd at tua 160,000 o gyhoeddiadau (monograffau a rhannau cyfresi) eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo (100,000 yn fwy nag opsiwn 2 a 3).
- Erbyn Blwyddyn 4, câi tua 200,000 i 280,000 o fonograffau a rhannau cyfresi eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 30% i 50% o'r rhai sy'n gymwys i'w hadneuo (100,000 a 140,000 yn fwy nag opsiwn 2 a 3)
- Erbyn Blwyddyn 10, câi tua 430,000 i 600,000 o fonograffau a rhannau cyfresi eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 75% i 100% o'r rhai sy'n gymwys i'w hadneuo (220,000 a 300,00 yn fwy nag opsiwn 2 a 3)

Gan ystyried hyn oll, amcangyfrifir y costau canlynol i lyfrgelloedd adneuo ar gyfer adneuo ar sail hysbysiad o dan reoleiddio statudol.

Tabl 116: Costau gweithredu system adneuo ar sail cais ar gyfer gweithiau eraill o dan reoleiddio statudol yn Opsiwn 4

Costau caffael (cyflwyno ceisiadau a sefydlu trefniadau darparu ar gyfer adneuo gyda chyhoeddwr unigol)	£0.3m-£0.4m y flwyddyn
Costau amlyncu, gan gynnwys prosesu metadata i sicrhau bod modd darganfod y cynnwys a'i fod ar gael i ymchwilwyr.	£0.5m-£0.7m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £0.8m-£1.1m y flwyddyn o Flwyddyn 4 ymlaen
CYFANSWM (ond heb gynnwys costau sefydlu na chymorth parhaus na gwarchod- gweler tabl 1)	£0.8m-£1.1m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £1.0m-£1.4m y flwyddyn o Flwyddyn 4 ymlaen

Ymchwilwyr a chenedlaethau'r dyfodol fydd yn cael budd o'r gweithgarwch hwn yn bennaf, gan y byddent yn gallu defnyddio'r archif fel adnodd, ynghyd â'r wlad drwy ddiogelu rhan o'i threftadaeth ddigidol. Byddai rheoliad yn caniatáu creu a gwarchod archif o weithiau a gyhoeddir yn ddigidol.

Un buddiant ychwanegol pwysig sydd gan Opsiwn 4 yw, wrth i bob cyhoeddwr weithredu proses adneuo electronig, os ydynt yn cyhoeddi'r un gwaith ar ffurf brint a ffurf ddi-brint mae'r Rheoliadau drafft yn darparu y gallant gytuno ar ba ffurf ar y gwaith y dylid ei hadneuo; ni fydd adneuo electronig yn rhwymedigaeth ychwanegol ar gyfer gweithiau o'r fath.

Er y caiff rhai gweithiau eu cyhoeddi ar ffurf brintiedig yn unig o hyd, ac felly bydd yn rhaid parhau i'w hadneuo fel gwrthrychau ffisegol, gwelir tuedd i gyhoeddi fersiynau digidol yn ogystal â gweithiau printiedig, neu weithiau yn eu lle. Dros amser, felly, dylai nifer y llyfrau, papurau a chyfnodolion printiedig

sy'n cael eu hadneuo fynd yn llai, wrth i bob cyhoeddwr drwy gytundeb â'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ddechrau adneuo'r fersiynau electronig yn lle hynny.

Yn y byrdymor, wrth i'r seilwaith technegol a'r prosesau newydd ar gyfer gweithiau digidol gael eu datblygu ochr yn ochr â'r prosesau presennol ar gyfer eitemau printiedig, bydd y broses o ymdrin ag adneuo electronig yn gost ychwanegol i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol. Fodd bynnag, yn y tymor canolog a'r tymor hwy, bydd y gostyngiad graddol hwn mewn lefelau adneuo printiedig yn arwain at arbedion i wrthbwysu costau adneuo electronig:

- Bydd modd i adnoddau a ddefnyddir ar hyn o bryd ar gyfer adneuo printiedig gael eu hailddyrannu ar gyfer adneuo electronig, wrth i'r cyntaf leihau ac wrth i'r olaf gynyddu.
- Caiff gweithiau digidol eu hadneuo unwaith, i mewn i seilwaith technegol cyffredin ar gyfer pob un o'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn lle'r sefyllfa lle mae hyd yn oed chwe chopi printiedig yn cael eu prosesu, eu rheoli a'u gwarchod ar wahân.
- Bydd y gyfradd dwf o ran storio ar silffoedd yn yr amodau gwarchod gorau posibl (e.e. wedi'u rheoli o ran tymheredd a lleithder) yn arafu, gan leihau gofynion gwariant cyfalaf yn y dyfodol.
- Bydd y broses o ddarparu copïau wedi'u hadneuo at ddefnydd darllenwyr yn dod yn llawer mwy effeithlon ac amserol, gan arbed llawer o'r costau trafod sy'n gysylltiedig â gwrthrychau ffisegol o bosibl.

Mae'n rhaid i'r buddiant posibl hwn gael ei alluogi drwy reoliad ffurfiol o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003, gan ganiatáu i rwymedigaeth y cyhoeddwr i adneuo deunydd gael ei throsglwyddo o fersiwn printiedig i fersiwn digidol cyhoeddiadau o'r fath. Felly dim ond fel canlyniad o dan Opsiwn 4 sy'n cynnig rheoliad o'r fath y gellir gwireddu hynny.

Opsiwn 4: Risgiau a thybiaethau

a) Risg o Golled - Bydd rheoliad yn caniatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol gynaeafu a chasglu gweithiau eraill y cyfyngir ar fynediad atynt mewn ffordd fwy cynhwysfawr, a'r unig gyfyngiad fydd argaeledd adnoddau a thechnoleg addas. Felly, dim ond deunydd a gaiff ei gyhoeddi ond na chaiff ei gasglu yn ystod y cyfnod gweithredu (lle y bydd graddfa'r gweithgarwch yn cynyddu dros 10 mlynedd) neu ddeunydd a gaiff ei gyhoeddi ond wedyn ei dynnu oddi ar wefan cyhoeddwr cyn y ciplun nesaf a fydd yn cael ei gollu o bosibl. Yn gyffredinol, er bod risg fach o golli peth deunydd, caiff y risg hon ei dileu i raddau helaeth ar gyfer y rhan fwyaf o dreftadaeth y DU a gyhoeddir yn ddigidol.

b) Risg Hawlfraint - Mae deunydd sy'n cael ei adneuo neu ei gasglu drwy reoliad o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 yn elwa ar ddau gysur cyfreithiol; drwy adran 8, nid yw'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn torri hawlfraint na hawliau cronfeydd data drwy gynaeafu copïau o'r rhyngwrdd, a thrwy adran 9 mae'r cyhoeddwr hefyd wedi'i ddiogelu rhag torri hawlfraint, hawl gyhoeddi neu hawliau cronfeydd data, a rhag unrhyw honiad o dor-contract, mewn perthynas â chopïau a adneuwyd. Felly caiff y risg hon hefyd ei lliniaru neu ei dileu ar gyfer y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a'r cyhoeddwr.

c) Y Risg sy'n gysylltiedig â Difenwi - Fel y disgrifiwyd o dan Opsiwn 2 ac Opsiwn 3, efallai y bydd rhywun sydd wedi cael ei ddifenwi mewn deunydd a archifwyd yn ceisio hawlio mewn perthynas â'r copi a archifwyd, fel arfer am fod y ffaith ei fod yn dal i fod ar gael i ddarllenwyr yn golygu bod y difenwi yn parhau. Bydd y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn rhoi gweithdrefnau ar waith i dynnu unrhyw ddeunydd difenwol y cânt eu hysbysu yn ei gyloch, h.y. gwahardd mynediad am gyfnod o flynyddoedd, a byddant yn ystyried camau lliniaru eraill. Hefyd, dylai'r cyhoeddwr gwreiddiol sy'n adneuo'r deunydd hysbysu'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol mewn theori am unrhyw hawliadau o'r fath. Ond mae gweithredu adran 10 o'r Ddeddf yn lleihau'n sylweddol y risg o atebolrwydd am unrhyw hawliadau o ddifenwi mewn perthynas â'r copïau a archifwyd.

Opsiwn 4: Cyfrifiadau o'r baich gweinyddol

Mae'r baich gweinyddol ar Lyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol eisoes wedi'i gynnwys yn y costau uchod. Mae'r adran hon yn ystyried y baich gweinyddol ar gyhoeddwr wrth ymdrin â cheisiadau gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ac wrth adneuo gwaith neu drefnu caniatâd ar gyfer cynaeafu.

a) Cynaeafu gan Lyfrgelloedd adneuo o dan reoliad statudol

Fel yn Opsiwn 3, byddai rheoliad yn caniatáu cymhwyso adran 8 o Ddeddf 2003, lle nad yw deunydd a gopiwyd gan lyfrgell adneuo o'r rhyngwyd yn torri hawlfraint na hawliau cronfeydd data. Felly nid oes angen i'r llyfrgell adneuo gysylltu â pherchennog y wefan ymlaen llaw i gael caniatâd mwyach. Ac nid oes angen ychwaith i gyhoeddwr neu berchennog gwe roi gweithdrefnau ar waith i fonitro hawliau a statws caniatadau yn benodol at ddibenion adneuo.

Mae'n arferol gan rai perchenogion gwefannau a chyhoeddwr i ddefnyddio robots.txt, ACAP neu gonfensiynau a phrotocolau eraill i hysbysu'r offer cynaeafu awtomataidd a ddefnyddir gan gwmnïau chwilio'r we a sefydliadau eraill ynglŷn ag unrhyw dudalennau neu ffeiliau y maent am eu hatal rhag cael eu mynegeo. Felly efallai y bydd rhai perchenogion gwefannau neu gyhoeddwr am ddiwygio eu ffeiliau robots.txt neu ACAP o ran y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, er mwyn adlewyrchu effaith y rheoliad o ran rhoi goddefeb ar gyfer archifo; efallai y byddent hefyd yn ystyried hyn yn faich gweinyddol. Fodd bynnag, bydd Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn defnyddio protocolau awtomataidd safonol er mwyn hysbysu rheolwr y wefan (drwy "llynyn defnyddiwr-asiant" a gyflwynir i gofnod y gweinydd gwe o geisiadau i'r gweinydd) bob tro y caiff copi o'i chynnwys ei gynaeafu at ddibenion adneuo cyfreithiol; gall perchennog y wefan ddewis defnyddio'r wybodaeth hon ai peidio, ond ni fydd unrhyw ofyniad ar berchennog gwefan i newid ei ffeiliau robots.txt, na chymryd unrhyw gamau eraill.

Byddai rheoliad hefyd yn caniatáu cymhwyso adran 10 o Ddeddf 2003, sy'n cynnwys cysur cyfreithiol rhag difenwi, gan ddileu'r angen i bob diben i gyhoeddwr fonitro unrhyw ddeunydd difenwol a geir ar ei wefan a hysbysu llyfrgell adneuo yn ei gylich.

Felly, o ran deunydd sy'n cael ei gynaeafu gan lyfrgell adneuo o dan reoliad, ni fyddai dim baich gweinyddol ar gyhoeddwr i bob diben.

b) Darparu gweithiau eraill ar sail hysbysiad o dan reoleiddio statudol

Mae'r baich gweinyddol ar gyhoeddwr wrth adneuo copïau o weithiau eraill a gopiwyd yn electronig, neu ganiatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol gael mynediad i'w lawrlwytho yn debyg i'r baich yn Opsiwn 2 ac Opsiwn 3; yr unig reswm pam bod y baich cyfan yn uwch yn Opsiwn 4 yw bod mwy o gyhoeddwr yn cydymffurfio â rheoliad statudol nag adneuo o dan gynlluniau gwirfoddol, oherwydd y diogelwch cyfreithiol ychwanegol rhag torri hawlfraint a gynigir a'r problemau sy'n gysylltiedig â difenwi. Fodd bynnag, yn Opsiwn 4 ac Opsiwn 5, yn achos llawer o gyhoeddwr caiff y baich gweinyddol sy'n gysylltiedig ag adneuo electronig ei wrthbwysu a mwy gan arbedion yn y baich gweinyddol sy'n gysylltiedig ag adneuo cyhoeddiadau printiedig neu os caiff y baich gweinyddol hwnnw ei ddileu'n gyfan gwbl.

Fel y disgrifiwyd yn gynharach, mae'r baich sy'n gysylltiedig ag adneuo electronig yn cynnwys tair prif elfen:

1. Gweinyddiaeth wrth ymdrin â'r cais gwreiddiol gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol. Dylai hyn fod ychydig yn llai na'r elfen gyfatebol o dan opsiwn 2 ac opsiwn 3 am fod y rhwymedigaeth statudol yn dileu'r angen i asesu risgiau a buddiannau cyn gwneud penderfyniad busnes ynglŷn â chymryd rhan. Fodd bynnag nid oes gostyngiad o'r fath wedi cael ei dybio at ddiben yr Asesiad Effaith hwn.
2. Gweinyddiaeth, a chymorth technegol o bosibl, i sefydlu dull a phroses adneuo gyda'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ar gyfer darparu deunydd neu roi mynediad i'w lawrlwytho.
3. Costau trafod pob achos o adneuo neu ddarparu deunydd.

Ar sail y tybiaethau hyn, a chanfyddiadau arolwg gan Gymdeithas y Cyhoeddwr, amcangyfrifwn mai baich gweinyddol cyfartalog cyhoeddwr ar gyfer adneuo deunydd fydd rhwng £3 a £6.50 fesul adnau fel arfer, gyda chost sefydlu gychwynnol ar gyfer gweithdrefnau o rhwng £1,300 a £2000 fesul cyhoeddwr.

Mae'r un cyfrifiad, fel y'i disgrifiwyd o dan Opsiwn 2 ac Opsiwn 3, wedi'i wneud, gan ddefnyddio yr un figurau sylfaen ar gyfer amcangyfrif nifer y cyhoeddiadau a chyhoeddwr ym mhob categori. Hynny yw:

- Amcangyfrifwyd nifer y cyhoeddiadau digidol a all fod yn gymwys i'w hadneuo drwy gyfeirio at ddeunydd printiedig, gan gymryd nifer gyfartalog yr adneuo cyfreithiol o fonograffau (printiedig), rhifynnau papurau newydd a rhifynnau cyfresi a wnaed yn y Llyfrgell Brydeinig bob blwyddyn yn ystod 2006/07 i 2008/09 fel llinell sylfaen

- Bu nifer y sefydliadau cyhoeddi, yn ôl nifer y cyflogeion a'r math o gyhoeddi (llyfrau, papurau newydd a chyfnodolion eraill) yn seiliedig ar wybodaeth a gynhyrchir gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ac a ddangosir yn Nhabl 5
- Fodd bynnag yn Opsiwn 4 tybir y bydd mwy o gyhoeddwr yn dechrau adneuo deunydd a bydd nifer y cyhoeddiadau a adneuir dipyn yn fwy, gan gynyddu'n gyflym dros y cyfnod.
- Ym Mlwyddyn 1, câi hyd at tua 160,000 o gyhoeddiadau (monograffau a rhannau cyfresi) eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo, gan 20% o gyhoeddwr o bosibl
- Erbyn Blwyddyn 4, câi tua 200,000 i 280,000 o fonograffau a rhannau cyfresi a gyhoeddwyd gan 25-40% o gyhoeddwr o bosibl eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 30% i 50% o'r gweithiau hynny sy'n gymwys i'w hadneuo
- Erbyn Blwyddyn 10, câi tua 430,000 i 600,000 o fonograffau a rhannau cyfresi eu hadneuo, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 75% i 100% o'r rhai hynny sy'n gymwys i'w hadneuo, gan 75%-100% o gyhoeddwr.

Ar y sail hon amcangyfrifwn y bydd y baich cyffredinol sy'n gysylltiedig ag adneuo ar sail hysbysiad yn debygol o fod rhwng £0.3m a £1.0m i ddechrau yn y flwyddyn gyntaf ar gyfer y costau trafod, gan gynyddu'n raddol bob blwyddyn ar gyfradd eithaf cyson wrth i fwy o gyhoeddiadau gael eu hadneuo. Ym mlwyddyn 4 byddai costau trafod o rhwng £0.6m a £1.8m ac ym mlwyddyn 10 dylent gyrraedd "cyfradd sefydlog" o rhwng £1.3m a £3.9m y flwyddyn.

Bydd costau sefydlu cyhoeddwr yn amrywio bob blwyddyn, yn dibynnu ar faint ohonynt fydd yn cael cais drwy hysbysiad i ddechrau adneuo deunydd, ond amcangyfrifwn mai cyfanswm costau sefydlu cyhoeddwr dros y deng mlynedd nesaf i gyd fydd rhwng £5.2m a £10.8.

Felly mae cyfanswm baich gweinyddol cyhoeddwr dros y deng mlynedd i gyd sy'n gysylltiedig ag adneuo electronig yn debygol o fod rhwng £12.8m a £33.7m.

Fodd bynnag, yn Opsiwn 4, mae'n debygol hefyd y bydd y baich gweinyddol hwn sy'n gysylltiedig ag adneuo electronig yn cael ei wrthbwyso a mwy gan arbedion yng nghyfanswm y baich gweinyddol sy'n gysylltiedig ag adneuo deunydd printiedig. Wrth i bob cyhoeddwr weithredu proses adneuo electronig, caiff y rhwymedigaeth arnynt i adneuo gweithiau a gyhoeddir mewn cyfryngau printiedig a digidol ei throsglwyddo o'r fersiwn printiedig i'r fersiwn digidol. Dros amser, felly, dylai nifer y llyfrau, papurau a chyfnodolion printiedig sy'n cael eu hadneuo fynd yn llai, wrth i bob cyhoeddwr drwy gytundeb â'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ddechrau adneuo'r fersiynau electronig yn lle hynny. Erbyn Blwyddyn 10, mae'n bosibl y câi rhwymedigaeth cyhoeddwr i adneuo deunydd printiedig ei dileu bron yn gyfan gwbl ac eithrio yn achos nifer gymharol fach o weithiau sy'n parhau i gael eu cyhoeddi ar ffurf brintiedig yn unig, ac felly mae'n rhaid eu hadneuo fel gwrthrychau ffisegol.

Buddiannau i'r prif grwpiau yr effeithir arnynt

Credwn fod buddiannau i gyhoeddwr a llyfrgelloedd o dan yr opsiwn hwn.

Mae'r buddiannau i lyfrgelloedd yn deillio'n bennaf o'r gallu i gynaeafu mewn ffordd systematig gan greu un archif ar-lein a'r arbedion y gellir eu gwneud o bosibl os nad oes angen prosesu cyfran o adneuron printiedig mwyach.

O ran y buddiannau i gyhoeddwr bydd y rheoliadau newydd yn lleihau'r baich ar gyhoeddwr gan na fydd angen iddynt gyflwyno copïau caled o gyhoeddiadau mwyach ac felly byddant yn gwneud arbedion a thrwy hynny'n cael budd o'r opsiwn hwn. Fodd bynnag, cydnabyddwn nad yw'n hawdd pennu'r buddiannau hynny mewn termau ariannol ac er i ni roi rhai amcangyfrifon isod hoffem ddefnyddio'r ymgynghoriad i gasglu gwell gwybodaeth a thystiolaeth ynglŷn â'r amcangyfrifon a'r tybiaethau a ddefnyddiwyd gennym a hefyd beth yw costau presennol adneuo copïau caled, ym marn cyhoeddwr, ac felly faint y byddant yn ei arbed yn y dyfodol o dan yr opsiwn hwn.

Pennu buddiannau i gyhoeddwr mewn termau ariannol

Yn 2005 amcangyfrifwyd y baich gweinyddol ar gyhoeddwr sy'n gysylltiedig ag adneuo cyfreithiol o ran copïau caled, sef tua £53m. Fodd bynnag cydnabyddwn nad oedd hwn yn ffigur cywir. Roedd y ffigur, a baratowyd gan PwC, yn rhan o ymarfer ehangach i roi amcan o'r costau y mae'r Llywodraeth yn eu gosod ar fusnesau, ac nid i baratoi data ystadegol gywir ar gyfer pob rheoliad. Defnyddiwyd y Model

Cost Safonol, sy'n gweithio ar fethodoleg gymharol syml, drwy fesur cost cwblhau un trafodyn (yn nhermau yr amser a gymer i'w gwblhau ac unrhyw gostau allanol) ac yna'i lluosio â'r nifer o weithiau y mae'n digwydd. Cadarnhawyd y costau hyn drwy gyfweiliadau â chyhoeddwy. Nid yw'n amlwg a yw'r ffigurau hyn yn cynnwys cost y cyhoeddiadau eu hunain. Felly, nid yw'r rhain yn gostau cywir, ond yn hytrach, maent yn rhoi amcan o'r baich y mae'r rheoliad yn ei rhoi ar fusnesau.

Fodd bynnag ni wyddom a fydd y rheoliadau yn lleihau'r baich gweinyddol ac felly rydym wedi ceisio cynnal ymarfer cyfrifo buddiannau er mwyn pennu gwerth ariannol yr arbedion hyn a llunio buddiannau dangosol.

Tybiaethau

Fel y nodwyd uchod, cost ddangosol adneuo deunydd copi caled oedd y ffigur o £53m. Credwn ei fod yn tueddu i oramcangyfrif y baich gweinyddol gwirioneddol ac felly, er mwyn cyfrifo arbedion fel buddiant, rydym wedi mabwysiadu ymagwedd ragofalus iawn ac wedi tybio swm o £10.6m yn unig (h.y. 20% o £53m) fel cost adneuo deunydd copi caled; mae tybiaeth geidwadol wedi'i chefnogi gan ganlyniadau arolwg byr a gynhaliwyd ym mis Gorffennaf gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon a oedd hefyd wedi nodi bod £53m yn debygol o fod yn rhy uchel.¹²

Er mwyn cyfrifo'r arbedion, mae'n rhaid rhannu £10.6m â nifer y llyfrau printiedig, rhifynnau papurau newydd a rhifynnau cyfresi a gyhoeddir yn y DU bob blwyddyn, sef 537,096 y flwyddyn ar gyfartaledd, yn seiliedig ar ystadegau dros dair blynedd o adneuo cyfreithiol a dderbyniwyd ac a gofnodwyd gan y Llyfrgell Brydeinig. Felly y baich gweinyddol sy'n gysylltiedig ag adneuo hyd at chwe chopi o gyhoeddiad printiedig yw £19.74. Mae hyn yn cymharu â chost o rhwng £3.00 a £6.50 (ynghyd â chostau sefydlu) am adneuo un copi—y byddai'r llyfrgelloedd adneuo wedyn yn ei rannu—o'r un cyhoeddiad ar ffurf ddi-brint.

Yna rydym wedi gwneud tair tybiaeth bellach i gyfrifo cyfanswm yr arbedion o flwyddyn i flwyddyn:

- Yn gyntaf, rydym yn tybio y bydd oedi o flwyddyn cyn y bydd unrhyw arbedion yn cael eu gwireddu, oherwydd yr angen am gyfnod pontio a phrofi i sicrhau bod y system electronig yn gweithio'n briodol cyn y gellir rhoi'r gorau i ddarparu'r copïau printiedig.
- Yn ail, rydym wedi llunio tybiaeth geidwadol mai dim ond 50% o gyfanswm yr holl gyhoeddiadau printiedig sydd hefyd yn cael eu cyhoeddi ar ffurf ddi-brint. Ni fyddai arbedion yn cael eu gwireddu am y 50% arall am fod y Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i'r copïau caled barhau i gael eu hadneuo.¹³

Gan ddefnyddio'r tybiaethau hyn, amcangyfrifir mai cyfanswm yr arbedion gros (gydag oedi o flwyddyn) yw £1.1m-£1.6m ym Mlwyddyn 2, gan gynyddu i £3.7m-£5.1m ym Mlwyddyn 10, i'w gwrthbwyso yn erbyn cost adneuo'n electronig.

Felly mae buddiant i gyhoeddwy y gellir ei weld drwy gymharu'r arbedion i gyhoeddwy sydd wedi'u cyfrifo uchod â'r costau i gyhoeddwy. Mae'r tabl isod yn nodi hyn:

¹² Oherwydd nifer o broblemau sy'n ymwneud â methodoleg e.e. gan gynnwys maint y sampl, ni ddefnyddiwyd canlyniadau'r arolwg hwn, ond awgrymodd y canlyniadau y byddai'r gost fesul eitem yn llawer is na'r tybiaethau a ddefnyddir yma.

¹³ Er mai tybiaeth yw hon dangosodd arolwg diweddar a gynhaliwyd gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon gyda nifer fach o gyhoeddwy y gallai hyn fod yn llawer uwch ar gyfartaledd, rydym wedi cadw tybiaeth o 50% er mwyn bod yn rhagofalus.

Tabl 12 – Cost a Buddiannau

Costau (£m)	Cyfanswm y Costau (NPV)	..i Gyhoeddwy	...i Lyfrgelloedd
Isel	44.4 (36.7)	12.8 (10.5)	31.6 (26.2)
Uchel	77.5 (63.8)	33.7 (27.4)	43.8 (36.4)
Amcangyfrif Gorau	60.9 (50.2)	23.2 (18.9)	37.7 (31.3)
Buddiannau (£m)	Cyfanswm y Buddiant (NPV)	...i Gyhoeddwy	...i Lyfrgelloedd
Isel	20.7 (16.4)	(pawb)	-
Uchel	28.8 (22.8)	(pawb)	-
Amcangyfrif Gorau	24.8 (19.6)	(pawb)	-

Buddiannau i ymchwil ac ysgolheictod

Ymhlith buddiannau cyffredinol ymestyn adneuo cyfreithiol i ddeunydd di-brint mae'r ffaith y bydd archif cenedlaethol a hygyrch o ddeunyddiau cyhoeddedig y DU ar gael ac yn parhau i gael ei gynnal ar gyfer gwaith ymchwil dynoliaethol, cymdeithasol, economaidd a gwyddonol, at ddefnydd y gymuned academaidd, busnesau a diwydiant, y proffesiynau, y llywodraeth ac unigolion preifat. Bydd defnyddwyr yn cael budd o archif cyhoeddedig cenedlaethol wedi'i ddsbarthu'n ddaearyddol o bwys cenedlaethol a rhyngwladol ar sawl safle, gan arbed amser, costau teithio a chynhaliath.

Buddiannau i'r DU

O ymestyn y drefn adneuo cyfreithiol bydd modd cynnal archif a chofnod cynhwysfawr o gyflawniadau deallusol a gwyddonol y DU. Bydd hyn yn ei dro o fudd i gymunedau yn y DU sydd o bwys allweddol i'w lles a'i ffyniant yn y dyfodol: ymchwilwyr ac addysgwyr; y sawl sy'n creu cyfoeth mewn sectorau busnes a diwydiant sy'n bodoli eisoes neu sectorau newydd; a'r gymuned wyddonol. Mae'r wlad hefyd yn cael budd o enw da rhyngwladol y Llyfrgell Brydeinig a'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a'u casgliadau ac o'r gweithgarwch economaidd sy'n deillio o'r nifer sylweddol o ymchwilwyr tramor sy'n eu defnyddio.

Opsiwn 4: Effeithiau ehangach

Fel y disgrifiwyd yn Opsiwn 2 ac Opsiwn 3, wrth adneuo copïau o weithiau neu roi caniatâd iddynt gael eu lawrlwytho, ar eu cost eu hunain, ac wrth roi caniatâd iddynt fod ar gael i ymchwilwyr, mae cyhoeddwy o bosibl yn ildio rhan o'u huchelfraint lawn o dan hawlfraint i ddefnyddio gweithiau ac elwa ar y buddsoddiad y maent wedi'i wneud ynddynt.

O ran gwefannau a deunydd arall sydd ar gael gan y cyhoeddwr ar ffurf mynediad agored, h.y. heb gyfyngiad, efallai y bydd llawer, os nad y rhan fwyaf, o gyhoeddwy yn fodlon caniatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol drefnu bod y copïau a archifwyd (a gynaeafwyd) ar gael ar yr un sail. Fodd bynnag mae rhai cyhoeddwy yn rhoi mynediad agored i'w cynnwys am resymau masnachol, megis ategu hysbysebion neu annog mwy o ymwelwyr ac ennyn diddordeb mewn cyhoeddiadau eraill y codir tâl amdanynt. Gallai caniatáu mynediad agored a digyfyngiad i gopïau o'u deunydd a archifwyd arwain at lai o ymweliadau â gwefannau cyhoeddwy, gan effeithio'n amhriodol ar eu buddiannau masnachol dilys.

Felly dim ond mewn ffyrdd a ganiateir o dan Ddeddf 2003 a thrwy reoliadau y gellir defnyddio deunydd a archifwyd drwy reoliad. Un cyfyngiad pwysig a geir yn Neddf 2003, yn rhinwedd ei diffiniad o ddarllenwyr yn Adran 7, yw mai dim ond darllenwyr awdurdodedig ar eiddo (ffisegol) y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol sy'n gallu defnyddio copïau a archifwyd - ni ellir trefnu eu bod ar gael o bell nac ar-lein. At hynny, bydd y rheoliad yn pennu rheolau sy'n efelychu'r cyfyngiadau de facto ar weithiau printiedig:-

- Dim ond darllenwyr awdurdodedig ar safle (ffisegol) y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a all ddefnyddio'r copïau a archifwyd ac ni ellir trefnu iddynt fod ar gael o bell nac ar-lein.
- Dim ond wrth un derfynell ar y tro ym mhob llyfrgell adneuo y gellir defnyddio gweithiau a adneuwyd.
- Mae'r rhaid i'r gweithiau gael eu diogelu i atal unrhyw gopïo anawdurdodedig.
- Gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol wneud copïau ychwanegol at ddibenion gwarchod a pharhad mynediad, ond nid er mwyn rhoi mwy o fynediad nac at ddibenion eraill.

Fel yn Opsiwn 2 ac Opsiwn 3, o ran y nifer fach o gyhoeddiadau sy'n werthfawr iawn ac a werthir mewn cyfeintiau bach iawn, gellir caniatáu gwaharddiadau dros dro, er mwyn osgoi effeithio ar fuddiannau masnachol cyhoeddwr lle gallai argaeledd hyd yn oed un copi i'w ddarllen am ddim mewn llyfrgell adneuo amharu ar werthiannau'r cyhoeddwr. Ar yr achlysuron prin hynny lle mae anghydfod yn codi rhwng y cyhoeddwr a'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ynghylch a yw gwaharddiad o'r fath yn briodol, neu ynghylch cyfnod y gwaharddiad, caiff y mater ei orfodi yn unol ag adran 3 o Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003.

Yn gyffredinol, bydd y rheolau ynglŷn â mynediad a gaiff eu gosod mewn rheoliadau, ynghyd â gwaharddiadau oll yn sicrhau na fydd adneuo cyfreithiol yn cael unrhyw effaith andwyol ar fusnes y cyhoeddwr nac yn effeithio'n amhriodol ar fuddiannau'r cyhoeddwr.

Prawf Effaith ar Gwmnïau Bach

Mae strwythur y diwydiant cyhoeddi yn dangos bod busnesau o amrywiol faint ac o edrych ar y sefydliadau sydd wedi'u cofrestru ar gyfer TAW yn adroddiad y SYG, UK Business: Activity Size & Location gallwn nodi sefydliadau cyhoeddi. Mae'r tabl isod yn dangos ystod y busnesau o ran maint ac mae nifer y busnesau bach neu ficrofusnesau (y rhai sydd â 50 neu lai o gyflogeion) yn cyfrif am 5004 o'r cyfanswm. Felly rydym yn cydnabod y bydd effaith ar fusnesau bach yn sgîl y rheoliadau arfaethedig.

Tabl 13: Nifer y sefydliadau cyhoeddi

	Cyhoeddwy Llyfrau	Cyhoeddwy Papurau Newydd	Cyhoeddwy Cyfnodolion	CYFANSWM
Micro (1 i 9)	2,212	387	1,747	4,346
< 20 (10 i 19)	125	28	227	380
Bach (20 i 49)	78	27	173	278
Canolig (50 i 250)	50	12	93	155
Mawr (dros 250)	15	23	37	75
Cyfanswm	2,480	477	2,277	5,234

Mae Deddf 2003 yn datgan na ddylai unrhyw reoliadau yn gosod baich sylweddol ar sefydliadau cyhoeddi ac felly rydym wedi sicrhau nad oes unrhyw reoliadau yn gwneud hyn. O dan y rheoliadau bydd disgwyl i lyfrgelloedd adneuo cyfreithiol sefydlu trefniadau effeithiol i gydlynu ceisiadau am adneuo a byddant yn gweithio gyda sefydliadau cyhoeddi i sicrhau na chaiff ceisiadau eu dyblygu ac felly na roddir beichiau amhriodol ar y sefydliadau hyn. Yn benodol ar gyfer cwmnïau bach rydym wedi cyfrif amdanynt yn ein cyfrifiadau. Rydym wedi nodi'r costau i gwmnïau sydd â llai na 50 o gyflogeion ymhlith cyhoeddwy papurau newydd, cyfnodolion a llyfrau i sicrhau ein bod yn nodi'r gwahanol gostau i gwmnïau bach - o ran baich gweinyddol a chostau pontio.

O ran cyhoeddiadau ar-lein y codir tâl amdanynt neu y cyfyngir ar fynediad atynt mae'n rhaid i gyhoeddwy adneuo'r gweithiau hyn o fewn tri mis i gais ysgrifenedig gan Lyfrgell Adneuo Cyfreithiol oni fydd y cais yn nodi bod angen darparu deunydd o fewn cyfnod dros dri mis ond nad yw'n hwy na chwe mis ar ôl derbyn y cais ysgrifenedig. Rydym wedi caniatáu cyd-drafod i ymestyn y cyfnod cychwynol i adneuo deunydd cyhyd â chwe mis er mwyn rhoi amser i'r cyhoeddwr (yn enwedig cyhoeddwr bach) wneud unrhyw newidiadau sefydlu technegol angenrheidiol i hwyluso'r broses adneuo.

Dim ond mewn perthynas â'r Llyfrgell Adneuo Cyfreithiol gyntaf i wneud cais y mae'r rhwymedigaeth yn gymwys felly dim ond unwaith y mae'r rhwymedigaeth yn gymwys, a hynny unwaith eto er mwyn cydnabod yr angen i beidio â rhoi gormod o faich ar gyhoeddwy, yn enwedig cyhoeddwy bach.

Cynhaliodd y Llywodraeth ymgynghoriad ar Reoliadau drafft ar gyfer adneuo cyfreithiol di-brint rhwng 30 Medi 2010 a 11 Ionawr 2011. Yn yr ymgynghoriad gofynnwyd i ymatebwyr ddarparu gwybodaeth am gostau i gyhoeddwr ac am adneuo cynnwys na ellir ei gynaeafu. Roedd yr opsiwn hwn yn cynnwys yr angen i adneuo gwybodaeth gymhleth megis cronfeydd data a chynnwys wedi'i ffrydio ar gost y cyhoeddwr. Dengys y dystiolaeth a gasglwyd o'r ymgynghoriad y gallai'r costau hyn fod yn sylweddol uwch na'r amcangyfrif. Yng ngoleuni'r ymatebion i'r ymgynghoriad yn gyffredinol, ni chafwyd tystiolaeth ddigonol i ddangos nad yw'r Rheoliadau yn gosod baich anghymesur ar gyhoeddwr i adneuo cynnwys na ellir ei gynaeafu. Felly nid ydym wedi gwneud gwaith pellach ar yr opsiwn hwn.

Eithrio microfusnesau

Nid yw microfusnesau wedi'u heithrio rhag y rheoliad hwn gan fod y mwyafrif (dros 80%, gweler tabl 13) o gyhoeddwr yn microfusnesau ac felly byddai unrhyw eithriad yn gwneud y rheoliadau yn aneffeithiol.

Opsiwn 5 Rheoleiddio statudol sy'n caniatáu gwe-gynaeafu cynnwys ar-lein sydd ar gael i bawb a hefyd gynnwys ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato, ynghyd â chynnwys a ddarperir drwy gytundeb os dymuna cyhoeddwr.

Bydd llyfrgelloedd adneuo yn gwneud cais am waith ar-lein sydd ar gael i bawb a gwaith ar-lein y cyfyngir ar fynediad ato (sydd o fewn cwmpas Deddf 2003) a'i gynaeafu drwy ddefnyddio meddalwedd gwe-gynaeafu. Pan fo'r cynnwys ar gael i bawb bydd y gwe-gynaeafwr ond yn ymweld â'r wefan ac yn casglu'r cynnwys. Pan fo'r cynnwys o dan gyfyngiad ar fynediad, tybir bod cais y gwe-gynaeafwr i'r dudalen fewngofnodi yn gais am y cynnwys y tu ôl i'r dudalen fewngofnodi honno. Bydd y cyhoeddwr yn cael 14 diwrnod o rybudd ymlaen llaw i ddarparu manylion mewngofnodi i'r llyfrgell adneuo er mwyn caniatáu ar gyfer darparu'r cynnwys y cyfyngir ar fynediad ato. Os na fydd y cyhoeddwr yn rhoi manylion mewngofnodi i ganiatáu ar gyfer darparu deunydd, bydd y cyhoeddwr wedi torri'r rhwymedigaeth o dan Ddeddf 2003 i ddarparu deunydd a bydd y darpariaethau gorfodi o ran darparu deunydd yn Neddf 2003 yn gymwys iddo.

Nid oes unrhyw weithiau na ellir eu hadneuo drwy ddefnyddio'r gwe-gynaeafwr yn dod o dan y cynnig hwn, oni fydd cyhoeddwr yn cytuno i adneuo deunydd mewn ffordd arall. Felly, yr unig rwymedigaethau gweithredol sydd ar gyhoeddwr yw'r rhwymedigaeth i roi manylion mynediad ar gyfer gweithiau sydd y tu ôl i waliau tâl neu waliau cofrestru.

Felly nid yw Opsiwn 5 yn gosod y gofyniad ar gyhoeddwr, ond mae'n cynnig diogelwch cyfreithiol i'r cyhoeddwr hynny sy'n cytuno i adneuo deunydd. O dan yr opsiynau blaenorol, roeddem wedi tybio y byddai'r holl gyhoeddiadau perthnasol bron yn cael eu darparu i'r llyfrgelloedd gan y cyhoeddwr a fyddai felly yn ysgwyddo'r rhan fwyaf o'r costau trafod; ac y byddai rhwymedigaeth arnynt i adneuo deunydd, p'un a fyddai'r buddiannau yn fwy neu'n llai na'r costau ai peidio. Nawr, yn opsiwn 5, rydym yn tybio y bydd y cyhoeddiadau naill ai'n cael eu cynaeafu gan y llyfrgelloedd a fydd felly yn ysgwyddo'r rhan fwyaf o'r costau trafod, neu byddant yn cael eu darparu gan gyhoeddwr ar sail wirfoddol am fod costau trafod y cyhoeddwr hynny sy'n deillio o ddarparu deunydd yn llai na'r buddiannau. Mae'n debygol y bydd y costau i gyhoeddwr yn y cyfrifiadau a nodir isod wedi'u goramcangyfrif gan na wnaed unrhyw dybiaethau ynglŷn â chost is cynllun lle nad oes rhwymedigaeth.

Opsiwn 5: Costau a buddiannau

Fel yn achos Opsiwn 3, modelwyd y buddiannau, a'r costau i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, sy'n gysylltiedig ag ychwanegu at yr archif gwe, ei gynnal a'i warchod drwy ddefnyddio rheoleiddio statudol o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 ar sail tybiaethau ynglŷn â maint posibl parth gwe'r DU, ynghyd â chasgliadau ynglŷn â sut y byddai gweithgarwch cynaeafu ar gyfer Archif Gwe'r DU yn newid o dan reoliad.

O ddileu'r angen i gael caniatâd hawlfraint ymlaen llaw gan bob deiliad hawliau, mae ciplun o bob gwefan mewn parth cyfan yn dod yn bosibl yn ymarferol. Byddai rhywfaint o weithgarwch dethol curadurool yn parhau, er mwyn nodi gwefannau o ddi-ddordeb arbennig lle byddai rheolaethau ansawdd ychwanegol a sicrhau ansawdd yn y broses gynaeafu yn fuddiol, neu ddewis gwefannau a chynnwys am ddigwyddiadau neu themâu penodol, i ffurfio casgliadau arbennig ychwanegol o fewn yr archif cyffredinol. Ond, mewn gwrthgyferbyniad â'r broses gynaeafu ar sail caniatadau yn Opsiwn 2, mae rheoliadau yn caniatáu ar gyfer archif gwe llawer mwy cynhwysfawr, gyda chipluniau o bryd i'w gilydd o barth cyfan y DU bron iawn. Felly gellir casglu llawer mwy o ddeunydd, a manteisio ar arbedion maint sylweddol yn ystod y broses gasglu.

Yn gyffredinol, yr un fyddai costau archifo gwefannau yn y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol â'r costau yn Opsiwn 3, sef dwbl y costau yn Opsiwn 2 ond byddai modd cael cofnod llawer mwy cyflawn a defnyddiol o dreftadaeth y wlad o ddeunydd mynediad agored a gyhoeddir yn ddigidol, heb gyfyngiadau ar fynediad.

Tabl 14: Cost cynaeafu gan lyfrgell adneuo o dan reoliad statudol, yn Opsiwn 5

Costau dewis gwefannau ar gyfer prosesau sicrhau ansawdd	£0.2m-£0.3m y flwyddyn
--	------------------------

ychwanegol neu gasgliadau â thema arbennig.	
Costau cynaeafu gwefannau a sicrhau eu hansawdd unwaith neu ddwy y flwyddyn ar gyfartaledd, gydag offer metadata ac offer darganfod.	£0.3m-£0.5m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £0.4m-£0.6m y flwyddyn erbyn Blwyddyn 10
Costau blynyddol sy'n gysylltiedig â storio, gwarchod a chymorth technegol parhaus ar gyfer gwefannau a archifwyd (amcangyfrifir 100 terabeit ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i 5 petabeit erbyn Blwyddyn 10)	£0.4m-£0.5m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £0.8m-£1.1m y flwyddyn o Flwyddyn 5 ymlaen
CYFANSWM (heb gynnwys costau sefydlu a chostau a ddyrannwyd sy'n gysylltiedig â chynnal yr amgylchedd mynediad, diogelwch ac ati)	£0.9m-£1.3m ym Mlwyddyn 1, gan gynyddu i tua £1.4m-£1.9m y flwyddyn erbyn Blwyddyn 10

Mae hyn yn cyfateb i rhwng tua £280 a £380 y flwyddyn ar gyfartaledd ar gyfer pob terabeit o ddata a archifwyd dros gyfnod o ddeng mlynedd, a gallai pob ciplun a archifwyd o bosibl gynnwys hyd at 100% o wefannau'r DU sydd o fewn y cwrpas.

Ymchwilwyr a chenedlaethau'r dyfodol fydd yn cael budd o'r gweithgarwch hwn yn bennaf, gan y byddent yn gallu defnyddio'r archif fel adnodd, ynghyd â'r wlad drwy ddiogelu rhan o'i threftadaeth ddigidol. Mae'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn amcangyfrif y bydd rheoliad sy'n galluogi Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol i gynaeafu deunydd yn hwyluso'r broses o greu archif mwy cynhwysfawr o ddeunydd a gyhoeddir heb gyfyngiadau ar fynediad a hefyd archif sydd wedi'i ddewis yn fwy gofalus.

Opsiwn 5: Risgiau a thybiaethau

a) Risg o Golled - Bydd rheoliad yn caniatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol gynaeafu a chasglu gweithiau eraill y cyfyngir ar fynediad atynt mewn ffordd fwy cynhwysfawr, a'r unig gyfyngiad fydd argaeledd adnoddau a thechnoleg addas. Felly, dim ond deunydd a gaiff ei gyhoeddi ond na chaiff ei gasglu yn ystod y cyfnod gweithredu (lle y bydd graddfa'r gweithgarwch yn cynyddu dros 10 mlynedd) neu ddeunydd a gaiff ei gyhoeddi ond wedyn ei dynnu oddi ar wefan cyhoeddwr cyn y ciplun nesaf a fydd yn cael ei golli o bosibl. Yn gyffredinol, er bod risg fach o golli peth deunydd, caiff y risg hon ei dileu i raddau helaeth ar gyfer y rhan fwyaf o dreftadaeth y DU a gyhoeddir yn ddigidol.

b) Risg Hawlfraint - Mae deunydd sy'n cael ei adneuo neu ei gasglu drwy reoliad o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003 yn elwa ar ddau gysur cyfreithiol; drwy adran 8, nid yw'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn torri hawlfraint na hawliau cronfeydd data drwy gynaeafu copiâu o'r rhyngwrdd, a thrwy adran 9 mae'r cyhoeddwr hefyd wedi'i ddiogelu rhag torri hawlfraint, hawl gyhoeddi neu hawliau cronfeydd data, a rhag unrhyw honiad o dor-contract, mewn perthynas â chopïau a adneuwyd. Felly caiff y risg hon hefyd ei lliniaru neu ei dileu ar gyfer y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a'r cyhoeddwr.

c) Y Risg sy'n gysylltiedig â Difenwi - Fel y disgrifiwyd o dan Opsiwn 2 ac Opsiwn 3, efallai y bydd rhywun sydd wedi cael ei ddifenwi mewn deunydd a archifwyd yn ceisio hawlio mewn perthynas â'r copi a archifwyd, fel arfer am fod y ffaith ei fod yn dal i fod ar gael i ddarllenwyr yn golygu bod y difenwi yn parhau. Bydd y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn rhoi gweithdrefnau ar waith i dynnu unrhyw ddeunydd difenwol y cânt eu hysbysu yn ei gyloch, h.y. gwahardd mynediad am gyfnod o flynyddoedd, a byddant yn ystyried camau lliniaru eraill. Hefyd, dylai'r cyhoeddwr gwreiddiol sy'n adneuo'r deunydd hysbysu'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol mewn theori am unrhyw hawliadau o'r fath. Ond mae gweithredu adran 10 o'r Ddeddf yn lleihau'n sylweddol y risg o atebolrwydd am unrhyw hawliadau o ddifenwi mewn perthynas â'r copiâu a archifwyd.

Opsiwn 5: Cyfrifiadau o'r baich gweinyddol

Mae'r baich gweinyddol ar Lyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol eisoes wedi'i gynnwys yn y costau uchod. Mae'r adran hon yn ystyried y baich gweinyddol ar gyhoeddwr wrth ymdrin â cheisiadau gan y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol sy'n trefnu caniatâd ar gyfer cynaeafu.

Fel yn Opsiwn 3, byddai rheoliad yn caniatáu cymhwyso adran 8 o Ddeddf 2003, lle nad yw deunydd a gopiwyd gan lyfrgell adneuo o'r rhyngwrdd yn torri hawlfraint na hawliau cronfeydd data. Felly nid oes angen i'r llyfrgell adneuo gysylltu â pherchennog y wefan ymlaen llaw i gael caniatâd mwyach. Ac nid

oes angen ychwaith i gyhoeddwr neu berchennog gwe roi gweithdrefnau ar waith i fonitro hawliau a statws caniatadau yn benodol at ddibenion adneuo.

Mae'n arferol gan rai perchenogion gwefannau a chyhoeddwr i ddefnyddio robots.txt, ACAP neu gonfensiynau a phrotocolau eraill i hysbysu'r offer cynaeafu awtomataidd a ddefnyddir gan gwmnïau chwilio'r we a sefydliadau eraill ynglŷn ag unrhyw dudalennau neu ffeiliau y maent am eu hatal rhag cael eu mynegeo. Felly efallai y bydd rhai perchenogion gwefannau neu gyhoeddwr am ddiwygio eu ffeiliau robots.txt neu ACAP o ran y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol, er mwyn adlewyrchu effaith y rheoliad o ran rhoi goddefeb ar gyfer archifo; efallai y byddent hefyd yn ystyried hyn yn faich gweinyddol. Fodd bynnag, bydd Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn defnyddio protocolau awtomataidd safonol er mwyn hysbysu rheolwr y wefan (drwy "llynyn defnyddiwr-asiant" a gyflwynir i gofnod y gweinydd gwe o geisiadau i'r gweinydd) bob tro y caiff copi o'i chynnwys ei gynaeafu at ddibenion adneuo cyfreithiol; gall perchennog y wefan ddewis defnyddio'r wybodaeth hon ai peidio, ond ni fydd unrhyw ofyniad ar berchennog gwefan i newid ei ffeiliau robots.txt, na chymryd unrhyw gamau eraill.

Byddai rheoliad hefyd yn caniatáu cymhwyso adran 10 o Ddeddf 2003, sy'n cynnwys cysur cyfreithiol rhag difenwi, gan ddileu'r angen i bob diben i gyhoeddwr fonitro unrhyw ddeunydd difenwol a geir ar ei wefan a hysbysu llyfrgell adneuo yn ei gylch.

Felly, o ran deunydd sy'n cael ei gynaeafu gan lyfrgell adneuo o dan reoliad, ni fyddai dim baich gweinyddol ar gyhoeddwr i bob diben.

Mae'r baich gweinyddol ar gyhoeddwr wrth adneuo copïau o weithiau eraill a gopiwyd yn electronig, neu ganiatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol gael mynediad i'w lawrlwytho yn debyg i'r baich yn Opsiwn 2 ac Opsiwn 3.

Mae'r un cyfrifiad, fel y'i disgrifiwyd o dan Opsiwn 2 ac Opsiwn 3, wedi'i wneud, gan ddefnyddio yr un ffigurau sylfaen ar gyfer amcangyfrif nifer y cyhoeddiadau a chyhoeddwr ym mhob categori. Hynny yw:

- Amcangyfrifwyd nifer y cyhoeddiadau digidol a all fod yn gymwys i'w hadneuo drwy gyfeirio at ddeunydd printiedig, gan gymryd nifer gyfartalog yr adneuo cyfreithiol o fonograffau (printiedig), rhifynnau papurau newydd a rhifynnau cyfresi a wnaed yn y Llyfrgell Brydeinig bob blwyddyn yn ystod 2006/07 i 2008/09 fel llinell sylfaen
- Bu nifer y sefydliadau cyhoeddi, yn ôl nifer y cyflogeion a'r math o gyhoeddi (llyfrau, papurau newydd a chyfnodolion eraill) yn seiliedig ar wybodaeth a gynhyrchir gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ac a ddangosir yn Nhabl 5
- Ym Mlwyddyn 1, câi hyd at tua 60,000 o gyhoeddiadau (monograffau a rhannau cyfresi) eu cynaeafu neu eu hadneuo drwy gytundeb, eu prosesu a'u harchifo
- Erbyn Blwyddyn 4, câi tua 100,000 i 140,000 o fonograffau a rhannau cyfresi eu cynaeafu neu eu hadneuo drwy gytundeb, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 18% i 26% o'r holl gyhoeddiadau a all fod yn gymwys i'w hadneuo)
- Erbyn Blwyddyn 10, câi tua 210,000 i 300,000 o fonograffau a rhannau cyfresi eu cynaeafu neu eu hadneuo drwy gytundeb, eu prosesu a'u harchifo y flwyddyn, sef tua 40% i 55% o'r holl gyhoeddiadau a all fod yn gymwys i'w hadneuo).

Ar y sail hon amcangyfrifwn y bydd y baich cyffredinol sy'n gysylltiedig â chynaeafu drwy gyfrinair neu adneuo drwy gytundeb yn debygol o fod rhwng £0.2m a £0.5m i ddechrau yn y flwyddyn gyntaf ar gyfer y costau trafod, gan gynyddu'n raddol bob blwyddyn ar gyfradd eithaf cyson wrth i fwy o gyhoeddiadau gael eu hadneuo. Ym mlwyddyn 4 byddai costau trafod o rhwng £0.3m a £1.9m ac ym mlwyddyn 10 dylent gyrraedd "cyfradd sefydlog" o rhwng £0.6m a £2.0m y flwyddyn.

Bydd costau sefydlu cyhoeddwr yn amrywio bob blwyddyn, yn dibynnu ar faint ohonynt fydd yn cael cais i ddarparu manylion mynediad ar gyfer safleoedd sy'n gweithredu y tu ôl i gyfyngiadau amrywiol ar fynediad, ond amcangyfrifwn mai cyfanswm costau sefydlu cyhoeddwr dros y deng mlynedd nesaf i gyd fydd rhwng £2.6m a £5.4.

Felly mae cyfanswm baich gweinyddol cyhoeddwr dros y deng mlynedd i gyd sy'n gysylltiedig ag adneuo electronig yn debygol o fod rhwng £6.4m a £16.8m.

Fel yn Opsiwn 4, mae'n debygol hefyd, yn achos cyhoeddwr sy'n cytuno i adneuo deunydd yn electronig, y bydd y baich gweinyddol hwn sy'n gysylltiedig ag adneuo electronig yn cael ei wrthbwyso a mwy gan arbedion yng nghyfanswm y baich gweinyddol sy'n gysylltiedig ag adneuo deunydd printiedig. Wrth i bob cyhoeddwr weithredu proses adneuo electronig, caiff y rhwymedigaeth arnynt i adneuo gweithiau a gyhoeddir mewn cyfryngau printiedig a digidol ei throsglwyddo o'r fersiwn printiedig i'r fersiwn digidol. Dros amser, felly, dylai nifer y llyfrau, papurau a chyfnodolion printiedig sy'n cael eu hadneuo fynd yn llai, wrth i bob cyhoeddwr drwy gytundeb â'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ddechrau adneuo'r fersiynau electronig yn lle hynny. Erbyn Blwyddyn 10, mae'n bosibl y câi rhwymedigaeth cyhoeddwr i adneuo deunydd printiedig ei dileu bron yn gyfan gwbl ac eithrio yn achos nifer gymharol fach o weithiau sy'n parhau i gael eu cyhoeddi ar ffurf brintiedig yn unig, ac felly mae'n rhaid eu hadneuo fel gwrthrychau ffisegol.

Buddiannau i'r prif grwpiau yr effeithir arnynt

Credwn fod buddiannau i gyhoeddwr a llyfrgelloedd o dan yr opsiwn hwn.

Mae'r buddiannau i lyfrgelloedd yn deillio'n bennaf o'r gallu i gynaeafu mewn ffordd systematig gan greu un archif ar-lein a'r arbedion y gellir eu gwneud o bosibl os nad oes angen prosesu cyfran o adneuron printiedig mwyach.

O ran y buddiannau i gyhoeddwr bydd y rheoliadau newydd yn lleihau'r baich ar gyhoeddwr gan na fydd angen iddynt gyflwyno copiâu caled o gyhoeddiadau mwyach ac felly byddant yn gwneud arbedion a thrwy hynny'n cael budd o'r opsiwn hwn. Fodd bynnag, cydnabyddwn nad yw'n hawdd pennu'r buddiannau hynny mewn termau ariannol ac er i ni roi rhai amcangyfrifon isod hoffem ddefnyddio'r ymgynghoriad i gasglu gwell gwybodaeth a thystiolaeth ynglŷn â'r amcangyfrifon a'r tybiaethau a ddefnyddiwyd gennym a hefyd beth yw costau presennol adneuo copiâu caled, ym marn cyhoeddwr, ac felly faint y byddant yn ei arbed yn y dyfodol o dan yr opsiwn hwn.

Pennu buddiannau i gyhoeddwr mewn termau ariannol

Yn 2005 amcangyfrifwyd y baich gweinyddol ar gyhoeddwr sy'n gysylltiedig ag adneuo cyfreithiol o ran copiâu caled, sef tua £53m. Fodd bynnag cydnabyddwn nad oedd y ffigur hwn yn gywir. Roedd y ffigur, a baratowyd gan PwC, yn rhan o ymarfer ehangach i roi amcan o'r costau y mae'r Llywodraeth yn eu gosod ar fusnesau, ac nid i baratoi data ystadegol gywir ar gyfer pob rheoliad. Defnyddiwyd y Model Cost Safonol, sy'n gweithio ar fethodoleg gymharol syml, drwy fesur cost cwblhau un trafodyn (yn nhermau yr amser a gymer i'w gwblhau ac unrhyw gostau allanol) ac yna'i lluosio â'r nifer o weithiau y mae'n digwydd. Cadarnhawyd y costau hyn drwy gyfweiliadau â chyhoeddwr. Nid yw'n amlwg a yw'r ffigurau hyn yn cynnwys cost y cyhoeddiadau eu hunain. Felly, nid yw'r rhain yn gostau cywir, ond yn hytrach, maent yn rhoi amcan o'r baich y mae'r rheoliad yn ei rhoi ar fusnesau.

Fodd bynnag ni wyddom a fydd y rheoliadau yn lleihau'r baich gweinyddol ac felly rydym wedi ceisio cynnal ymarfer cyfrifo buddiannau er mwyn pennu gwerth ariannol yr arbedion hyn a llunio buddiannau dangosol.

Tybiaethau

Fel y nodwyd uchod yn opsiwn 4, cost ddangosol adneuo deunydd copi caled oedd y ffigur o £53m. Credwn ei fod yn tueddu i oramcangyfrif y baich gweinyddol gwirioneddol ac felly, er mwyn cyfrifo arbedion fel buddiant, rydym wedi mabwysiadu ymagwedd ragofalus iawn ac wedi tybio swm o £10.3m yn unig (h.y. 20% o £53m) fel cost adneuo deunydd copi caled; mae tybiaeth geidwadol wedi'i chefnogi gan ganlyniadau arolwg byr a gynhaliwyd ym mis Gorffennaf gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon a oedd hefyd wedi nodi bod £53m yn debygol o fod yn rhy uchel.

Er mwyn cyfrifo'r arbedion, mae'n rhaid rhannu £10.6m â nifer y llyfrau printiedig, rhifynnau papurau newydd a rhifynnau cyfresi a gyhoeddir yn y DU bob blwyddyn, sef 537,096 y flwyddyn ar gyfartaledd, yn seiliedig ar ystadegau dros dair blynedd o adneuron cyfreithiol a dderbyniwyd ac a gofnodwyd gan y Llyfrgell Brydeinig. Felly y baich gweinyddol sy'n gysylltiedig ag adneuo hyd at chwe chopi o gyhoeddiad printiedig yw £19.74. Mae hyn yn cymharu â chost o rhwng £3.00 a £6.50 (ynghyd â chostau sefydlu) am adneuo un copi—y byddai'r llyfrgelloedd adneuo wedyn yn ei rannu—o'r un cyhoeddiad ar ffurf ddi-brint.

Yna rydym wedi gwneud tair tybiaeth bellach i gyfrifo cyfanswm yr arbedion o flwyddyn i flwyddyn:

- Yn gyntaf, rydym yn tybio y bydd oedi o flwyddyn cyn y bydd unrhyw arbedion yn cael eu gwireddu, oherwydd yr angen am gyfnod pontio a phrofi i sicrhau bod y system electronig yn gweithio'n briodol cyn y gellir rhoi'r gorau i ddarparu'r copiâu printiedig.
- Yn ail, yn gyson â gweddill yr Asesiad Effaith ar gyfer Opsiwn 5, rydym yn tybio mai dim ond rhwng 40% a 55% (50% ar gyfartaledd) o'r cyhoeddiadau perthnasol ar ffurf ddi-brint y gall y llyfrgelloedd adneuo cyfreithiol, yn ymarferol, eu cynaeafu neu y cânt eu hadneuo drwy gytundeb. Er bod y rheoliadau arfaethedig yn ei gwneud yn ofynnol i'r cyhoeddwr roi mynediad i gynaeafwr y llyfrgelloedd, rhagwelwn y bydd y llyfrgelloedd, yn achos tua 50% o deitlau, yn dod ar draws problemau technegol neu anawsterau eraill wrth gynaeafu lle na fydd unrhyw rwymedigaeth ar y cyhoeddwr i'w helpu i'w datrys.
- Yn drydydd tybiwn y bydd 75% o gyhoeddiadau printiedig a gaiff eu cynaeafu drwy gyfrinair neu eu hadneuo gan gyhoeddwr hefyd yn cael eu cyhoeddi ar ffurf ddi-brint. Mae hon yn gyfran uwch na'n tybiaethau yn Opsiwn 4, am y bydd y cyhoeddwr hynny sy'n cytuno i adneuo deunydd yn gwneud hynny fel arfer am y gallant arbed cost adneuo copi caled - felly bydd pwysoliad buddiannau copi caled yn llawer mwy tebygol o gael ei gynnwys o fewn y 50% o gyhoeddiadau sy'n cael eu hadneuo neu eu cynaeafu na'r 50% na chânt eu hadneuo na'u cynaeafu.

Er mwyn egluro pob un o'r opsiynau sy'n gwneud tybiaethau gwahanol ynglŷn â nifer yr eitemau a adneuwyd. Yn opsiwn 4 tybiwyd y byddai 100% o e-lyfrau ac e-gyfresi yn cael eu hadneuo am y byddai'r rheoliad yn ei gwneud yn ofynnol i'w hadneuo. Ond yn opsiwn 2 ac opsiwn 3 tybiwyd mai 50% fyddai'r ffigur am fod adneuo yn wirfoddol – yn seiliedig ar brofiad gwirioneddol o dreialon a chynlluniau, gwrthododd o leiaf hanner y cyhoeddwr gymryd rhan. Yn opsiwn 5 rydym hefyd yn tybio 50% oherwydd a) hyd yn oed gyda chyfrineiriau, dim ond rhannol lwyddiannus fydd cynaeafu y tu ôl i waliau tâl a b) dim ond cyhoeddwr sy'n gweld budd amlwg fydd yn adneuo (h.y. darparu) eu deunydd ac ni fydd y lleill yn gwneud hynny.

Er mwyn cyfrif buddiannau yn opsiwn 4 tybiwyd, o'r holl e-lyfrau ac e-gyfresi a gyhoeddir, mai dim ond 50% sy'n cael eu cyhoeddi ar ffurf copi caled sy'n union debyg i'r e-ffurf; mae'n amhosibl dod o hyd i ffigurau cywir felly tybiaeth ydyw. Felly yn opsiwn 4 cyfrifwyd yr arbedion yn erbyn 50% o'r 100% o e-lyfrau ac e-gyfresi sy'n cael eu hadneuo.

Ar gyfer opsiwn 5, gan ein bod wedi tybio mai dim ond 50% o'r holl e-lyfrau ac e-gyfresi cyhoeddedig a gaiff eu cynaeafu/eu hadneuo, rydym hefyd wedi tybio eu bod yn fwy tebygol o fod yn e-lyfrau ac yn e-gyfresi ac iddynt gopi caled cyfatebol - bydd y cyhoeddwr sy'n cytuno i adneuo yn gwneud hynny yn union am ei bod yn bosibl iddynt wneud arbedion, ac am fod fersiynau PDF o lyfrau cyhoeddedig ac ati yn haws eu cynaeafu na fformat XML neu fformatau eraill cyhoeddiadau digidol yn unig. Felly yn opsiwn 5 cyfrifir arbedion ar sail 75% o'r 50% o eitemau sy'n cael eu cynaeafu/eu hadneuo o dan opsiwn 5.

Gan ddefnyddio'r tybiaethau hyn, amcangyfrifir mai cyfanswm yr arbedion gros (gydag oedi o flwyddyn) yw £0.9m-£1.2m ym Mlwyddyn 2, gan gynyddu i £2.8m-£3.8m ym Mlwyddyn 10, i'w gwrthbwysu yn erbyn cost adneuo'n electronig.

Felly ceir arbediad i gyhoeddwr y gellir ei weld drwy gymharu'r buddiannau i gyhoeddwr sydd wedi'u cyfrifo uchod â'r costau i gyhoeddwr. Mae'r tabl isod yn nodi hyn:

Tabl 15 – Cost a Buddiannau

Costau (£m)	Cyfanswm y Costau (NPV)	..i Gyhoeddwr	...i Lyfrgelloedd
Isel	38 (31.4)	6.4 (5.1)	31.6 (26.2)
Uchel	60.7 (50.1)	16.8 (13.7)	43.8 (36.4)
Amcangyfrif Gorau	49.360.9 (40.8)	11.6 (9.5)	37.7 (31.3)

Buddiannau (£m)	Cyfanswm y Buddiant (NPV)	...i Gyhoeddwy	...i Lyfrgelloedd
Isel	15.6 (12.3)	(pawb)	-
Uchel	21.6 (17.1.4)	(pawb)	-
Amcangyfrif Gorau	18.6(14.7)	(pawb)	-

Buddiannau i ymchwil ac ysgolheictod

Ymhlith buddiannau cyffredinol ymestyn adneuo cyfreithiol i ddeunydd di-brint mae'r ffaith y bydd archif cenedlaethol a hygyrch o ddeunyddiau cyhoeddedig y DU ar gael ac yn parhau i gael ei gynnal ar gyfer gwaith ymchwil dynoliaethol, cymdeithasol, economaidd a gwyddonol, at ddefnydd y gymuned academaidd, busnesau a diwydiant, y proffesiynau, y llywodraeth ac unigolion preifat. Bydd defnyddwyr yn cael budd o archif cyhoeddedig cenedlaethol wedi'i ddsbarthu'n ddaearyddol o bwys cenedlaethol a rhyngwladol ar sawl safle, gan arbed amser, costau teithio a chynhaliaeth.

Buddiannau i'r DU

O ymestyn y drefn adneuo cyfreithiol bydd modd cynnal archif a chofnod cynhwysfawr o gyflawniadau deallusol a gwyddonol y DU. Bydd hyn yn ei dro o fudd i gymunedau yn y DU sydd o bwys allweddol i'w lles a'i ffyniant yn y dyfodol: ymchwilwyr ac addysgwyr; y sawl sy'n creu cyfoeth mewn sectorau busnes a diwydiant sy'n bodoli eisoes neu sectorau newydd; a'r gymuned wyddonol. Mae'r wlad hefyd yn cael budd o enw da rhyngwladol y Llyfrgell Brydeinig a'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a'u casgliadau ac o'r gweithgarwch economaidd sy'n deillio o'r nifer sylweddol o ymchwilwyr tramor sy'n eu defnyddio.

Opsiwn 5: Effeithiau ehangach

Fel y disgrifiwyd yn Opsiwn 2 ac Opsiwn 3, wrth adneuo copïau o weithiau neu roi caniatâd iddynt gael eu lawrlwytho, ar eu cost eu hunain, ac wrth roi caniatâd iddynt fod ar gael i ymchwilwyr, mae cyhoeddwy o bosibl yn ildio rhan o'u huchelfrains lawn o dan hawlfraint i ddefnyddio gweithiau ac elwa ar y buddsoddiad y maent wedi'i wneud ynddynt.

O ran gwefannau a deunydd arall sydd ar gael gan y cyhoeddwr ar ffurf mynediad agored, h.y. heb gyfyngiad, efallai y bydd llawer, os nad y rhan fwyaf, o gyhoeddwy yn fodlon caniatáu i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol drefnu bod y copïau a archifwyd (a gynaeafwyd) ar gael ar yr un sail. Fodd bynnag mae rhai cyhoeddwy yn rhoi mynediad agored i'w cynnwys am resymau masnachol, megis ategu hysbysebion neu annog mwy o ymwelwyr ac ennyn diddordeb mewn cyhoeddiadau eraill y codir tâl amdanynt. Gallai caniatáu mynediad agored a digyfyngiad i gopïau o'u deunydd a archifwyd arwain at lai o ymweliadau â gwefannau cyhoeddwy, gan effeithio'n amhriodol ar eu buddiannau masnachol dilys.

Felly dim ond mewn ffyrdd a ganiateir o dan Ddeddf 2003 a thrwy reoliadau y gellir defnyddio deunydd a archifwyd drwy reoliad. Un cyfyngiad pwysig a geir yn Neddf 2003, yn rhinwedd ei diffiniad o ddarllenwyd yn Adran 7, yw mai dim ond darllenwyr awdurdodedig ar eiddo (ffisegol) y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol sy'n gallu defnyddio copïau a archifwyd - ni ellir trefnu eu bod ar gael o bell nac ar-lein. At hynny, bydd y rheoliad yn pennu rheolau sy'n efelychu'r cyfyngiadau de facto ar weithiau printiedig:-

- Dim ond darllenwyr awdurdodedig ar safle (ffisegol) y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol a all ddefnyddio'r copïau a archifwyd ac ni ellir trefnu iddynt fod ar gael o bell nac ar-lein.
- Dim ond wrth un derfynell ar y tro ym mhob llyfrgell adneuo y gellir defnyddio gweithiau a adneuwyd.
- Mae'r rhaid i'r gweithiau gael eu diogelu i atal unrhyw gopïo anawdurdodedig.
- Gall y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol wneud copïau ychwanegol at ddibenion gwarchod a pharhad mynediad, ond nid er mwyn rhoi mwy o fynediad nac at ddibenion eraill.

Fel yn Opsiwn 2 ac Opsiwn 3, o ran y nifer fach o gyhoeddiadau sy'n werthfawr iawn ac a werthir mewn cyfeintiau bach iawn, gellir caniatáu gwaharddiadau dros dro, er mwyn osgoi effeithio ar fuddiannau masnachol cyhoeddwr lle gallai argaeledd hyd yn oed un copi i'w ddarllen am ddim mewn llyfrgell adneuo amharu ar werthiannau'r cyhoeddwr. Ar yr achlysuron prin hynny lle mae anghydfod yn codi rhwng y cyhoeddwr a'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ynghylch a yw gwaharddiad o'r fath yn briodol,

neu ynghylch cyfnod y gwaharddiad, caiff y mater ei orfodi yn unol ag adran 3 o Ddeddf Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol 2003.

Yn gyffredinol, bydd y rheolau ynglŷn â mynediad a gaiff eu gosod mewn rheoliadau, ynghyd â gwaharddiadau oll yn sicrhau na fydd adneuo cyfreithiol yn cael unrhyw effaith andwyol ar fusnes y cyhoeddwr nac yn effeithio'n amhriodol ar fuddiannau'r cyhoeddwr.

Prawf Effaith ar Gwmnïau Bach

Mae strwythur y diwydiant cyhoeddi yn dangos bod busnesau o amrywiol faint ac o edrych ar y sefydliadau sydd wedi'u cofrestru ar gyfer TAW yn adroddiad y SYG, UK Business: Activity Size & Location gallwn nodi sefydliadau cyhoeddi. Mae'r tabl isod yn dangos ystod y busnesau o ran maint ac mae nifer y busnesau bach neu microfusnesau (y rhai sydd â 50 neu lai o gyflogeion) yn cyfrif am 5004 o'r cyfanswm. Felly rydym yn cydnabod y bydd effaith ar fusnesau bach yn sgîl y rheoliadau arfaethedig.

Tabl 16: Nifer y sefydliadau cyhoeddi

	Cyhoeddwr Llyfrau	Cyhoeddwr Papurau Newydd	Cyhoeddwr Cyfnodolion	CYFANSWM
Micro (1 i 9)	2,212	387	1,747	4,346
< 20 (10 i 19)	125	28	227	380
Bach (20 i 49)	78	27	173	278
Canolig (50 i 250)	50	12	93	155
Mawr (dros 250)	15	23	37	75
Cyfanswm	2,480	477	2,277	5,234

Mae Deddf 2003 yn datgan na ddylai unrhyw reoliadau yn gosod baich sylweddol ar sefydliadau cyhoeddi ac felly rydym wedi sicrhau nad oes unrhyw reoliadau yn gwneud hyn. O dan y rheoliadau bydd disgwyl i Lyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol sefydlu trefniadau effeithiol i gydlynu ceisiadau am adneuo a byddant yn gweithio gyda sefydliadau cyhoeddi i sicrhau na chaiff ceisiadau eu dyblygu ac felly na roddir beichiau amhriodol ar y sefydliadau hyn. Yn benodol ar gyfer cwmnïau bach rydym wedi cyfrif amdanynt yn ein cyfrifiadau. Rydym wedi nodi'r costau i gwmnïau sydd â llai na 50 o gyflogeion ymhlith cyhoeddwr papurau newydd, cyfnodolion a llyfrau i sicrhau ein bod yn nodi'r gwahanol gostau i gwmnïau bach - o ran baich gweinyddol a chostau pontio.

Er mwyn sicrhau ein bod yn nodi costau i gyhoeddwr bach yn effeithiol yn yr ymgynghoriad byddwn yn gofyn i sefydliadau cyhoeddi nodi maint eu cwmni. Mae hyn yn ymwneud â chwestiynau lle rydym yn gofyn iddynt nodi costau cyfredol cyflwyno adneuo a chostau sefydlu a phontio posibl yn y dyfodol. Yn y modd hwn gallwn gasglu mwy o fanylion am yr effaith ar gwmnïau bach.

Eithrio microfusnesau

Nid yw microfusnesau wedi'u heithrio rhag y rheoliad hwn gan fod y rhan fwyaf (dros 80%, gweler tabl 13) o gyhoeddwr yn microfusnesau ac felly byddai unrhyw eithriad yn gwneud y rheoliadau yn aneffeithiol.

Y Dewis Opsiwn

Opsiwn 5 yw'r dewis opsiwn, sef rheoleiddio statudol llawn i'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol sy'n cynaeafu ac, ar ôl cytundeb, i gyhoeddwr sy'n darparu gweithiau eraill, am mai hwn yw'r unig opsiwn sy'n cyflawni pob un o amcanion y polisi;

- Nid yw opsiwn 5 yn sicrhau archif cenedlaethol o gyhoeddiadau ar-lein ar yr un raddfa ag opsiwn 4. Fodd bynnag, mae'n darparu ar gyfer casglu archif helaeth a defnyddiol yn systematig.
- **Yn gyffredinol, Opsiwn 5 yw'r opsiwn mwyaf costeffeithlon.**
- Bydd rheoleiddio a'r seilwaith rheoli ategol yn cynnig rheolau clir a gweladwy y gellir eu gorfodi'n gyfreithiol ynglŷn â sut y gellir defnyddio copïau wedi'u hadneuo. Mae opsiwn 5 yn cydbwysu anghenion llyfrgelloedd ac ymchwilwyr â buddiannau cyhoeddwr a deiliaid hawliau, gyda sicrwydd i bob rhanddeiliad na fyddai'r telerau ar gyfer archifo deunydd a sicrhau ei fod ar gael yn cael eu newid yn fympwyol.
- Drwy reoleiddio bydd y Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol yn cael y fframwaith cyfreithiol angenrheidiol i sicrhau y gellir gwarchod deunydd am byth ac y gellir parhau i'w ddefnyddio yn y dyfodol.
- Mae'r cynigion yn Opsiwn 5 yn sicrhau bod y cynllun adneuo yn hydrin i Lyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol ac nad yw'n gosod unrhyw feichiau afresymol ar gyhoeddwr.

Hefyd:

- **Mae Opsiwn 5 hefyd yn gwrthbwysu baich adneuo electronig yn erbyn baich adneuo cyhoeddiadau printiedig, a all fod yn fwy. Efallai y bydd yr effaith ar bob cyhoeddwr unigol yn amrywio, ond yn gyffredinol ac erbyn y cyfnod o 10 mlynedd, dylai'r baich gweinyddol blynyddol sy'n gysylltiedig â chostau trafod adneuo cyhoeddiadau electronig gael eu gwrthbwysu gan hyd yn oed mwy o arbedion yn y baich gweinyddol blynyddol presennol ar gyfer adneuo cyhoeddiadau printiedig.**

Tabl 17: Crynodeb o gostau a buddiannau ar gyfer pob opsiwn

Cyfansymiau 10 mlynedd	Opsiwn 1	Opsiwn 2	Opsiwn 3	Opsiwn 4	Opsiwn 5
Costau gweithredu'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol (£Moedd)	0	21.6 – 30.0	28.0 – 39.0	29.4 – 40.8	29.4-40.8
Costau sefydlu'r Llyfrgelloedd Adneuo Cyfreithiol (£Moedd)	0	2.2 – 3.1	2.2 – 3.1	2.2 – 3.1	2.2-3.1
Baich y cyhoeddwr: costau trafodion (£Moedd)	0	6.3 – 15.8	3.8 - 11.4	7.6 – 22.9	3.8-11.4
Baich y cyhoeddwr: costau sefydlu (£Moedd)	0	2.6 – 5.4	2.6 – 5.4	5.2 – 10.8	2.6-5.4
Buddiannau: gwefannau wedi'u harchifo (miliynau)	0	0.01 – 0.02	12.8 -17.5	12.8 -17.5	12780-17750
Buddiannau: maint yr archif gwe (terabeitiau)	0	50 – 75	4500 – 6250	4500 – 6250	4500-6250
Buddiannau: e-lyfrau wedi'u harchifo (000oedd)	0	238 –	238 – 330	475 – 650	238 – 33
Buddiannau: e-bapurau newydd wedi'u harchifo (000oedd)	0	396 – 550	396 – 550	792 – 1100	396-550
Buddiannau: e-gyfnodolion wedi'u harchifo (000oedd)	0	634-880	634-880 – 900	1267 – 1760	634-880
Arall: Costau gwrthbwysu a baich adneuo deunydd print	Na	Na	Na	Ydy	Ydy i gyhoeddwr

					sy'n adneuo drwy gytundeb (cyfanswm o 50% yn ôl amcangyfrif)
Arall: Lliniaru risgiau cyfreithiol	Na	Na	Gwefannau wedi'u gwegynaeafu'n unig	Ydy: gwefannau wedi'u gwegynaeafu a chyhoeddiadau eraill	Ydy: gwefannau wedi'u gwegynaeafu a chyhoeddiadau eraill

Tabl 18: Rhestr o'r Gwledydd sydd wedi cyflwyno deddfwriaeth i adneuo cyhoeddiadau all-lein, cyhoeddiadau ar-lein neu'r ddau¹⁴

Awstria	Gwlad Belg	Canada
Y Weriniaeth Tsiec	Denmarc	Estonia
Y Ffindir	Ffrainc	Yr Almaen
Hwngari	Gwlad yr Iâ	Yr Eidal
Siapan	Latfia	Lithwania
Seland Newydd	Norwy	Gwlad Pwyl
Portiwgal	Rwmania	Rwsia
Serbia	Slofacia	Slofenia
Sbaen	Sweden	

¹⁴ Efallai fod deddfwriaeth bellach wedi cael ei chyflwyno yn y gwledydd hyn a gwledydd eraill ers hynny, ond nid ydym wedi llwyddo i gadarnhau hyn eto.

Atodiad 1: Cynllun yr Adolygiad Ôl-weithredu (PIR)

Dylid cynnal PIR, fel arfer tair i bum mlynedd ar ôl rhoi'r polisi ar waith, ond o dan amgylchiadau eithriadol efallai y bydd cyfnod hirach yn fwy priodol. Os yw'r polisi yn destun cymal machlud, dylid cynnal yr adolygiad yn ddigon cynnar fel y gall unrhyw ddeddfwriaeth gael ei hadnewyddu neu ei diwygio cyn y dyddiad dod i ben. Dylai PIR ystyried i ba raddau y cyflawnwyd amcanion y rheoliadau a roddwyd ar waith, asesu eu costau a'u buddiannau a nodi p'un a ydynt yn achosi unrhyw ganlyniadau anfwriadol. Lluniwch y Cynllun PIR fel y manylir isod. Os nad oes bwriad i gynnal PIR nodwch y rhesymau isod.

Sail yr adolygiad: [Gallai'r adolygiad fod ar sail statudol (yn rhan o'r ddeddfwriaeth), h.y. cymal machlud neu ddyletswydd i adolygu, neu gallai fod ymrwymiad gwleidyddol i gynnal adolygiad (PIR)];

Mae cymal machlud wedi'i gynnwys yn y rheoliadau drafft. Bydd adolygiad yn cael ei gynnal ddwy flynedd cyn i'r cymal machlud ddod i ben.

Amcan yr adolygiad: [A fwriedir iddo fod yn adolygiad cymesur i wirio bod y rheoliad yn gweithredu yn ôl y disgwyl i fynd i'r afael â'r broblem dan sylw?; neu yn ymchwiliad ehangach i'r dull polisi a gymerwyd?; neu yn gysylltiad rhwng amcan y polisi a'i ganlyniad?]

Er mwyn sicrhau bod y Rheoliadau yn gweithredu yn ôl y disgwyl. Caiff rhagor o fanylion eu cynnwys yn dilyn canlyniadau'r ymgynghoriad.

Dull a rhesymeg yr adolygiad: [e.e. disgrifiwch y dull adolygu (gwerthuso manwl, adolygu cwmpas y data monitro, astudiaeth o farn rhanddeiliaid, ac ati) a'r rhesymeg dros ddewis dull o'r fath]

I'w benderfynu ar ôl yr ymgynghoriad

Llinell sylfaen: [Y sefyllfa (llinell sylfaen) bresennol y gellid mesur y newid a gyflwynwyd yn sgil y ddeddfwriaeth yn ei herbyn]

I'w benderfynu ar ôl yr ymgynghoriad

Meini prawf llwyddiant: [Meini prawf sy'n dangos sut y cyflawnir amcanion y polisi fel y nodwyd yn yr asesiad effaith terfynol; meini prawf ar gyfer newid neu ddisodli'r polisi os na fydd yn cyflawni ei amcanion]

I'w benderfynu ar ôl yr ymgynghoriad

Trefniadau o ran gwybodaeth fonitro: [Rhowch fanylion pellach am y trefniadau arfaethedig/presennol sydd ar waith i sicrhau y gellir casglu gwybodaeth fonitro mewn ffordd systematig er mwyn adolygu'r polisi yn y dyfodol]

I'w benderfynu ar ôl yr ymgynghoriad

Rhesymau dros beidio â chynllunio adolygiad: [Os nad oes bwriad i gynnal PIR nodwch y rhesymau yma]